ДУМА®

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

80 ст. www.duma.bg

facebook.com/www.duma.bg

DUMA newspaper

DUMA_newspaper

ПЕТЪК | 17 АВГУСТ | 2018 ГОДИНА/28 | БРОЙ 159 (8008)

НАГЛОСТ

Борисов лъже за парите за „Хемус”

7

ШПИОНАЖ

Лондон е подслушвал еврочиновници, опасяват се в Брюксел

8

11

Родители излизат на протест срещу Фандъкова

Кметицата не приема критиките, обяви ги за политически

Родители ще излязат на протест пред Столичната община на 10 септември с искане за нови детски градини, оставки в общината и обезщетения за неприетите в забавачки деца. Протестът е организиран от Националния инициативен комитет за качествена и иновативна образователна система, който през последните няколко месеца изнесе информация за редица нередности в детски градини, свързани с нерегламентиран прием.

Кметът Йорданка Фандъкова обаче реагира остро на критиките им и ги обяви за политическа кампания, а не за гражданска. Според нея системата е стабилна и работи добре, детски градини се строят и уволнения в общината няма да има. “Политиката ни е очевидно добра и тъй като няма за какво да ни атакуват, ни атакуват с измислици”, опонира гневно Фандъкова.

4

ЧЕТИВО

ПЕГАС

Поетът Валери Ганичев и руското самосъзнание

22

Неделник

Крал Ищван - покръстител на маджарите

28

Санирането - спасявай се сам!

10

Нова тв спря „Часът на Милен Цветков”

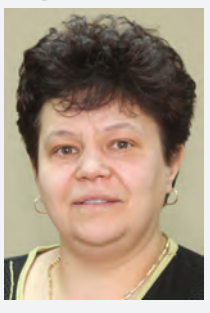
2

Снимка БГНЕС

Пред пилоните на НДК, при храма “Св. Неделя” и на Орлов мост в София доброволци раздаваха минерална вода заради топлото време

НЯКОЛКО ДУМИ

Ина МИХАЙЛОВА

ГАЗ ДО ЛАМАРИНАТА

Джигити и гастарбайтери тръпнат, защото полицията ги дебне с хеликоптер. Видими и невидими патрули ловят нарушители на пътя - дрогирани, пияни, без книжки, с крадени коли, обявени за издирване. Иха! Голям джакпот удря МВР! Началникът е мнооого доволен. Министърът - дваж по-надут.

За зла беда - инцидент в Петрич *(стр. 5)*. Мокър асфалт, млад шофьор, произшествие, казва напористо подвизаващ се по телевизиите главен инспектор. Просто произшествие? Бесен дрифт по улиците на малкото градче, гласяха първите съобщения. Напористият главен инспектор, спрегнат за бъдещ шеф на КАТ, отрича. А медиите продължават - виновникът за тежкия инцидент в Петрич бил син на бивш полицейски началник. Картинката става още по-сложна. И за поредната пиар акция на МВР, и за министъра, и за напористия главен инспектор.

Не увряха ли, че с пиар акции работа не се върши. Така и не чуха оплакванията по адрес на недосегаемите участници в гонки и шофиране, при което умишлено автомобилът се извежда извън контрол. Веднъж не направиха такава акция, че да ги хванат “на местопрестъплението”. Да, момченцата са от сой - с хубави коли, с правилни мама и тате, по рождение, манталитет и възпитание са над закона.

Стр. 12

ISSN 0861-1343

www.duma.bg

ДУМА ПЕТЪК 17 АВГУСТ 2018

Заради уран водата в Харманли е забранена за пиене и готвене

АЛФА-АКТИВНОСТТА Е ПЕТ ПЪТИ НАД НОРМАТА, СОЧАТ ДАННИТЕ НА РЗИ В ХАСКОВО

От сряда водата в Харманли и селата Остър камък, Бисер и Надежден е забранена за пиене и готвене. Причината е установено завишено съдържание на уран. В тези населени места вчера бяха изпратени водоноски за битови нужди на населението. Започна и снабдяването на детски, здравни и социални заведения с минерална вода.

Изследвания на водата в Харманли показаха стойност на уран 0,043 мг/л при норма 0,03 мг/л, а алфа-активността е завишена над пет пъти. Институциите останаха изненадани от резултатите, тъй като при предишните проби стойностите са били нормални. "Пратили сме писма до кметовете на град Харманли и на село Бориславци, които да уведомят населението, и съответно предписание до ВиК в Хасково, които да осигурят вода с водоноски", каза директорът на РЗИ в Хасково Соня Димитрова.

Само вчера община Харманли е похарчила от бюджета си непредвидени разходи от 600 лв. за бутилирана вода, обясни кметът на Харманли Мария Киркова. "Поне за момента не е толкова голяма сумата, но от септември, надявам се, че наистина ще има решение на проблема", допълни тя.

Припомняме, че през февруари уран бе открит и в кладенците, снабдяващи хасковските села Динево и Малки Воден. Заради подобен проблем цяло Хасково остана на водоноски и минерална вода, както и на режим миналото лято. Тогава се оказа, че властите знаели за проблема отдавна. През юни миналата година община Хасково обяви обществена поръчка с пряко договаряне за изграждането на осем кладенеца. Очакваше за това да бъдат изхарчени 800 000 лв. Миналата година в парламента имаше и временна комисия за установяване на радиоактивното замърсяване на вода в Хасковско. Депутатите от "БСП за България" искаха да научат опасна ли е водата, вършат ли си институциите работата, бави ли се решаването на проблема.

През март тази година БСП в Хасково започна подписка за водата в областния град. В своя позиция социалистите се възмутиха, че институциите си прехвърлят топката чия е вината за лошото качество на водата. "Време е да покажем, че искаме решение, а не обяснения. На може повече да издевателстват и да плащаме цена, неотговаряща на качеството на водата", заявиха социалистите.

Междувременно заради сигнал срещу загробени животни на територията на кариера за инертни материали вчера пернишката РЗИ провери питейната вода в района на село Студена, тества и намерени животински останки. Изследванията не показват отклонения в съдържанието на водата. Издадена е заповед от директора на инспекцията за ежеседмична проверка на водоизточниците в следващите два месеца, до края на годината наблюдение ще има всеки месец.

Законът за хората с увреждания още буксува

Поредното заседание на работната група по изготвяне на нов закон за хората с увреждания в четвъртък забуксува в спор относно представителността на организациите и кой да получава държавно финансиране. "Трябва да има яснота на критериите - как ставаш национално представителен. Много високо е вдигната летвата, така че да си остане за един малък кръг организации, например изискването да имаш структури в 92 български общини", коментира омбудсманът Мая Манолова.

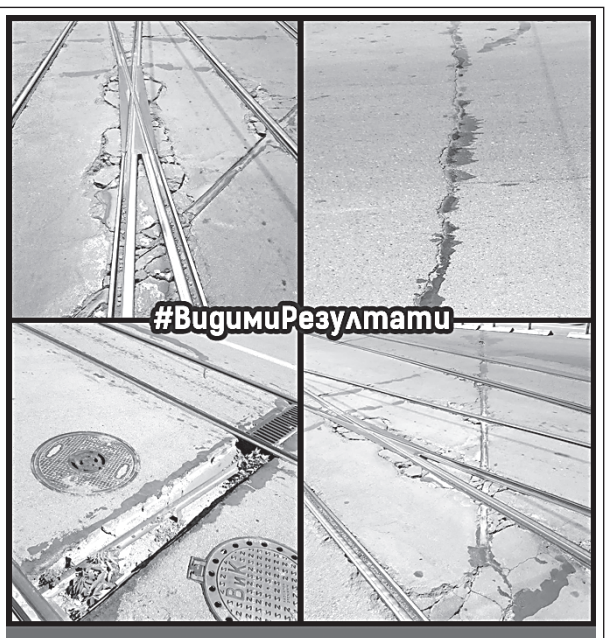
Веска Събева от Асоциацията на родителите на деца с епилепсия смята, че се губи време в спорове "стани да седна аз", вместо да се обсъждат важните неща около индивидуалната оценка и финансовата подкрепа. От много години събираме членската маса, говорим за проблемите на хората с увреждания, проучваме потребностите им, имаме членове в 103 общини, коментира тя.

По-рано Манолова съобщи, че има сближаване на позициите с исканията на протестиращите родители на деца с увреждания, омбудсмана и експертите в МТСП по проектозакона за хората с увреждания. "Това не са искания, които са се появили между двете обсъждания, а са от самото начало - индивидуалната оценка, в която няма компромис, помощните средства и медицинските изделия, личната помощ, достъпната среда, трудовата терапия и заетост и критериите за представителност на организациите, така че да се отвори входът и да не бъде само за тесен кръг", коментира Манолова.

Снимки БГНЕС

Строителите, които ремонтират столичната улица „Алабин", асфалтират паветата, алармираха вчера граждани

Бул. „Витоша" в София се разпада, въпреки че едва преди 3 години бе ремонтиран основно. Стойността на обекта е над 6 млн. лева. Днес асфалтът е с дупки и сериозни напуквания, релсите са разбити, ограничителите на велоалеята са разхвърляни във всички посоки, а капаци на шахти липсват, алармираха от „Спаси София"

Нова тв свали „Часът на Милен Цветков"

"Часът на Милен Цветков" вече няма да се излъчва в късните часове по Нова телевизия. Медията обяви вчера, че сваля от ефир предаването. От медията решили да свалят "Часът...", защото според проучванията зрителите предпочитат вечер да гледат забавни продукции, филми и сериали. Нова тв предложила на Цветков да бъде коментатор в "На кафе", но той решил да си тръгне. Благодарим на Милен Цветков за дългогодишното сътрудничество, като оставаме отворени за бъдещи съвместни проекти, лаконични са от медията.

Припомняме, че в края на юни епизод от "Часът на Милен Цветков" падна от ефира в последния момент. Наблюдателите заподозряха цензура, тъй като анонсът за предаването обещаваше след полунощ Цветков и гостите му да отговорят "Какво накара премиера Борисов да се възмути от фалшивата новина, че е станал собственик на гръцки остров?". Тогава от Нова обявиха, че епизодът не отговарял на стандартите за обективност, истинност и баланс на гледните точки във всички предавания. На следващия ден обаче Цветков отново бе в ефира, а драмата с острова на Борисов бе забравена скоро след това. Премиерът пък публично се разгневи на обвиненията за скъпи чуждестранни имоти.

Обновена визия и рубрики очакват зрителите на сутрешните предавания "Здравей, България" и "Събуди се". Гала и екипът на "На кафе" също са се уредили с обновено студио. От Нова телевизия обещават предаването да е с изцяло променена концепция, в която акцент ще са най-известните личности от България и света. Направена е заявка сутрешните часове да са "зона на положителните емоции, а основната цел на предаването ще е забавлението на зрителите".

През новия сезон Нова пуска два български сериала в праймтайма си - "Откраднат живот" и "Полицаите от края на града".

Две деца загинаха на вълнолома във Варна

Две деца се удавиха, падайки от вълнолома на Морската гара във Варна. Инцидентът е станал около 17.40 ч. в сряда. Вчера сутринта водолази от ВМС откриха тялото на 13-годишния Мариан от село Каменец. Издирването на 14-годишния Диян продължи до късните следобедни часове вчера и бе прекратено. То ще бъде подновено в петък сутринта. И.д. районен военен прокурор на Варна Красимир Конов опроверга първоначалната информация, че са открити телата и на двете момчета.

Според очевидци малко преди концерта за празника на Варна в сряда на вълнолома се разхождали 6 деца без придружител. Четири от тях слезли близо до водата, където ги връхлита голяма вълна и ги изхвърля към тетраподите. При следващите вълни две от момчета изчезват под водата, другите две са извадени веднага от притекли се на помощ хора.

Веднага е организирана спасителна операция, като заради тъмнината издирването бе прекратено към 20 ч., за да продължи в четвъртък сутринта. През нощта екипи на сектор "Специализирани оперативни дейности" обхождаха брега и осветяваха водата. Според Конов момчетата са подценили силата на вълнението и са се доближили твърде много до тетраподите.

Случаят се разследва, образувано е досъдебно производство. До момента са разпитани осем свидетели - другите деца от групата, родители и минувачи.

Това е поредната трагедия с удавени деца в морето за по-малко от седмица. В неделя три деца се удавиха на неохраняем плаж край Дуранкулак.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 17 АВГУСТ 2018

„Борисов го гледа благо и кротко отстрани и му угажда като на млада булка. Какво кара министър-председателя да не вземе твърдо отношение за безчинствата на Симеонов

ВОЛЕН СИДЕРОВ ПРОДЪЛЖАВА ДА БЕСНЕЕ ПО АДРЕС НА КОАЛИЦИОННИЯ СИ ПАРТНЬОР ВАЛЕРИ СИМЕОНОВ

Чак след седмица Борисов щял да уволнява за Търговския регистър

ПРЕМИЕРЪТ ЩЕ ВЗЕМЕ МЕРКИ, ЧАК КОГАТО „СЕ ПРЕОДОЛЕЕ КРИЗАТА”

След продължаващите вече втора седмица проблеми с Търговският регистър, премиерът Бойко Борисов се сети, че някой трябва да понесе отговорност за срива на системата. Не съм доволен от шефката на Търговския регистър, заяви той, явно визирайки директора на Агенцията по вписванията Зорница Даскалова. Въпреки неудовлетвореността си обаче, Борисов не бърза с уволненията. “Можеше да стане по-голяма беля. Нека да преодолеем кризата, да си довършат работата, да изчакаме още 4-5 дни и там ще направим промени”, заяви той в Шумен. “Немалко пари и немалко инвестиции са направени там. На тези, които е трябвало да мислят за тези неща, ще потърся отговорност, но когато има криза, не се пипа”, каза Борисов.

Припомняме, че БСП настоя за оставката на Даскалова и за отстраняването на правосъдния министър Цецка Цачева. Агенцията по вписванията е под шапката на правосъдното ведомство, а от февруари Цачева е разполагала с данни, че шефката на агенцията нарушава трудовата дисциплина и е некомпетентна. Липсата на реакция и мълчанието по време на скандала са част от основанията на БСП да искат отстраняването ѝ.

Междувременно в телевизионно интервю бившият правосъден министър Зинаида Златанова разкритикува управляващите за електронната система и подсигуряването на регистрите. Тя поряза и тезата на Борисов, че заради евтините поръчки дисковете за съхранение са калпави и затова изгорели. “Никога не са купувани некачествени дискове. Дефектът е в цялата система. Всичко се свежда до немарливост и некомпетентност на техническите екипи”, категорична бе Златанова. По думите ѝ по нейно време операциите винаги са се дублирали в реално време, за да не се изгуби информация и да бъдат предотвратени подобни инциденти.

“Не може по такъв начин да се партизанства в администрацията. Не съм технически експерт, но тези, които са отговорни за този технологичен сектор, трябва да понесат някакви наказания”, каза Златанова. Според нея не бива едни и същи фирми да поддържат всички системи. Отделните задачи трябва да се поемат от отделни фирми, смята експремиерът.

НИКОЛАЙ БЕРИЕВСКИ:

Всички имаме мнение и ще го изразяваме

Председателят на Младежкото обединение в БСП Николай Бериевски отговори на атаките, които младежкият лидер на ГЕРБ Георг Георгиев отправи към социалистите.

“Като млад човек ми е писнало да не мога да кажа и предложа нещо, за което Бойко или подражаващите му да кажат “Мани го, идва от БСП”, “Мани го, идва от Крум, който се шегува в национален ефир за разлика от нашите стегнати, прави, говорещи на “Вие” младежи.” Този начин на отношение на Георг ще наричам “лична нападка”. Argumentum ad hominem го знаят в дебелите книги за политическа култура, от латински “аргумент срещу човека”. Няма да търпим аргументи срещу човека, няма да допуснем парламентарната и всякаква опозиция извън медийния комфорт на ГЕРБ да бъде заглушавана с “Мани го, идва от БСП”. През 2018 г. всички имаме право на мнение и ще го изразяваме!”, закани се Бериевски.

Реакцията на лидера на МО идва, след като гербаджията атакува БСП и членовете ѝ за далечни решения на партията и на БКП. “БСП не могат да се възмущават срещу нашия законопроект, защото видите ли през 1945 г. са направили това и онова, а през 1923 г. това и онова”, цитира изявлението от Георгиев Бериевски. Уточнявам за Георг, който е набор 91, че аз съм набор 90 и нито едно от тези неща не съм ги направил нито аз, нито някой от сегашния актив на БСП, подчерта в социалните мрежи лидерът на МО. Той посъветва “колегата”, ако няма какво да каже, по-добре да замълчи, а не да го споделя във фейсбук.

КАЛОЯН ПАРГОВ:

Договорът с Македония вече дава дефекти

Само година след подписването на договора за добросъседство с Македония той започна да дава дефекти. Тази констатация направи лидерът на БСП в София Калоян Паргов. Според него изявлението на македонския премиер Зоран Заев за Илинденско-Преображенското въстание е доказателство за слабостите на българската дипломация

Паргов отбеляза, че в договора между Гърция и Македония нещата стоят по друг начин. “В него всичко е ясно разписано и това не дава възможност за спекулации. А нашият договор по никакъв начин не възпира македонски официални представители да правят подобни изявления. Самият факт, че в договора се говори за македонски език, вече е проблем. Историческа истина е, че македонските наречия са част от българския език”, категоричен е Паргов.

“Време е управляващите да проявят смелост и да защитят българщината, която са отстоявали и са дали живота си за нея хиляди. Длъжни са да защитят интересите на българите в Македония така, както го правят Сърбия, Гърция и Албания за техните малцинства”, обясни лидерът на столичните социалисти. Той заяви, че от двете страни на границата ни живее един народ. Затова е важна европейската перспектива на Македония, която е в интерес на България, убеден е Паргов.

След трагедията със срутилия се мост в Генуа депутатът от “БСП за България” Станислав Владимиров огледа моста в центъра на Перник, който по думите му е един от най-натоварените в областта. Ситуацията е стресираща - на пръв поглед мостът в сърцето на града ни изглежда зловещо в сравнение с този в Генуа седмици преди трагедията, констатира Владимиров. Той припомня, че от години се опитва да насочи вниманието на институциите към проблемното съоръжение. Владимиров призовава управляващите за по-добро приоритезиране и разходване на публични и европейски средства. Осъществяването на проекти, предпазващи здравето и живота на перничани е далеч по-важно от санирането на общината и изграждането на парк на предизвикателствата за няколко милиона лева, смята народният представител

СЪДЪТ ВЪРНА ДЕЛОТО СРЕЩУ БИВШИЯ ШЕФ НА АПИ

Заради допуснати процесуални нарушения Софийският градски съд върна на прокуратата делото срещу бившия председател на УС на Агенция “Пътна инфраструктура” Лазар Лазаров. Решението обаче не е окончателно и може да бъде обжалвано в 7-дневен срок. Лазаров е обвинен в умишлена безстопанственост в особено големи размери, представляваща особено тежък случай. Прокуратата твърди, че от 7 август 2014 г. до 30 юни 2015 г. като председател на АПИ Лазаров умишлено не е положил достатъчно грижи за ръководенето и управлението на повереното му имущество при строително-монтажни работи по лот 1 на автомагистрала “Марица” и от това са последвали значителни щети в размер на 41 млн. лв.

Ако бъде признат за виновен, бившият шеф на АПИ може да получи затвор от три до дванадесет години. Съдът може да постанови и лишаване от право да се заема определена обществена или държавна длъжност и да отнеме правото му да упражнява определена професия или дейност. Лазаров е с мярка за неотклонение “подписка”.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 17 АВГУСТ 2018

Родители излизат на протест срещу Фандъкова на 10 септември

Деси ВЕЛЕВА

Инициативен комитет за по-добра образователна система е завел 200 дела срещу Столичната община за отказ от достъп до информация

Националният инициативен комитет за качествена и иновативна образователна система организира протест пред Столичната община на 10 септември. В организацията членуват родители, които настояват за нови детски градини, оставки в общината и обезщетения за неприетите в забавачки деца. Родителите заявиха, че през последните месеци са получили 200 отказа от общината за достъп до информация, и затова са завели 200 дела.

През последните месеци инициативният комитет показа голяма активност, като изнесе информация за редица нередности в детски градини, свързани основно с нерегламентиран прием и липсата на достатъчно места. Наскоро родителите поискаха и оставката на шефката на дирекция "Образование" в СО Мария Минчева и на Ирена Николова, експерт в същата дирекция. Според тях двете нямат желание да се справят с проблемите в градините и тази година са допуснали в 50% от забавачките да има нарушения в приема. Директорите си го позволяват, защото знаят, че са ненаказуеми и ще получат само забележка, категорични са от инициативния комитет.

За неприетите в ясли и забавачки деца трябва да има ваучери, с които родителите да се подпомогнат финансово при търсене на алтернатива - частно заведение или детеглеедачка, заяви Васил Николов, председател на комитета. Друго искане е за пълна автоматизация на системата за прием, тъй като в момента намесата на човешки фактор води до грешки или манипулации.

Протестиращите настояват и да се създаде работна група, която да изясни къде и от какъв брой детски градини има нужда София, а средства за строежа им да се предвидят в бюджета за следващата година. Най-голям недостиг на места има в центъра - в районите "Триадица","Средец", "Овча купел", "Манастирски ливади". Общината непрекъснато се хвали с новооткрити сгради, но обикновено става дума за допълнителни пристройки или малки филиали с 2 до 4 групи, припомниха родителите.

Междувременно Фандъкова обвини комитета в политическа атака и оспори твърденията им, че не се строят детски градини.

МОН ОТЛАГА СРОКА ЗА ПРЕМИНАВАНЕ НА ЕДНОСМЕНЕН РЕЖИМ В УЧИЛИЩАТА

Преминаването на едносменен режим във всички училища се отлага. Това става ясно от промените в Наредба 10 за организация на дейностите в училищното образование на МОН. В нея се предвиждаше учениците да учат само първа смяна от 2020-2021 г. Още при залагането на срока директори на някои училища сигнализираха, че той няма да може да се спази. В някои потърсени от родители столични школа приемът на деца е толкова голям, че заради липса на стаи още от втори клас се налага те да минат на двусменен режим. С промените в наредбата се предвижда всеки директор да разработи свой план и заедно с общината да определят кога полудневната организация на учебния ден ще започне да се осъществява преди обяд. Другата важна новост в нормативния акт е поредната новост в правилата за прием на първокласници. Според тях с предимство се приемат деца само от прилежащата територия на училището. Оказа се обаче, че много втори деца в семейството не могат да се запишат при поголемите батковци и/или каки и родителите бяха изправени пред редица проблеми. С промените обаче от следващата учебна година е регламентирана възможност децата, чиито братя и сестри до 12 години са ученици в дадено училище, да се разпределят в първа група независимо от техния адрес. Предложени са промени за улесняване при кандидатстване в V или VIII клас, както и при преместване на ученик от едно училище в друго, като отпадат изискванията за представяне на копия на документи, това ще става служебно. За екскурзии, лагери и други пътувания ще могат да се използват само три учебни дни.

Коментар на стр. 12

Жители на столичния район „Красна поляна" за пореден път алармираха за оставения в пълна разруха стадион „Септември". Имотът е публична държавна собственост. Съоръжението е в плачевно състояние повече от 10 години. Местен инициативен комитет многократно е изпращал сигнали до институциите, но резултат няма. И в момента стадионът тъне в бурени

Кашата с темите по литература била предложена от учители

Подреждането не по автори или периоди, а по теми на произведенията, които се изучават по литература в училище, било по предложение на учители. Това заявява МОН в съобщение, че са утвърдените нови учебни програми за XI и XII клас. Избраните теми са: "Родното и чуждото", "Любовта", "Вярата и надеждата", "Трудът и творчеството", "Миналото и паметта", "Обществото и властта", "Животът и смъртта", "Природата" и "Изборът и раздвоението". Освен посочените в програмата произведения учителите според своите виждания и желанията на учениците имали свобода да избират и други произведения. Не става ясно кои точно учители са предложили тюрлюгювеча от всякакви автори и епохи във вид на "теми", за което педагозите масово негодуват, защото не е усвояване на литературата стихотворение от Ботев да се учи заедно с Андерсен, откъс от Вазов с Джеръльд Даръл и Черноризец Храбър с Бокачо. А в задължителното базово средно образование би трябвало да е еднакво за всички ученици, а не по избор.

Одобрени са програмите за XI и XII клас по български език и по литература, математика, гражданско образование, чужд език, физическо възпитание, които влизат в сила от учебната 2020-2021 г., съобщават от МОН. Новият предмет "Гражданско образование" бил насочен към практическа ориентация на учениците за съвременната демократична държава, разделението на властите и структурите, но и към тяхното осмисляне. Включени са основни теми за политиката и демокрацията, правата и отговорностите, идентичността и различията в обществото, властта и държавата, икономиката и глобалните проблеми. Добавени са като нови понятия - медийна грамотност и омбудсман.

В програмата по литература са включени нови произведения като "Посвещение" на Петя Дубарова в XII клас, а главата "Бай Ганьо журналист" на Алеко ще е в XI клас. Както ДУМА писа, откъси като "Бай Ганьо прави избори" не са задължителни, но учителите можели да ги включват по свое желание.

Любен Василев

на 85 години

Роден на 17.VIII.1933 г. в с. Златовръх, Пловдивски окръг. Завършил е Селскостопанския университет в Пловдив и следдипломна квалификация по международна търговия. Изявен младежки и партиен деятел, дипломат, ветеран на движението за българо–кубинската дружба. Активен участник в обществено–политическия живот.

Пожелаваме му крепко здраве и творческо дълголетие.
ЧЕСТИТ ЮБИЛЕЙ!

ПК „Единство" - РС на БСП, район „Оборище", София

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 17 АВГУСТ 2018

Здравните грижи по домовете са в сивата икономика

ПАЦИЕНТИ СЪОБЩАВАТ ЗА СЪМНИТЕЛЕН САЙТ, НА КОЙТО МЕДИЦИНСКИ СЕСТРИ ПРЕДЛАГАТ УСЛУГИ ПО ДОМОВЕТЕ

Аида ПАНИКЯН

Грижите от здравни специалисти, извършвани по домовете и предназначени за възрастни хора и пациенти, изписани от стационар, е преминала изцяло в сивата икономика, без контрол и без регламент. За това алармират от Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ).

"Няма ясно разписан законов регламент за извършване на здравни грижи в извънболничната помощ под формата на частна практика в рамките на професионалната компетентност и отговорност на специалистите по здравни грижи". Това пише в отворено писмо до здравния министър Кирил Ананиев председателката на УС на БАПЗГ Милка Василева. Повод за писмото й е сигнал от пациентската организация "Заедно с теб" за съмнителен сайт за обяви за медицински сестри, които предлагат посещения по домовете и медицински дейности. От съсловната организация са категорични, че има парадокс: от една страна, има наредба на МЗ от 8 февруари 2011 г. за професионалните дейности, които медицински сестри, акушерки и асоциирани медицински специалисти могат да извършват по назначение или самостоятелно, от друга - липса на регламент при извършването на дейности по здравни грижи в частната практика.

За да извършват дейности по домовете, медицински сестри, акушерки, рехабилитатори и др. трябва да се регистрират по Търговския закон и без контрола на РЗИ и БАПЗГ, но няма гаранция за тяхната професионална компетентност и качеството на извършените дейности, обясняват от БАПЗГ. Законовият вакуум дава възможност на хора без медицинско образование да се регистрират в съмнителни сайтове, които предлагат здравни грижи по домовете и по този начин получават безпрепятствена възможност да извършват опасни за здравето на пациентите услуги.

От "Заедно с теб" получили сигнал срещу сайта от пациент, на когото трябвало да се направи вливане в домашни условия по лекарско предписание. Потърсил услугата в интернет, в сайта медицински сестри.com намерил сестра, но тя така и не дошла. Втората намерена все пак се явила. "Направи ме на решето, но вливане не успя да направи. Потърсих връзка с този портал, за да си реша проблема. Изненада - връзка няма", пише в писмото, цитирано от "Заедно с теб". От него става ясно, че 16-годишната дъщеря на пациента се регистрирала безпрепятствено в портала като "медицинска сестра". Същия опит направила по-късно и представителка на "Заедно с теб". Тя също получила изключително лесен достъп, дори предложение да бъде публикувана ВИП обява за дейността й "медицинска сестра" срещу 59 лв. за 3 месеца. Никой не й поискал нито диплом за завършено образование, нито друг документ, удостоверяващ професионалната й квалификация, въпреки че на сайта има изрично изискване, че "Регистрацията Ви ще бъде одобрена след проверка на Дипломата за медицинска квалификация". Разписани са и условия за регистрация: кандидатът да притежава диплома за медицинска сестра (или фелдшер) от акредитирано учебно заведение в страната или ЕС, да има поне 2 години опит в здравната сфера, да може да извършва манипулации в по домовете, да не е осъждан/а или следствен/а и да спазва медицинската етика и норми, но очевидно те не се спазват.

Син на бивш полицейски шеф блъсна с кола трима младежи в Петрич

18-годишен шофьор блъсна три деца с "Опел Астра" на тротоар малко след полунощ в четвъртък в центъра на Петрич. По неофициална информация на благоевградското издание "Струма" шофьорът е Георги Попстоянов, син на бившия началник на "Икономическа полиция" в Петрич и настоящ бизнесмен - Пламен Попстоянов.

Според очевидци при инцидента водачът е правел дрифтове с колата си. Пострадали са трима тийнейджъри. 17-годишно момче и момиче на 15 години са с опасност за живота. Момчето е с ампутиран крак, а момичето - с множество фрактури на крайниците и прорезни рани. Друго момиче, на 16 години, е с по-леки наранявания и без риск за живота. Пробите за алкохол и наркотици на шофьора са отрицателни. Той е задържан за 24 часа. По случая е заведено досъдебно производство.

"Млад водач с двумесечен стаж управлява автомобила по мокра настилка, губи контрол над него, без да е правил дрифтове и излиза от пътното платно, при което е станало пътно произшествие. Блъснал е три деца. Има образувано досъдебно производство и експертизата ще докаже точно какво е станало", обобщи ситуацията шефът на сектор "Пътен контрол" в "Национална полиция" Росен Рапчев. Така той опроверга информацията, че преди катастрофата шофьорът е опитвал да форсира и е "пързалял" опасно колата по платното.

Свлачища заплашват да блокират достъпа до Рилския манастир

Хиляди тонове скална и земна маса могат да се срутят всеки момент по пътя към Рилския манастир, което застрашава живота на стотици туристи и поклонници. Километър преди Светата обител има тонове скална и земна маса, които не могат да бъдат разчистени заради опасения от нови срутвания. Служители на община Рила са обходили района над срутището и са забелязали хлътвания и поддаване на земни маси с около 30 см. Хлътванията биха могли да предизвикат ново срутище, което да направи пътя напълно недостъпен.

Игуменът на Рилския манастир епископ Евлогий е поискал от институциите на проблемния участък да се сложи светофарна уредба, но идеята била отхвърлена. До неделя е осигурено регулиране на движението заради по-големия брой пътници във връзка с храмовия празник на манастира - Успението на св. Йоан Рилски, който се чества на 18 август.

Кметът на община Рила Георги Кабзималски обясни, че изпълнението на проекта за рехабилитация на пътя от общината до Рилския манастир е отлагано три пъти. Според него имало възможност част от средствата за т.нар. неотложни разходи да се използват за решаване на проблема.

Миналата година за три дни манастирът е бил недостъпен, макар няколко месеца по-рано да е извършен цялостен ремонт на 30-километрова пътна отсечка.

Над 1 млн. лв. са щетите от пожара на читалището в Гложене

Снимка KOZLODUY-BG.INFO

Покривът на 120-годишното читалище е напълно унищожен

За над 1 млн. лв. са щетите, нанесени от пожара в читалище "Яким Десподов" във врачанското село Гложене. "Няма нищо здраво останало. Това читалище беше дом на цялото село, историята на селото беше. Тук се случваха всички наши мероприятия. Оттук тръгваше общественият ни живот", обясни вчера кметът на селото Петко Петков. Той обяви, че се открива дарителска кампания за възстановяване на читалището, което е със 120-годишна история. Селото очаква да получи помощ от държавата и от спонсори.

Припомняме, че на 15 август сградата на читалището в Гложене пламна след разраснал се пожар от съседния офис на земеделска кооперация. Три пожарни екипа се заеха да потушат огъня. Няма пострадали хора. По случая е образувано досъдебно производство.

ПЕТКО СТОИЛОВ
днес навърши 90 ГОДИНИ

ЧЕСТИТ ЮБИЛЕЙ!

Петко Стефанов Стоилов е роден на 17 август 1928 г. в с. Кръстевич.

Член е на БКП от 1950 г., сега на БСП.

Предан на социалистическите идеали. Повече от три десетилетия отдава на БНА, полковник от запаса.

Всеотдаен, принципен с достойно поведение, той е ценен и уважаван от всички.

СКЪПИ ПЕТКО,
ПОЖЕЛАВАМЕ ТИ
ДЪЛГОЛЕТИЕ НАД СТОЛЕТИЕ,
БОДЪР ДУХ И ЩАСТЛИВИ ДНИ!

От социалистите в с. Кръстевич и приятелския пенсионерски кръг

Спад на бързите кредити за първи път от 3 г. насам

За година необслужваните заеми намаляват с 29,7%

За първи път от три години насам банковата статистика отбелязва забавяне на ръста на заемите от компании, отпускащи т. нар. "бързи кредити". От края на март 2016 г. в продължение на 12 поредни тримесечия кредитирането на небанковите дружества непрекъснато растеше, показва анализ на investor.bg. Така към края на юни вземанията по кредити на дружествата, специализирани в кредитиране, са 2,429 млрд. лв., или 2,4% от БВП, докато преди година бяха в размер на 2,655 млрд. лв., или 2,7% от БВП. Те се свиват с 8,5% до 225,7 млн. лв. на годишна база и с 14,7% до 418,4 млн. лв. на тримесечна по данни на БНБ.

Преобладават кредитите над 5 години, които в края на юни са 1,011 млрд. лв. За една година те се увеличават с 1,4%, или 14,4 млн. лв., и намаляват с 10% - 112,7 млн. лв., в сравнение с първото тримесечие на тази година. Относителният дял на тези заеми в общия размер на вземанията нараства на годишна база от 37,6 до 41,6%. В края на юни вземанията по кредити с матуритет над 1 до 5 години са 629,5 млн. лв., като намаляват на годишна база с 15,9%, или 119,1 млн. лв., и с 22,1% - 178,1 млн. лв., на тримесечна.

В БНБ отчитат, че вземанията по кредити с матуритет до 1 година в края на юни са 510,3 млн. лв., като намаляват с 0,7%, или 3,4 млн. лв., за една година и с 11% - 62,9 млн. лв., в сравнение с края на първото тримесечие на 2018 г.

Към 30 юни необслужваните кредити са в размер на 278 млн. лв. За една година те намаляват с 29,7%, или 117,7 млн. лв., а спрямо края на март 2018 г. - с 18,9%, или 64,8 млн. лв.

В края на юни вземанията по бързи заеми, отпуснати на домакинствата и фирмите, които ги обслужват, намаляват на годишна база с 13,5% (284,1 млн. лв.) до 1,822 млрд. лв. На тримесечна база те се понижават с 20,6% (472,1 млн. лв.). Относителният им дял в общия размер на вземанията по кредити от резиденти намалява за една година от 80,2 до 76,1%. Вземанията по бързи кредити от фирмите в края на юни са за 509,8 млн. лв. и нарастват на годишна база с 11,4% (52,2 млн. лв.) и с 10,7% (49,5 млн. лв.) на тримесечна. Относителният им дял в общия размер на вземанията по кредити от резиденти нараства за една година от 17,4 до 21,3% в края на юни.

В структурата на вземанията по кредити от домакинства преобладават потребителските кредити, които са 1,683 млрд. лв. в края на второто тримесечие на тази година. На годишна база те намаляват с 12,6%, или 242,5 млн. лв., и с 21,8% - 467,9 млн. лв., за последните три месеца. Размерът на жилищните кредити в края на второто тримесечие на 2018 г. е 37,1 млн. лв. и за една година намалява с 56,4%, или 48 млн. лв. Другите кредити са общо 102,1 млн. лв. в края на юни и на годишна база се увеличават с 6,8%, или 6,5 млн. лв., и с 1,7% - 1,7 млн. лв., на тримесечна.

ИВАНОВ ШИКАЛКАВИ ЗА ПОСКЪПВАНЕТО НА ГАЗА

"Булгаргаз" иска поредно поскъпване на природния газ от октомври с 15%. Причината компанията да поиска увеличението са очакваните повисоки цени на природния газ от внос, по-високият курс на щатския долар спрямо лева, както и в резултат на акумулирания ефект от утвърдената продажна цена за третото тримесечие на 2018 г. "Публикуваното съобщение на "Булгаргаз" е предварителна прогноза. Очакваме до 10 септември намеренията да бъдат официално входирани в КЕВР. Аз самият следя внимателно цените както на суровия петрол, така и курса на долара и не крия, че в момента са твърде високи", коментира след редовно заседание председателят на КЕВР Иван Иванов. Дали ще има шоково поскъпване и по-конкретно становище относно цените в сила от 1 октомври, Иванов заяви, че би коментирал най-рано през следващия месец.

Последното увеличение на цената беше преди месец. КЕВР окончателно реши природният газ да поскъпне с 10,81% до цена 400,95 лв. на 1000 кубически метра, или 37,79 лв. за мегаватчас без акциз и ДДС.

Катар ще инвестира 15 млрд. долара в Турция

Катар има намерение да инвестира в икономиката на Турция 15 милиарда долара, съобщиха от турското президентство. Това стана ясно след разговор в Анкара между турския президент Реджеп Ердоган и емира на Катар Тамим бин Хамад Ал Тани. Катарските инвестиции ще бъдат насочени към турските финансови пазари и банки, съобщи Ройтерс, като се позова на правителствен източник. Посещението на емира на Катар в Турция се осъществява на фона на кризата в отношенията й със Съединените щати и драстичното поевтиняване на турската лира. Според катарския посланик в Турция визитата е израз на голямата подкрепа на Катар за Анкара. По думите му катарски граждани са купили милиони турски лири, за да подкрепят Анкара в сегашната ситуация.

ОЧАКВАТ ПО-МАЛКА, НО С ДОБРО КАЧЕСТВО РЕКОЛТА ОТ ГРОЗДЕ

Ако времето се задържи с високи температури, ще налее захар в гроздето и ще приберем добра реколта. Това прогнозира изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по лозята и виното (ИАЛВ) инж. Красимир Коев, цитиран от Фокус. "Тази година е с пикови форми на валежи, предшествани от градушки. Това оказва негативно влияние върху лозовите насаждания и цъфтежа, който се забави. Впоследствие оказа влияние и върху наливането на гроздето като плод. Сега вече обстановката се успокои, температурите са високи. До пика на гроздоберната кампания остават 20-ина дни и ако времето се задържи с високи температури, ще налее захар в гроздето и ще приберем добра реколта", обясни той.

"Заради градушките през май и юни обаче на доста места в страната лозовите масиви пострадаха и поради това има лозари, които няма да прибират грозде. Други пък ще прибират грозде с влошено качество. В крайна сметка обобщението е, че очакванията за гроздовата реколта са за по-малко като количество грозде. Надявам се в качествено отношение нещата да стоят по-различно, да узрее гроздето и да приберем една висококачествена продукция", заяви Коев.

Отчитат рекорден износ на стари дизелови коли от Германия

През 2017 г. най-голям брой автомобили са се запътили към Италия

Износът на дизелови автомобили втора ръка от Германия нараства с рекордни темпове, като само през миналата година той се е повишил с 20 процента, показва изследване на германски университет. Причината са готвените или вече въведени забрани в редица градове, които искат да подобрят качеството на атмосферния въздух.

През 2017 г. най-голям брой автомобили са се запътили към Италия и Австралия, а продажбите в Хърватия и Украйна са се удвоили. "Настроението към дизеловите двигатели в Германия е много лошо", казва Крисчън Кил, професор в Университета по приложни науки Вюрцбург-Швайнфурт, който е участвал в проучването. Чуждестранните купувачи пък печелят от спада в цените и могат да използват автомобилите пълноценно, тъй като в приемащите страни няма подобни ограничения.

През 2017 г. Германия е изнесла 239 541 употребявани автомобила, най-високото ниво от поне 2006 г. насам. Към Италия и Австрия са заминали по над 20 000, а доставките към Франция и Испания са се повишили с над 30 процента. Скокът в износа на дизелови автомобили втора употреба идва в момент, в който новите регистрации на тези коли намаляват. Потребителите все повече предпочитат бензинови автомобили - тенденция, която започна още през 2015 г. Въпреки че е трудно да се изчисли колко точно от дизеловото горивo, консумирано в дадена страна, е насочено към леките автомобили, доклад на Международната енергийна агенция показва общ спад в употребата през 2017 г.

Кил сега очаква повече хора да се насочат и към електромобилите. Продажбите на хибриди вече са се удвоили през юли до 13 559 автомобила, като вече имат пазарен дял от 4,3 процента. Ренесанс на дизела в Германия е възможен след няколко години, смята той, ако бъдат измислени по-добри контролни механизми, а сегашната "истерия" замре.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 17 АВГУСТ 2018

Борисов заблуждава за парите за „Хемус”

Чиновниците от Брюксел, а не предишните управляващи, отрязаха магистралата от еврофинансиране

Автомагистрала “Хемус” се изгражда само с пари на данъкоплатците. Това не пропусна да напомни премиерът Бойко Борисов при откриването на новия строителен участък от 16 км между Буховци и Белокопитово. По традиция той се оправда за липсата досега на магистрала с предишните управляващи (последните различни от ГЕРБ управляващи, които се занимаваха с този въпрос бяха министрите от кабинета на Пламен Орешарски), които са извадили АМ “Хемус” от оперативната програма “транспорт”, за да не може да се прави с европейски пари. Така че като заявяват някои голямо желание за предсрочни избори, тези региони да знаят какво са им причинили, както и всички данъкоплатци”, добави Борисов.

Той се направи на разсеян и пропусна факта, че строителството на магистрала “Хемус” с европейски средства никога не е било възможно, защото тя не е част от европейската транспортна мрежа т.нар. TEN-T мрежа. По тази причина този обект никога не е бил част от проектите за финансиране с европейски фондове. Възможност за такова финансиране има единствено за участъка от София до Велико Търново. Въпреки това премиерът Борисов се опита да финтира ЕС с оправдания за обжалвания на обществени поръчки и проблеми с екоорганизации за строителството на магистрала “Струма” през Кресненското дефиле, с цел да бъдат пренасочени парите към “Хемус”. Представители на ЕК обаче заявиха, че, докато не бъде завършена магистрала “Струма”, няма да се отпускат пари за “Хемус”.

През септември 2014 г. управляваше назначеното от президента на ГЕРБ Росен Плевнелиев служебно правителство на Георги Близнашки. В него министър на транспорта бе сегашният министър на туризма Николина Ангелкова. Най-вероятно още в началото на 2015 г. България ще започне да усвоява европейските пари за транспортни инфраструктурни проекти, които се очаква да са около 1,9 млрд. евро до 2020 г., но няма да стигнат за изграждането на цялата автомагистрала “Хемус”, заявява тогава тя от Брюксел, където представи намеренията на България за разпределяне на средствата по оперативна програма “Транспорт”.

Снимка БГНЕС

Премиерът Бойко Борисов откри вчера новия строителен участък от 16 км между Буховци и Белокопитово

Според Ангелкова за магистрала “Хемус” парите от Оперативната програма щели да стигнат само до Велико Търново. Отсечката оттам до Шумен се предвижда да се строи със заем от Европейската инвестиционна банка, откъдето вече имало принципно съгласие за отпускането на кредит. Ангелкова изобщо не пояснява за какъв кредит точно става въпрос. Няколко месеца порано регионалният министър в правителството на Орешарски, Десислава Терзиева, казва, че със сигурност европейските средства няма да стигнат за “Хемус”, така че трябва да търсим други източници на финансиране, включително и публично-частно партньорство, при условие, че е наличен необходимият трафик. Това предизвика гнева на държавния глава Плевнелиев, който обяви идеята за публично-частно партньорство за национално предателство. А изграждането на магистрала “Хемус” на концесия беше лансирано още по времето на правителството на НДСВ и ДПС, в което, както е известно, се подвизаваше и самият Борисов в качеството си на главен секретар на МВР. После тази идея се поддържаше и от кабинета на Тройната коалиция. След идването на власт на ГЕРБ строителството на магистрала “Хемус” беше предвидено да става с пари от еврофондовете, като тази позиция беше защитена пред Европейската комисия. Брюксел обаче отговори, че с европейски средства може да бъде изграден само участъкът до Велико Търново, който е част от европейски коридор. Освен това за останалите участъци трафикът не бил достатъчно интензивен.

Така излиза, че Борисов за пореден път заблуждава обществото за фактическата картина около “Хемус”, за да отклони от себе си обвиненията за забавяне на строителството.

ИНЖЕНЕРИТЕ:

Всички мостове и виадукти са за ремонт

На автомагистрала “Хемус”, между тунел “Витиня” и втория тунел, всички мостови съоръжения са за ремонт, заяви пред БТВ инж. Петър Кичев от Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране. След трагедията в Италия премиерът Бойко Борисов поиска всички мостове от пътната и железопътната инфраструктура да се ремонтират едновременно. По данни на регионалния министър Николай Нанков 211 моста по пътищата в страната са в лошо състояние, като в това число влизали и 17 съоръжения, част от магистралите.

Според инж. Кичев мостовете и виадуктите след тунел “Витиня” се нуждаят от най-спешен ремонт. Не мога да кажа, че са опасни, но има известна доза риск, уточни той. Кичев обясни още, че поради агресивната среда, с която се обработват пътищата зимно време, се налагат ремонти през няколко години на тези съоръжения. По думите му оголени арматури и паднали бетони, каквито се виждат на виадукта край Бебреш, са недопустими. При наличието на такива проблеми те трябва да бъдат затворени, предупреди експертът. Инж. Александър Тодоров от Института по пътища и мостове обаче обясни, че ремонтът на най-високия виадукт у нас край Бебреш е извършен през 2015 г. и всички препоръки са изпълнени. Той е категоричен, че в момента няма място за притеснение и мостът е сигурен.

“Строителният бранш ще бъде консолидиран при ремонта на обекти, които биха представлявали заплаха, и по никакъв начин не бива да се допуска каквото и да е аварийно състояние”, коментира вчера пред БНР изпълнителният директор на Строителната камара инж. Мирослав Мазнев. “В продължение на десет години сме информирали за лошото състояние и мерките, които трябва да се вземат, но катализатор се явяват събития с трагичен характер и трябва да ни принудят да вземем бързи мерки”, заяви инж. Мазнев. Той обърна внимание върху “доста стихийния характер” на строителната дейност от последните години и преориентирането на строителния бранш към инфраструктурното строителство. “До 2008 година изпълнявахме преди всичко високо строителство и тогава достигнахме строителен продукт над 22 милиарда, от които 16 беше високо строителство. Изведнъж 2009 година строителният продукт падна на 11 милиарда, или с около 10 милиарда по-малко за строителството на високи съоръжения и сгради. Това безспорно беше първият удар, който разколеба капацитета на строителния бранш. Върхът беше краят на миналия програмен период, когато достигнахме около 17 милиарда строителна продукция, и то основно от инфраструктурни обекти, но за съжаление 2016 година строителната продукция беше доведена до 11 милиарда. Тогава загубихме втория тип строители, които напуснаха страната. В момента категорично заявяваме, че тези стойности, постигнати назад в годините, вече трудно бихме могли да достигнем. Дори да имаме техника, няма да намерим хора, които да изпълняват”, каза той.

От Камарата на строителите очакват държавата да планира и програмира съвместно с бранша визията си за обектите. “Наскоро в пътната агенция ни представиха списък, че тази година биха могли да се стартират проекти за около 2,7 милиарда. Когато добавим и НКЖИ, допълнителните проекти - и те са над милиард и половина, когато добавим оперативните програми - там също са няколко милиарда и то в рамките на един кратък период, наистина тогава вече програмата става неизпълнима. Възможността на този фон да бъдат провалени и спешните проекти, е значителна”, смята Мазнев.

Полицията дава гратисен период за застраховки в „Олимпик”

Няколко дни толеранс ще даде пътната полиция на шофьорите с “Гражданска отговорност” от регистрираната в Кипър застрахователна компания “Олимпик”. Няколко дни те няма да бъдат глобявани за това, че полиците им са без покритие. Петък е последният ден, в който полиците на около 275 000 клиенти на дружеството ще са с валидно покритие, тъй като след това официално започва процедурата по ликвидация на застрахователя. “В първите няколко дни няма да санкционираме, а само ще предупреждаваме шофьорите, които ни представят полица от “Олимпик”, каза главен инспектор Росен Ралчев, началник на сектор “Пътна полиция” в Главна дирекция “Национална полиция”. Той не уточни какъв точно е гратисният период, след който санкции ще се налагат. В първите дни пътните полицаи щели само да предупреждават клиентите на “Олимпик”, че застраховките им са преждевременно прекратени и трябва да си направят нови в друга компания. От сряда клиентите на “Олимпик” могат да сключват нови полици за “Гражданска отговорност”. За да са валидни, те трябва да са с период на покритие от 18 август.

Поне 34 души бяха убити и 67 ранени след самоубийствен бомбен атентат в образователен център в Кабул. Атентаторът проникнал в центъра и се самовзривил по време на учебни занятия. Жертвите са предимно младежи, които вземали допълнителни уроци, за да се подготвят за кандидатстудентски изпити

Лондон подслушвал еврочиновници

Участниците в преговорите по условията на "Брекзит" от страна на Европейския съюз, изказват опасения, че са станали жертви на подслушване от страна на британските спецслужби. За това се съобщава на сайта на лондонския ежедневник "Дейли телеграф".

По информация на изданието първа за вероятността британските служби да са послушвали европейските й колеги предупредила на 13 юли Сабина Веянд, която е ключов участник в "отбора" на главния преговарящ в Брюксел по "Брекзит", Мишел Барние. Повод за тези опасения е мълниеносното - "в течение на няколко часа" - попадане на конфиденциални документи в ръцете на британската страна. Те съдържат крайно негативна оценка на Европейската комисия към британските намерения да запазят своето членство в общия търговски пазар на ЕС.

Документи на ЕС, свързани с „Брекзит", се оказали съмнително бързо на Острова

Те са били представени на закрито заседание пред еврочиновниците на 5 юли, но веднага след това Великобритания е настояла пред ЕС документите да не бъдат публикувани. Високопоставен служител в Брюксел е заявил пред "Телеграф", че това е станало на "най-високо ниво", без да дава повече подробности. Вероятно обаче става въпрос за срещата между Тереза Мей и Ангела Меркел, състояла се в същия ден. След нея и двете заявиха, че преговорите навлизат в решителната си фаза.

Лондон представи плановете си за преговорите на следващия ден след изтичането, 6 юли, а негативното становище щеше да е още един тежък удар за правителството на Тереза Мей, което изпитва сериозни проблеми с договарянето на условията, при които Великобритания трябва да напусне Евросъюза.

В опита си да установи как се е случило изтичането на информацията ЕС е стигнал до извода, че най-вероятно това е станало чрез подслушване. Пред "Телеграф" от британска страна са отхвърлили изцяло подозренията, но от вестника отбелязват, че преди следващата среща и двете страни са взели максимални мерки за защита от шпионаж. От ЕС имат намерение да събират мобилните телефони и всякакви други устройства на участниците, а техническият персонал от британска страна дори е донесъл със себе си собствени принтери, опасявайки се, че техниката в Брюксел може да запази копия от техните документи.

В същото време европейски официални лица стопиха надеждите на британския премиер Тереза Мей, че ще може да преговаря за "Брекзит" с други лидери на ЕС през септември, за да излезе от задънената улица около напускането на Великобритания, предаде "Гардиън".

Дипломатически представители са отхвърлили предложенията Мей да води директни разговори за "Брекзит" с останалите 27 държавни и правителствени ръководители на срещата на върха в Залцбург следващия месец.

Преговорите за "Брекзит" ще бъдат възобновени в Брюксел тази седмица, с което ще се сложи началото на нов интензивен етап, като целта е да се постигне споразумение през есента.

Лейбъристи вече искат нов референдум

Повече от един милион лейбъристи са променили позицията си относно "Брекзит" и искат нов референдум. Това заяви бившият британски премиер от Лейбъристката партия Гордън Браун, цитиран от в. "Дейли експрес". Той също така изтъкна две скорошни анкети, които показаха, че 29% от гласувалите за напускане сега са преминали към позицията за оставане или към тези, които не са решили как биха гласували.

Бившият премиер също така твърди, че както тези, които подкрепят "Брекзит", така и тези, които са против, имат едно общо нещо - "и двете страни все повече губят надежда за по-добро бъдеще за Великобритания".

"Искащите оставане в ЕС гласоподаватели са обезумели, страхувайки се, че сме преминали от "мек Брекзит" към "твърд Брекзит" и към "Брекзит" без споразумение с ЕС, и сега се чувстват предадени", продължи Браун.

"В действителност сега прекарахме последните 2 г., парализирани от разделение, като не успяхме да се справим с причините за "Брекзит". Нашата страна често е обвинявана, че е останала в миналото", завърши Гордън Браун.

В САЩ заловиха боец на ИДИЛ

Властите в САЩ заловиха бежанец от Ирак по подозрения в участие в терористичната организация "Ислямска държава", съобщи АП. Предполага се, че задържаният е убил полицай в Ирак, докато се сражавал за ИДИЛ в град Рава, през юни 2014 г. Арестуваният е 45-годишният Омар Абдулсатар Амин. Той е задържан от ФБР в жилищна сграда в Сакраменто. Спрямо екстремиста имало издадена заповед за арест от федерален съд в Ирак от месец май. Става ясно, че мъжът е влязъл в САЩ по програма за прием на бежанци. Той опитал и да получи легален статут на американски гражданин. Агенцията припомня острите критики на президента на САЩ Доналд Тръмп относно програмата за прием на бежанци на бившия държавен глава Барак Обама. Предполага се, че властите в САЩ се приготвят да екстрадират терориста. Ако това се случи, той може да бъде осъден на смърт.

КРАТКИ

Щатите отмениха ограниченията върху кибератаките

Президентът на САЩ Доналд Тръмп отмени меморандум на бившия държавен глава Обама, в който се определят условията как и кога американското правителство може да осъществява кибератаки срещу своите врагове. Тръмп е отменил засекретените правила, в които се описва сложен междуведомствен процес, който трябва да бъде преминат, преди САЩ да използват кибератака, конкретно за тези срещу чуждестранни противници.

Атентаторът от Лондон остава зад решетките

Задържаният за нападението с кола в Лондон остава в ареста. Името на атентатора е Салих Хатер. През 2010 г. той е пристигнал във Великобритания и е получил британско гражданство. Във вторник Салих Хатер направи опит за атентат, при който прегази с колата си колоездачи и полицаи и накрая се блъсна в защитно ограждение край парламента.

Десетки се отровиха с дрога

Един мъж е бил арестуван, след като повече от 40 човека предозираха в парк в Кънектикът. Някои от пострадалите са в критично състояние. Към момента се смята, че те са взели синтетичната дрога K2, която е близка до марихуаната. Според последните доклади около 72 000 американци са умрели от свръхдоза през 2017 г.

Караджич чака присъда през декември

Международният трибунал в Хага планира да обяви заключителната присъда на бившия президент на Република Сръбска Радован Караджич през декември тази година. Според присъдата му на първа инстанция, която бе обжалвана и от прокурорите, и от защитата, Караджич бе осъден на 40 г. лишаване от свобода.

Ще разпитват Саркисян

Бившият президент на Армения Серж Саркисян ще бъде разпитан във връзка с разпръскването на демонстрациите на 1 март 2008 г., при които загинаха 10 човека, а близо 260 бяха ранени. Това беше заявено от ръководителя на специализираната следствена служба на Армения Сасун Хачатрян.

Ураган връхлетя руската столица Москва в сряда вечерта. Поривите на вятъра, придружен със силен дъжд, са достигали 18 метра в секунда. Над 50 дървета не са издържали урагана. Повредени са няколко леки коли, над 670 жилищни сгради са останали без ток

www.duma.bg
ДУМА ПЕТЪК 17 АВГУСТ 2018

Медиите въстаната срещу Доналд Тръмп

Над 350 американски издания с кампания за свободата на печата

Повече от 350 новинарски издания обявиха кампания в четвъртък срещу атаките на президента на САЩ Доналд Тръмп и в подкрепа на свободата на печата, съобщава Би Би Си.

„Бостън Глоуб" започна тази кампания миналата седмица, с цел американската нация да се противопостави на „мръсната война", която президентът Тръмп води срещу медиите. За целта изданието използва хаштага #EnemyOfNone, в превод враг на никого, като това е препратка към често използвания термин от лидера на САЩ спрямо журналисти, които той не харесва. Той често нарича медийните репортажи „фалшиви новини", а журналистите атакува с термини като „врагове на хората".

Експерти от ООН очакват увеличение на риска от насилие спрямо журналисти.

От „Бостън Глоуб" заявиха, че ще пуснат статия за „опасността от нападките от страна на администрацията спрямо пресата" на 16 август и помолиха и други медии да направят същото.

Положително на този призив първоначално отговориха 100 медийни организации, но те са вече около 350. Част от тях са едни от най-големите американски медии, но и помалки местни издания, както и международните медии, като британския вестник „Гардиън".

В материала си със заглавие "Журналистите не са враг" "Бостън глоуб" подчерта, че свободата на пресата е основен американски принцип повече от 200 г.

"Ню Йорк таймс" избра заглавието "Нуждаеш се от свобода на пресата", като предупреждава, че атаките на Тръмп са "опасност за душата на демокрацията".

Фактът, че американският президент спечели изборите без подкрепата на основните медии, може да постави под съмнение дали кампанията на "Бостън глоуб" ще окаже влияние върху подкрепата за Тръмп.

В същото време проучване от вторник на Quinnipiac University показва, че 51% от републиканските гласоподаватели вярват, че медиите са враг на народа, а не важна част от демокрацията. 52 на сто от републиканците не са обезпокоени, че критиката на Тръмп може да доведе до насилие срещу журналисти.

Вчера американският президент Доналд Тръмп отмени достъпа до секретна информация на бившия ръководител на ЦРУ Джон Бренан, който от своя страна отрече да има достъп до чувствителна информация, съобщи Би Би Си.

Прессекретарят на Белия дом Сара Сандърс обяви решението, като прочете изявлението на Тръмп.

В него се говори за „хаотичното поведение" на Бренан.

В отговор бившият ръководител на ЦРУ написа, че това е част от плана на Тръмп да „потисне свободата на словото и да накаже критиците си".

„Това трябва да тревожи американците, особено тези професионалисти в разузнаването за цената да говориш", написа той в туитър.

„Моите принципи са постоянстни и от разрешенията. Няма да се разкая", заяви още Бренан.

Миналия месец бившият шеф на ЦРУ разкритикува поведението на Тръмп по време на брифинга след срещата му с руския президент Владимир Путин.

Обвиниха две жени в убийството на брата на Ким

Малайзийският съд представи доказателства срещу двете жени обвинени за убийството на полубрата на севернокорейския лидер Ким Чен-ун. Тези доказателства са достатъчни за започване на дело, съобщи Би Би Си.

Ким Чен-нам почина миналата година на летището в Куала Лумпур, след като токсичният агент VX беше натъркан на лицето му.

Обвинените Сити Аисях и Доан Ти Хуанг пледираха невинни, тъй като те са смятали, че са част от телевизионно шоу за погаждане на номера.

Ако те бъдат намерени за виновни, могат да бъдат осъдени на смърт.

Адвокатът на обвиняемите по-рано заяви, че е доста вероятно делото да бъде прекратено, тъй като клиентките му нямат мотив, за да убият Ким.

Но съдията в четвъртък отсъди да се предприемат действия срещу тях, тъй като те са били заснети от охранителни камери, което е достатъчно доказателство, за това че те са го убили.

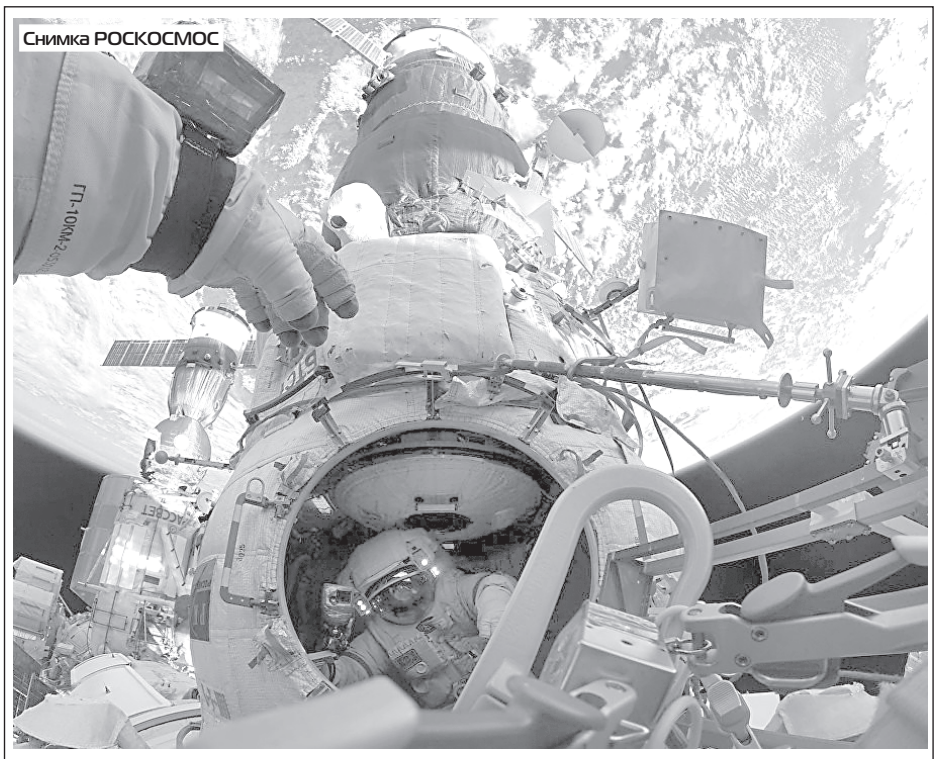
На 14 февруари 2017 г. малайзийската полиция потвърди смъртта на Ким Чен-нам, който ден по-рано се почувствал зле на летището в Куала Лумпур, откъдето щял да излети за Макао. Ким се оплакал на наземния персонал от силен световъртеж, след като неизвестен човек го напръскал по лицето с нещо и избягал.

Десет дни по-късно полицията обяви, че при аутопсията на Ким са открити следи от бойното отровно вещество VX, забранено от ООН през 1993 година.

ПАРТИЯТА НА ТРУДЕЩИТЕ ИСКА ЛУЛА ЗА ПРЕЗИДЕНТ

Партията на трудещите се в Бразилия внесе официално във Висшия избирателен съд кандидатурата за предстоящите през октомври президентски избори на вкарания в затвора свой исторически лидер Луиз Инасио Лула да Силва, съобщи Франс прес. Кандидатурата на иконата на бразилската левица обаче има опасност да бъде анулирана през следващите дни от съда, отбеляза агенцията.

Лула, който беше два мандата президент на Бразилия, остава големият фаворит в социологическите проучвания, въпреки че излежава присъда от над 12 години затвор за корупция и пране на пари.

Космонавтите Олег Артьомов и Сергей Прокопиев са се сблъскали с усложнения по време на полагане на кабелите за експеримента „Икарус" и поради това са изостанали от работния график по време на излизането им в открития космос по руската програма на Международната космическа станция. Работата на Артьомов и Прокопиев е била планирана за около 6 ч., но в крайна сметка "космическа им разходка" продължила 7 часа 46 минути

Мафията прозира зад рухването на моста

Сянката на мафията прозира зад рухването на виадукта Моранди в Италия, пише в. "Дейли мейл". Рухването на моста причини смъртта на най-малко 39 души, а други 16 се намират в критично състояние в болниците.

Виадуктът Моранди е построен между 1963 и 1967 г. в Генуа. Това е периодът на разцвет на мафията на Апенините и нейното проникване в такива сфери като строителството и ресторантьорството. Строителната индустрия в Италия е компрометирана от корупция и инфлитриране на мафията. Нейните методи са налагане на високи цени в строителството, но влагане на некачествени материали.

Прокуратурата трябва да даде отговор какво е било участието на мафията както в строителството на виадукта Моранди, но и в неговото поддържане.

Междувременно не спират опитите на спасителите да открият оцелели хора сред останките на моста. "Има надежда спасителите да открият още няколко оцелели, но с напредването на времето става все по-трудно", каза за АФП Рикардо Шуто, командир на карабинерите в провинция Генуа.

Премиерът на Италия Джузепе Конте обяви извънредно положение в Италия. По думите на Конте подобни трагедии са недопустими в модерното общество. Правителството в страната деблокира 5 милиона евро от фонда за извънредни ситуации.

Германия призна „третия пол"

Германският парламент одобри възможността за регистриране на трети пол в документите за самоличност. Върховният съд на страната направи това възможно въз основа на жалбата на лице, което имало само един Х хромозом. Тогава му било разрешено вместо "жена", да бъде вписан в регистрите като "различен".

Досега властите отказвали исканията му въз основа на закона, където пишеше, че децата могат да се регистрират само като "мъжки" и "женски", имаше единствено възможност отметката "пол" да се остави празна.

В сряда въз основа на решението на Върховния съд парламентът разреши да има и трети вариант, където да пише "различен".

В ЕРЕВАН РАЗПУСНАХА СЪВЕТА НА СТАРЕЙШИНИТЕ

Арменското правителство реши да разпусне Съвета на старейшините на Ереван. Те са върховният управителен орган на столицата. Очаква се Централната избирателна комисия да назначи дата за нови избори. Кметът на Ереван Тарон Маргарян подаде оставка на 9 юли. На 16 юли Съветът на старейшините на столицата не успя да назначи негов заместник, затова по закон съветът се разпуска.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 17 АВГУСТ 2018

То и във Виена има частни жилища...

Санирането на панелките - колкото повече се бавим, толкова повече закъсняваме

Ева КОСТОВА

Покрай големите дъждове преди време наш приятел, който живее в панелно жилище, се оплака, че покривът на сградата пак протекъл. "Жилището ни в "Младост" е много хубаво иначе, каза той - широко, с отделни стаи не като кутийки, с прекрасен изглед към Витоша, зеленина, детски площадки, детски градини, училища, магазини наоколо и простор между сградите. А не както другаде в столицата, от терасата си да виждаш какво готвят насреща... Наследихме апартамента от родителите си, които са спестявали години за покрив над главата си. Иска ни се да си останем в него, защото не можем да си позволим ново жилище с нашите заплати, но и защото тук са ни приятелите, удобствата на големия град без суматохата на центъра. Стига някой да реши "пилотно" или пък "експериментално" да финансира удължаването на живота на панелните сгради. Сами няма да се справим."

Някога във Франция се опитаха да взривят панелни жилища, за да строят нови на тяхно място, но те се оказаха жилави и неподатливи на взрив, та французите после се чудеха какво да правят. Но намериха начин - пристроиха, надстроиха, разшириха, обновиха, разкрасиха и дадоха нов живот на старите панели. Намериха начин и в Германия, където и в Берлин, и в други градове сега не си личи нищо от старото строителство от соца. Правят го по своя ноу-хау технология. Преди години една кметица на Берлин каза, че са готови да споделят технологията си и с нашата столица. Впрочем, още не е съвсем ясно дали панелите се появяват за пръв път във Франция през 1915 г. или по-късно в Германия, но техническата мисъл и в двете страни е на такова равнище, че не оставя място за създаването на нещо калпаво.

Апропо - дали ГЕРБ още санира, та се къса, или мерацте на Лиляна Павлова спряха до под крушата, до поредния транш на европари. Как ще продължи програмата за саниране, се очаквало да стане ясно до края на годината или най-късно до средата на 2019 г., както писа ДУМА през юни т.г. Дотогава ще са изразходвани първоначално отпуснатите 2 млрд. лв. за санирането на 2022 сгради. А още 42 000 чакат за обновяване. Възможните източници за финансиране на тези сгради са пари от собствениците на жилища, европейски програми, международни финансови институции, търговия с емисии и други. Отговорът на въпроса занапред кой каква част от необходимата сума ще заплаща, е обвит в мъгла.

У нас - "Вземи панелите, Трабанта..."

При панелните жилища не може само да се замаже с голямата баданарка за освежаване, а трябва да се огледат панелките от всички страни, за да се изключат опасенията на близо 700 000 души, живеещи в общо 470 000 жилища на територията на столичния град. Над 95% от панелните жилища в София са частна собственост. Опасения, които се ширят заради наложилото се мнение, че животът на панелките е някъде около 50 години. Строителството им в София започва през 1959-1962 г., когато са построени експериментално първите девет панелни блока с 216 апартамента в кв. "Толстой". За няколко десетилетия София става първенец по панелно строителство. Строи се по тогавашните стандарти, които са далеч по-надеждни и рационално изпълнени от сегашните, защото тогава има строителен надзор и контрол на място. Има и съзнанието на строителите да не посрамват името си на майстори. Зад гърба им са стояли няколко домостроителни комбината, изпълнявани са препоръките на сеизмолозите, което прави сградите издържливи на земетръс. Така е било в началото. После панелното строителство се разраства, но качеството невинаги е като това на първите сгради заради онази масовост, която се разтича като превтасало тесто от нощвите в града, по думите на Йордан Радичков. Сигурно като наследство от онова време е и печалното известният блок в столичния кв. "Надежда", който е разцепен на две от близо 15 години и ще бъде напълно сринат до края на годината.

Когато санирането не закъснява...

Хората трябваше обаче да живеят някъде, за жилище се чакаше с години. Особено петимни за свой дом бяха млади семейства, защото с деца (да, тогава се раждаха много деца) трудно се живее под един покрив с по-възрастни роднини. Затова и някои крайно нуждаещи се столичани влагаха доброволен труд в изграждането на жилища, имаше такъв почин тогава.

После се появиха други технологии - едроплощен кофраж, пакетно-повдигащи плочи и т.н. Монолитното строителство, поне в столицата тогава, бе по-малко - обикновено за хора с възможности за отделни къщи или т.нар. кооперации, които софиянци масово строяха със заеми и ги връщаха после с години - но тогава можеха да ги връщат... В по-ново време се нароиха хитреци от ерата на първоначалното натрупване на капитала. Различни пирамиди обещаваха мечтания дом и съответните заеми за това, разни предприемчиви строителни фирми завземаха територии за жилищни сгради, налазиха и подножието на Витоша... За да отлетят яко дим накрая очакванията на хиляди хора, повярвали примерно в града на мечтите на Анжел, дето щеше да е някъде при Околовръстното. А днешните управляващи напускаха масово приближените си фирми да строят и насред панелените квартали, изградени някога като жилищни комплекси - разбира се, и законите промениха така, че градинките между блоковете се оказаха реституирани "земеделски земи" на собственици, обезщетени някога за тях от ТКЗСтата, които днес ги продават на строителите.

За санирането на панелите, които някога са изпълнени добре според специалистите, са нужни повече средства и технически намеси. С времето много детайли ерозират от само себе си, при експлоатацията се получават течове и корозия по конструкцията в общите й части, отделни пропуквания. Всеки блок се нуждае от индивидуално изследване, няма обобщени масови рецепти, признават специалисти в тази област. Още повече че Научноизследователски строителен институт май вече отдавна няма. Нали първата работа в 90-те години бе да се затворят стотици отраслови институти!

Какво да се прави, се питаха мнозина след случилото се с панелен блок в "Надежда". Тогава откъм Министерството на регионалното развитие и благоустройството се чуха идеи за данъчни облекчения за собствениците, изявили желание да реновират сградите, в които живеят. Остана обаче уговорката, че за да започне да се прилага това, трябва да има законова рамка, което технологично ще отнеме време. Впрочем - с данъчни облекчения досега се ползват хора, които живеят в сгради със статут на паметници на културата. Но като погледнете сградите с такъв статут из София и масовото им ликвидиране "по целесъобразност", че и палежите, се вижда, че тая мярка май не привлича никого...

Конкретни действия по тези проблеми в столицата засега не се забелязват с просто око. А някой беше казал, че колкото повече се бавим, толкова повече закъсняваме. Много често на преден план излиза аргументът, че жилищата в панелките са частни. То и във Виена много жилища са частни, но там общината заделя пари дори за цветенцата по прозорците! Частните жилища са като трън в очите и на нашите управляващи, и на началниците от Брюксел, един вид - що се жалваме от бедност, като имаме толкова много собствени жилища. Е, традиция е българинът да спестява цял живот за собствен дом, сега го винят за тази му "слабост"! Какво, да му вземем жилището ли на пенсионера с 200 лв. пенсия? Или да го пратим в "деинституционализиран" дом със стари нещастници? Или пък да оставим кварталите с панели да заприличат на гета, в които "цъфтят" само изкъртени стени? Има вече такива прецеденти. Просто няма време за губене. Общината не може да плати за ремонта на частните сгради, но може да създаде механизъм, по който да се събират и изразходват средства. Властниците се сменят, панелките обаче си остават. А доходите на хората не им позволяват сами да обновят сградите. Държавата, дето ги доведе до хала след 40 години труд да са бедняци, трябва да им даде рамо. Не с шумно прокламирани кампании с политически привкус, не с предизборни обещания, а с намиране на адекватен механизъм за това, с финансови облекчения, с кредити по преференциални правила, със строги сметки по приходи и разходи, строителен контрол, виждания за цялостната градска среда, стимулиране по всякакъв начин на солидарност сред живеещите в блоковете. Това със сигурност ще промени и техния манталитет, ще ги накара да виждат и своята грижа на стопани на принципа: дай, за да ти се даде!

В Чехия например панелните жилища са над 1,2 млн., от които от реновация имат нужда около 900 000. В първите години след 2006 г. правителството отделя по 400 млн. чешки крони, но реновацията на всички панелки в страната струва 400 млрд. крони. От години, с известни прекъсвания, работи програмата Green Savings, която предлага частични субсидии за енергийна ефективност на жилищни сгради и къщи. Субсидията е до 1300 евро на кв. м., до 50% от стойността на реновацията, а вече всяка година фондът на програмата е няколко милиарда крони, които се увеличават постоянно.

www.duma.bg

ДУМА ПЕТЪК 17 АВГУСТ 2018

Мера според мера

ВМРО - неотговорният фактор

Велислава ДЪРЕВА

1.

Джамбазки "тръка револвера, ке го праща БеСеПето в село Невратово";

"Де се е чуло и видело ракията да пиеме со пари!?", пита Каракачанов; пиарка-байрактарка си вее глупостта и ветър я брули на бел конь.

Тъй изглеждат "войводските" новини напоследък.

Най-обичат самоназначените "войводи" от ВМРО да поучават, да назидават, лекции по история да четат и да "го тръкат револвера", първи патриоти да изобразяват и родолюбци единствени. Има обаче едни мрачни, подгизнали от кръв събития в българската история, които ВМРО заобикаля на пръсти и се Богу моли народонаселението да е толкоз изтъпяло, че да не знае, да не помни и да не пита. А който знае, помни и пита, "ке го лапне месечината" и "ке го пратат в Невратово".

Ванчето Михайлов, "иконата" на ВМРО, на три пъти праща убиец на дядо ми Георги. Първата вечер отишъл, па се върнал; втората вечер отишъл, па се върнал; на третата вечер похлопал и рекъл: "Бай Георги, пратен съм да те убивам", а дядо: "Влез да пием по едно вино". Какво са говорили не знам, обаче убиецът си тръгнал с думите: "Бай Георги, не съм те намерил". Не случил Ванчето на убиец. Някъде докъм 1996-97 г. и аз получавах хабери през един вестник относно "месечината" и като как "ке ме пратат в Невратово", ама се не подписваха, та не можах да ги поканя барем на едно вино.

Както и да е.

Сега - няколко въпроса от неудобната история.

2.

Кой съучастваше в преврата на 9 юни 1923 г.? ВМРО.

Кой уби на 14 юни 1923 г. министър-председателя Александър Стамболийски? ВМРО. По-точно - Цанков заповядва на ген. Вълков, той - на кап. Харлаков, операцията ръководи Славейко Василев, убийците са от ВМРО, още по-точно - четата на онова неграмотно, нечленоразделно животно Величко Велянов-Чичето. Режат Стамболийски парче по парче - носа, ушите, пръстите, отсичат дясната му ръка и го бият с нея през лицето, накрая му отрязват главата...

Кой уби на 16 август 1923 г. Райко Даскалов, български пратеник в Прага? ВМРО. По-точно - Йордан Цицонков.

Кой уби на 30 октомври 1923 г. д-р Никола Генадиев? ВМРО. По-точно - Димчо Стефанов (братовчед на Йордан Цицонков) и Димо Джузанов, по нареждане на ген. Иван Вълков и Военния съюз. Защо? Защото отказва да влезе в Демократическия сговор, защото освобождава 300 арестувани земеделци и комунисти, които трябва да бъдат изклани като животни в казармите на Първи пехотен полк и защото защитава (безплатно при това) плевенските участници в Юнското въстание.

Кой уби на 26 юни 1924 г. Михаил (Милан) Грашев, следовател по делото за убийството на д-р Генадиев? ВМРО. Защо? Защото нарича ВМРО мафия, покровителствана от Двореца.

Кой уби на 14 юни 1924 г. народния представител Петко Д. Петков? ВМРО. По-точно - Георги Каркалашев по личната заповед на ген. Иван Вълков. Каркалашев е заловен на местопрестъплението, легитимира се с полицейска карта, пускат го, после го арестуват, през октомври го осъждат на смърт, заменят присъдата с доживотна, а след три месеца го освобождават.

Кой уби на 31 август 1924 г. Тодор Александров? ВМРО. Поточно - Щерю Влахов и Динчо Вретенаров.

Кой организира Горноджумайското клане и уби на 12 септември 1924 г. 193-ма души от лявото крило на ВМРО? Главорезите на Ванче Михайлов с пълното съдействие на военния министър ген. Вълков и на вътрешния министър ген. Русев. Ген. Вълков вдига граничната стража и 14-а македонска дружина (около хиляда души), армията обкръжава града - не за да предотврати клането, а за да го гарантира. В екзекуторската група, за срам и позор, се включват и синовете на две легендарни личности - Кирил Драгнов, син на полковник Борис Драгнов, и Кирил Пърличев, син на Григор Пърличев. Само в хотел "Париж" са открити 137 гилзи. Оцелелите - ранени, полуживи, потънали в кръв, търсят спасение при армията - убиват ги на място. В следващите няколко дни клането продължава в София, Пловдив, Петрич, Мелник, Неврокоп.

Кой уби на 13 септември 1924 г. адвокат Владислав Ковачев? ВМРО. По-точно - Мирчо Керкедиков, осъден на 15 г., после на смърт, после помилван от цар Борис III.

Кой уби на 13 септември 1924 г. народния представител Димо Хаджидимов? ВМРО. Поточно - Владо Черноземски, довереният екзекутор на Ванче Михайлов, заловен и осъден на смърт, присъдата не е изпълнена, неизвестно защо, отскубва се от полицейския конвой, неизвестно как. Ванчето ще го препоръча на своя всесърдечен приятел, създател и фюрер на Усташите, хърватските нацисти - Анте Павелич, той пък ще го назначи за инструктор по терора, на 9 октомври 1934-а, на крайбрежния булевард "Ла Канебиер" в Марсилия Черноземски ще убие краля на Югославия - Александър I Караджеордевич, и ще бъде съсечен от един полицай.

Кой уби на 5 май 1925 г., във Виена, в Бургтеатър, посред пето действие на "Пер Гинт" Тодор Паница? ВМРО. По-точно - годеницата на Ванчето, Мелпомена Кърничева, наричана Менча.

Кой уби на 26 май 1925 г. Георги Шейтанов? ВМРО.

Само за времето от отрязаната глава на Стамболийски до атентата в "Св. Неделя" политическите убийства в България са над 250. От тези над 250 убийства 3 са доказано извършени по решение на Военната организация на БКП. Това е "червеният терор".

Останалите 247 (и повече) политически убийства са дело на глутницата на Цанков, Вълков, Русев, офицерите от Трета секция на Военното министерство и ВМРО. Без да слагаме в кървавата сметка разстреляните, посечените, обесените, удавените в шлепове комунисти и земеделци през Юнското въстание и Септемврийското. Според чуждата преса те са над 10 000. Но това не е терор. Това е апотеозът на демокрацията.

Официалният, легитимираният чрез ЗЗД държавен тероризъм, дивашките репресии, масовите арести, истеричната цензура, архибеззаконията на властта, бруталната полицейщина, демонстративните разстрели по улиците на леви политици, неописуемият садизъм на ВМРО - това са мегатонове страховит политически експлозив, зареден от Цанков и неговата глутница безнаказани и недосегаеми държавно овластени убийци.

Този експлозив не може да не се взриви. Той затова е струпан. И куполът на "Св. Неделя" ще хвръкне във въздуха.

На парчета го нарязаха...

3.

Без никакво участие в никакъв атентат, без никаква вина, без да са посегнали на ничий живот, без съд и присъда, в разстояние на няколко месеца, ще "изчезнат безследно" около 30 хиляди комунисти, земеделци, работници, селяни, интелектуалци, леви офицери, от тях - 6 хиляди само в София. Така свидетелства през 1932 г. бащата на Гео Милев - Мильо Касабов, в своя разтърсващ разказ "Неотговорни фактори":

"Те се появиха като хунта за мъст... И се втурнаха по домовете, и извлачиха жертвите си със силата на властта... А вземените от домовете им не виждаха вече бял свят. Никакъв съд над никого не се произнесе, никаква присъда над никого... Против всякакъв закон и гаранциите на конституцията за сигурността на живота бидоха избити десетки хиляди с най-ужасни средства... Тази система на най-отвратителна подлост може да скрои и проведе само един роб, един страхливец, един тилови герой, който е получил безотговорна и неограничена власт....

В страната се развихриха събития от властвуващите, в които погинаха около 30 000 невинни като жертви на "неотговорни фактори". Оттогава "неотговорни фактори" е въведено понятие в езика ни за изразяване на ужас и безумие, на подлост и скверност, на безчовечност и зверство...

Делото на "неотговорните фактори" е подло и мерзко и то задълго взема връх, скова и изпълни с ужас и трепет сърцата...

Неужели в България нямаше управници умни да не допуснат този позор за народа ни? Отговорът е - нямаше такива управници. Всички мълчаха като риби при изтреблението на невинни...

През втората половина на май 1925 г. "неотговорни фактори" погубиха сина ми Георги - поета Гео Милев...".

Емил Вандервелд, външен министър на Белгия, говори за 18 000 убити; парламентарната комисия на Лейбъристката партия - за 20 000 убити или изчезнали; в книгата "Какво се върши в България" Чарлз Мос, американски журналист, пише: "На 22 април, шест дни след атентата, в затворите бяха хвърлени 30 000 души". За броени дни (по официални данни на Военното министерство) само в София, Пловдив и Варна са арестувани над 27 000.

Колко загиват в черните нощи на белия терор? Цар Борис признава за "хиляди жертви", външният министър - за 5000 убити само през Септември`23, главният секретар на МвНР - за 3500 "плюс-минус хиляда" (така де, какво са някакви хиляда човеци!), Цанков говори за "стотина убити учители", ген. Вълков - за "25 убити комунисти"... Скромно. И отново Цанков, пред "Нойе Фрайе Пресе": "За съжаление изчезнаха няколко души и повече не се намериха". Още по-скромно.

4.

Само в София, само за 10 нощи са убити 500 души. Избиват ги във Военното училище, в IV Артилерийски полк, в Гвардейския полк, в I Пехотен полк... Разстрелват, душат, премазват, посичат. Брутално, свирепо, кръвожадно, с опиянение... Всяка екзекуторска група включва офицер от Трета секция, шофьор, "майстор-примкаджия" и "облаци".

Кои са "облаците"?

Това са наемните убийци на ВМРО. По-точно - на чичко Величко. Грамадното, неграмотно туловище с гробовен глас, идещ от преизподнята, е същият "войвода" Величко Велянов с неговите колачи, които заклаха Александър Стамболийски...

Убийците имат "норма" - 50 души на нощ. Всяка нощ. И колко нощи продължава този ад? "Месец-два", казва един от палачите. "3-4 месеца", казва друг. Небрежно. Според бюлетина на Дирекцията на полицията адът продължава и лятото, и есента, и до края на 1925-а, и след това. Офицерите изпълняват своя "патриотичен" дълг, а всеки "облак" получава по 50 лева "хонорар" на нощ. 50 убити - 50 лева. За главата на Гео Милев - 1 лев. За главата на Йосиф Хербст - 1 лев. За всяка светла глава - 1 лев. Толкова струват светлите глави и храбрите сърца в страната на несъществуващия фашизъм.

И една мрачна, зловеща кавалкада снове в нощта - "Форд"-ът на офицерите, 7 леки коли за касапите на чичко Величко, и камиони разнасят трупове, натъпкани в чували... Убийците, скрити в безлунните сенки, заравят още топлите тела в подготвени трапове край Илиенския форт, край Слатинската река и край Драгалевската, зариват ги с камари боклуци и мятат отгоре някое мъртво куче, та никой да не доближава тая смрад...

На стр. 29

Палачите воеводи...

... жертвите

www.duma.bg

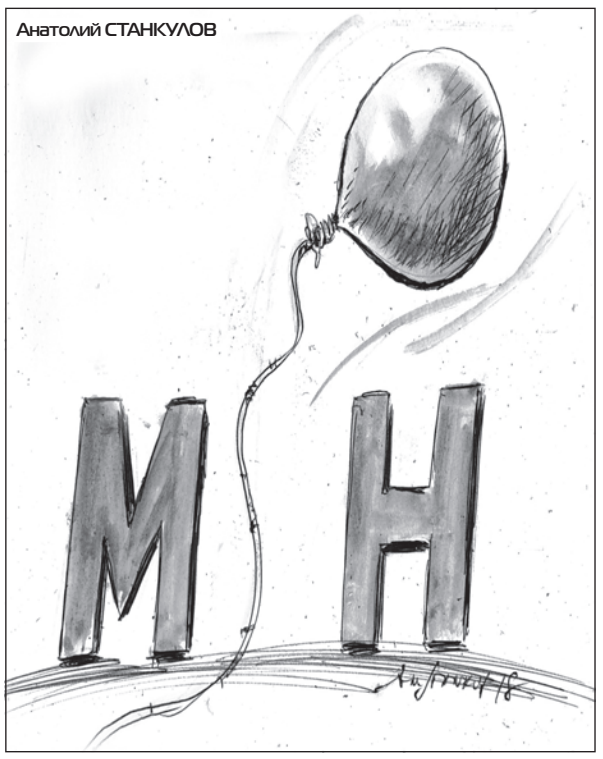
ДУМА

ПЕТЪК 17 АВГУСТ 2018

ДЕСИ ВЕЛЕВА

Анатолий СТАНКУЛОВ

Сапуненият мехур на МОН

Шумно прокламирана и залегнала в нормативен документ идея на управляващите за по-добро осъществяване на учебния процес в училищата претърпя крах. Намерението всички училища у нас да преминат на еднозменен режим, т. е. към целодневно обучение за малките ученици и по-голямо удобство за учене преди обяд, бе изоставено официално вчера от МОН. Целта ще остане заложена, но ще се изпълни в неясно, далечно бъдеще, без посочен срок. Поредна концепция, грумнала като развален компот, недоварен достатъчно. Защото някой пак е бързал да покаже колко ценни хрумвания има, но без план за реализацията им.

Авторите на начинанието явно не са си задали първо въпроса защо училищата имат две смени за учениците си. Вариантите не са много. Първи - школото се намира в малко населено място, където останалите близки учебни заведения са закрити. Втори - училището е толкова желано, че директорът непрекъснато увеличава паралелките, докато сградата започне да се пука по шевовете. Първият вариант е полесен за разрешаване - намира се нова или се ремонтира стара постройка. Вторият вариант е труден за преодоляване. Защото не се оправя по механичен път. Не можеш да накараш родителите да запишат децата си в празни съседни училища, за да охлабиш положението в пълното школо. Видя се, че подобен насилнически похват не действа добре при хора, които на всяка цена искат да осигурят прилично образование за децата си и са готови да преминават граници, да прескачат правила и норми. Балансът не се постига с натиск. Затова МОН първо трябваше да започне с подобряването на учебната среда и процес. Тогава нямаше да има нужда от поставяне на срокове за преминаване към един или друг режим. Нещата щяха да се регулират по естествен път. Това обаче само си го говорим - ако не всеки ден, то всяка седмица или месец. А междувременно сапунените мехури с управленски намерения пукат един след друг.

Кога? Никога!

ВЛАДИМИР НИКОЛОВ

Любителите на футбола от Естония и цяла Европа съпреживяха в сряда вечер истински спектакъл, в който двата испански гранда “Атлетико” и “Реал” се сбориха мъжки за Суперкупата на Европа. УЕФА определи за арена на събитието кокетния 10-хиляден стадион “Лилекула” в Талин. Какво значение, че не е поне 50-хилядна арена? Изборът не е случаен, защото от УЕФА виждат в това начин за пропагандиране на европейския футбол от най-висша класа и в по-малките държави от континента. Така както миналата година финалът се игра на стадион “Филип II” в Скопие, а догодина - на стадиона на “Бешикташ” в Истанбул.

Дали някога и България може да приеме подобен футболен празник? Засега шансовете твърдо клонят към нула. Та дори Националният стадион “Васил Левски” не отговаря на критериите и при първото си участие в групите на Шампионската лига “Лудогорец” бе допуснат да играе на него с поредица от компромиси. Угрозата бе да домакинства в Букурещ! После, с помощта на общината, а и на държавата бе изграден “Лудогорец Арена”, който отговаря на изискванията, но трудно се пълни с публика.

Дори с ходатайство от члена на Изпълкома на УЕФА и шеф на БФС Борислав Михайлов на страната ни подобен финал няма да бъде предоставен скоро. Липсва инфраструктура, а родните ултраси трябва да бъдат озаптявани по системата “до всеки запалянко - полицай”. А и стандартът на българските фенове едва ли ще ги накара да прежалят по стотина лева за билети. Работата не е като да напълнят стадиона в Разград с кренвирши редом до билетите.

Иначе поне съпътстваща програма можем да предложим - и златните момичета от ансамбъла, и “100-те родопски каба гайди”, и редица още звезди. Естонците, преди това и македонците, дадоха пример как футболът се превръща в празник. Не и ние, уви!

Газ до ламарината

От стр. 1

Иначе КАТ дрифтва от години. Контролирано се приплъзва, уви, в неправилна посока. Каквото и да измислят, все е след дъжд качулка. Инцидентите по пътищата не намаляват независимо от подбраната статистика, която министър Валентин Радев докладва на премиера. Видеонаблюдението в полицейските коли - гръмко оповестена антикорупционна мярка - се нуждае от ремонт. А камерите по пътя все не успяват да “хванат” нарушител - или не работят, или не са на правилното място. Като връх на всичко в резултат на “антикорупционните мерки” в системата мераклии за катаджии няма, плаче от доста време същият напорист главен инспектор.

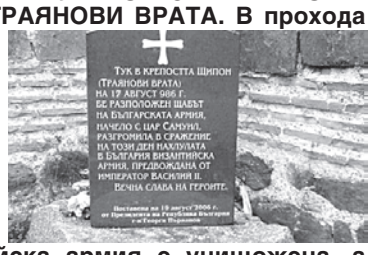
В “Пътна полиция” трескаво ги тресе за плановете да се премести регистрацията на автомобили от КАТ в Изпълнителна агенция “Автомобилна администрация”. Ще им дрънат килимчето? А на “новото място” е “тъмна Индия” - нов шеф от два дни, гладна стачка на Николай Колев-Босия, корупционни практики, скандал след скандал... Абе, задават се промени - не за доброто на народа, а за да продължи тупането на топката и далаверата да не остане сирак.

Къде сме тръгнали да надаваме глас за жертвите на пътя, за арогантните шофьори, за липсата на постоянен контрол, за някаква си там превенция? Дрън-дрън! Хората имат други грижи - не да спират войната по пътищата всеки ден и час, а да си гарантират стабилно участие в далаверата.

За народа ли? И за него има. По-висока “Гражданска отговорност” като начало. Така че нека “Пътна полиция” да я хвалят, Началникът да е доволен, да нарежда рокади, а далаверата ще върви. Газ до ламарината, нали, Началник? А ние безпомощно гледаме безконтролната лудост по пътищата и жертвите на безнаказаните джигити.

Датата 17

986 - ЦАР САМУИЛ РАЗГРОМЯВА ВИЗАНТИЙЦИТЕ ПРИ ТРАЯНОВИ ВРАТА. В прохода близо до днешния гр. Ихтиман българският владетел спира нахлулите византийски войски, водени от император Василий II. Почти цялата византийска армия е унищожена, а Василий II едва успява да се спаси. Това е най-голямото поражение, което византийският император претърпява в походите си за покоряване на България.

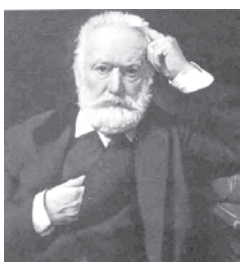

1601 - РАЖДА СЕ ПИЕР ДЬО ФЕРМА, ФРЕНСКИ МАТЕМАТИК (УМИРА 1665 Г.). С голям принос в развитието на съвременния математически анализ и теорията на числата. Предшественик на диференциалното смятане със своя метод за намиране на най-голяма и най-малка ордината на крива.

1850 - УМИРА ХОСЕ ДЕ САН МАРТИН, ЮЖНОАМЕРИКАНСКИ ГЕНЕРАЛ, РЕВОЛЮЦИОНЕР И ДЪРЖАВНИК (Р. 1778 Г.). Водач на въстания за национална независимост от Испания, национален герой на Аржентина, Чили и Перу. Първи президент на Перу. През 1822 г. се среща със Симон Боливар в Еквадор, след което променя интереса си към политиката и се оттегля от поста си в полза на Боливар. Емигрира в Европа, където умира. 30 години след смъртта му неговите тленни останки са преместени в Буенос Айрес.

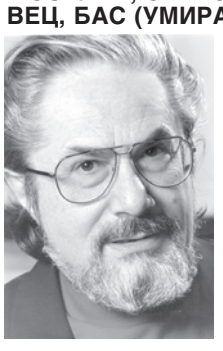
1876 - ВИКТОР ЮГО ПРОИЗНАСЯ РЕЧ В ПОДКРЕПА НА БЪЛГАРСКАТА КАУЗА. Великият френски писател говори пред парламента на Франция във връзка с жестокостите при потушаването на Априлското въстание. Според историците думите му изразяват общото отношение на французите: “Настъпил е моментът да се привлече вниманието на европейските правителства върху един факт..., че се убива цял един народ в Европа.” На другия ден речта е във всички френски вестници. Копие от нея се пази днес в Историческия музей в Перущица.

1891 - ПОСТАВЕНО Е НАЧАЛОТО НА ДЪРЖАВНИТЕ МИНИ В ПЕРНИК. На тази дата в местността Кулата е направена първа копка на мина “Стари рудници”. С нейното създаване е поставено началото на държавните мини в Перник - първото и най-голямо минно предприятие в България. През 1990 г. то е преобразувано в държавно акционерно дружество “Мини Перник”. През 2000 г. от дружеството са отделени рудниците за открит добив на въглища, а останалата част от “Мини Перник” е обявена в ликвидация.

1936 - В ПАВЛИКЕНИ СЕ РАЖДА НИКОЛА ГЮЗЕЛЕВ, СВЕТОВНОИЗВЕСТЕН ОПЕРЕН ПЕВЕЦ, БАС (УМИРА 2014 Г.). Сред най-популярните му роли са Филип II в “Дон Карлос” от Джузепе Верди, Мефистофел във “Фауст” от Шарл Гуно, Дон Базилио в “Севилският бръснар” от Джоакино Росини, Борис Годунов в “Борис Годунов” от Модест П. Мусоргски и др. Пее в най-големите и известни световни оперни театри. Носител на редица престижни награди, на ордени и отличия.

Неделник
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ
ПЕТЪК
17 АВГУСТ 2018
ДУМА

Благословени води и благоухание от рая

Стрелча има три минерални извора и е най-големият розопроизводителен район на България

Д-р Гео НЕШЕВ

Стрелча - трудно е да се каже кога тази долина, оградена от ласкавите длани на Средна гора, е най-чаровна. Напролет тя е залята от резедата на кълнили посеви, по гърбиците на планината се разстилат зелените черги на горите, в ниското бушува пяната на разцъфналите розови, овощни и лавандулови градини, бели пътища превалят заобленитe хребети и над всичко сияе сякаш измито, копринeносиньо небе.

През лятото в плътната зеленина се втъкват златните правоъгълници на зрели жита и открай докрай над долината трепти мараня, пропита от дъха на пресен хляб, спечена земя и зрели плодове.

Есента кротко ръсва първата ръжда наоколо, варакосва гора и ниви, после отвява листата от клоните на дърветата и намира в палитрата си кафявите цветове на умората, дошла след месеци на изобилие и щедрост.

А зимата в някоя чудесна нощ размятва своя бял губер. Планината се смълчава, нивите се изравняват, реката лъкатуши между заснежените брегове...

Всеки стрелчанин носи съкровено през целия си живот тези откровения. На човек се струва, че е невъзможно да бъде толкова различна хубостта на едно и също място...

Люлката на свободолюбието Стрелча лежи в Същинска Средна гора, на 475 метра надморска височина. На север от нея се намира връх Буная (1572 м), а през града тече река Стрелчанска Луда Яна, която впоследствие се влива в Панагюрска Луда Яна.

Да се гадае кога тази долина е привлякла първите преселници, е трудно. В музейната сбирка се пазят обработени късове кварц, както и съдове от третото хилядолетие преди Христа. Стотина различни по големина надгробни могили, между които е известната Жаба могила, една от най-високите тракийски гробници по нашите земи, както и многобройните гробове, оградени с ломен камък, навеждат на мисълта, че траките са имали значителни поселища в долината.

Категорично тази мисъл се потвърждава от златния венец, открит в местността Орелът през 1948 г. Той се пази в Археологическия музей в Пловдив. По-обилна светлина върху този далечен период хвърля оброчната плоча, на която е оцеляло окончанието на селищното име: АППА.

Немалко следи и от римското владичество допълват археологическото богатство на Стрелча днес. Очевидно новите заселници са предпочели да оформят селището си непосредствено около крепостта в пролома на река Луда Яна. Край стената ѝ се появили впоследствие и домове на дошлите по-късно нови заселници - българите. Появил се тук български град на стрелците, наричан през средните векове Стрелъчград или Стрелец, Стрелица.

Турските завоеватели били поразени от достолепието на града в долината на Луда Яна. Над сградите се извисявали камбанариите на седем църкви. Затова те нарекли селището Еди-клисекьой, т.е. село със седем църкви. Впоследствие будните жители на селото превърнали църквите и няколкото манастира в планината в огнища на българщината.

Всичко това е дало днес широк път на туризма тук. Със своите уникални историко-географски забележителности, природа и богато минало, минерални извори и розови насаждения благоустроената днес Стрелча вече е национален туристически център и райско кътче за българи и чужденци.

Стрелча има три минерални извора с температура от 23 до 45 градуса с доказани балнеоложки качества. Водата е слабо минерализирана, хипертермална, сулфатно-хидрокарбонатно-натриева, флуорна и радиоактивна. Без цвят и мирис, с приятен вкус, тя е средство за лечение на редица болести. Чрез къпане се лекуват заболявания на опорно-двигателния апарат (хроничен ревматизъм, артрози, артрити, заболявания на мускулите и сухожилията); заболявания на нервната система (неврози, ишиас, лумбаго); гинекологични заболявания (възпалителни процеси на матката, яйчниците, тръбите, безплодие и сраствания); обменни заболявания (диабет, затлъстяване, критична възраст, подагра).

Чрез пиене на вода се усеща значително подобрение при бъбречни заболявания (бъбречно-каменна болест, пиелити, цистити, уретрити); стомашно-чревни заболявания (хронични гастрити и колити, ентероколити с намалена киселинност на стомашния сок); чернодробно-жлъчни страдания - преболедували от хепатити, хронични хепатити, жлъчно-каменна болест и хронични възпаления на жлъчката и жлъчните пътища, дискинезии).

Поради мекия климат курортът се препоръчва и за лечение на белодробни заболявания - хронични бронхити, белодробна астма и др.

Стрелча е и най-големият розопроизводителен район на България. Розовите градини обхващат над 3000 дка, като на територията на общината се произвежда най-качественото розово масло в страната. Както вече стана известно, освен най-добрите в света парфюмерийни качества, българските учени доказаха, че то притежава и голяма лечебна сила. С успех се прилага за лечение на жлъчно-чернодробни заболявания, някои форми на бронхиална астма и на стомашни и дуоденални язви. Поради всичко това Стрелча би трябвало да последва примера на Казанлък и също да организира свой Музей на розата, за който има много интересни експонати.

Освен розите, в последните години в района на Стрелча успешно се отглежда и лавандула, от която се извлича също първокласно етерично масло.

Климатът в района е съчетание на планински и умерено-континентален, а меките зими и прохладното лято, заедно с уникалните почвени характеристики, създават изключително благоприятни условия за развитието на земеделието в района и отглеждането на екологично чисти продукти.

В града бяха открити няколко модерни балнео-туристически центрове за гости и почиващи, между които впечатлява изграденият в "стар стил" хотел-ресторант "XIX век". През лятото работи и минерален плаж с басейн с олимпийски размери, който предоставя възможности за тренировки и подготовка на спортни отбори.

Стрелча е изходен пункт за маршрути в Същинска Средна гора, които водят до известни исторически и природни обекти - върховете Буная и Богдан, историческите градове Копривщица и Панагюрище, тракийската гробница при село Старосел и Жаба могила.

Историческият музей

Храм-паметникът „Св. Архангел Михаил"

Кът от Стрелча

Колекционерс и един неин по

РАЗКАЗ ЗА НИКОЛАЙ КОЛЕВ, ЛЮБОПИТНИТЕ, ТЪРПЕЛИВИТЕ, ТЪРСЕЩИТЕ И ОНЕЗИ, КОИТО ИМАТ ИНТЕРЕС КЪМ ИСТОРИЯТА

Ирен ТАНЕВА

Като всеки отдаден на някакво хоби, Николай Колев е готов надълго и нашироко да разказва за него. Говори с увлечение, но пита на шега (разбира се) не изглежда ли прекалено милитаристично и кого въобще би заинтересувало сглобяването на умалени модели на бойни машини (танкове, джипове, оръдия и др.), както и оформянето на човешки фигури.

Всичко започва доста отдавна - още в детството му, по времето на социализма. С приятелите му събират войници, танкове, къщи, животни и всеки прави своя държава - мини-общество.

Малчуганите установяват строги правила - съставните части да изглеждат добре, да са достоверни. Тогава обаче трудно се намират такива неща. Има ги най-вече по стрелбищата. А освен всичко друго те са и едноцветни, еднообразни, неестетични - без особено красив външен вид.

Момчетата се опитват да ги направят по-цветни, по-елегантни, по-истински, но не сполучват особено. Малки са, пък няма и хубави бои, т.е. няма големи възможности за разкрасяване. Родителите носят от чужбина и материали, и готови фигурки.

Промяна започва в началото на 80-те години на миналия век: на софийската улица "Козлодуй" се появява първият специализиран магазин за стендови модели. В него има витрина с напълно реалистични, красиви, с подходящ мащаб войници. И тогава порасналото момче разбира, че това ще бъде неговото хоби. Понеже от малък рисува, и то съвсем не зле, неговото увлечение сега вече се преобразува в занимание със стендов моделизъм.

НИКОЛАЙ КОЛЕВ е завършил "Философия" и "Културология" в Софийския университет "Св.Кл. Охридски". 14 години е бил учител по философия във Френската езикова гимназия в София. От 1998 г. е преподавател в Нов български университет. Четири години води "Салон за музика и рефлекси" с Илия Граматиков (преподавател в Музикалната академия). Работи и в Българската национална телевизия. Отначало е сценарист в предаването "Библиотеката". Бил е и негов продуцент. От ноември 2010 г. е в екипа на сутрешния блок "Денят започва с култура" - репортер, редактор, също негов продуцент. Носител е на награди от състезания по стендов моделизъм.

По-късно, през 90-те години, по обясними причини няма легален внос. Има "черен". "Пристрастените" купуват танкове в апартаментите на хора, които пътуват и носят от чужбина. Тогава се създават и първите моделистки общества - нарояват се много бързо. Започват дори и да враждуват помежду си - типично по български, а може би не само.

Италиански танкист

Николай Колев остава малко встрани от тях. Интересува се и се специализира само в изработването на модели.

А те се продават на комплекти в кутии. Съдържат голямо количество детайли и инструкции за сглобяване (лепене). След сглобяването се оцветяват. Следват се много точни цветови нюанси, за да е всичко достоверно. За всяка националност цветовете и нюансите на машините и униформите на войниците са различни.

Николай Колев изработва модели само от северноафриканския фронт през Втората световна война - периода 1941-1943 г. Съсредоточил се е в този период и тази линия на военни действия, защото са по-екзотични, по-необичайни, непознати, а оттам - и по-интересни.

Въобще - това хоби много образова. Когато човек му се е посветил, търси информация в интернет, проучва историята на техниката и войските, купува книги, справочници.

При изработката на моделите е нужна специална светлина - тя не трябва да е прекалено силна, а по-скоро студена. Работи се в проветриво помещение.

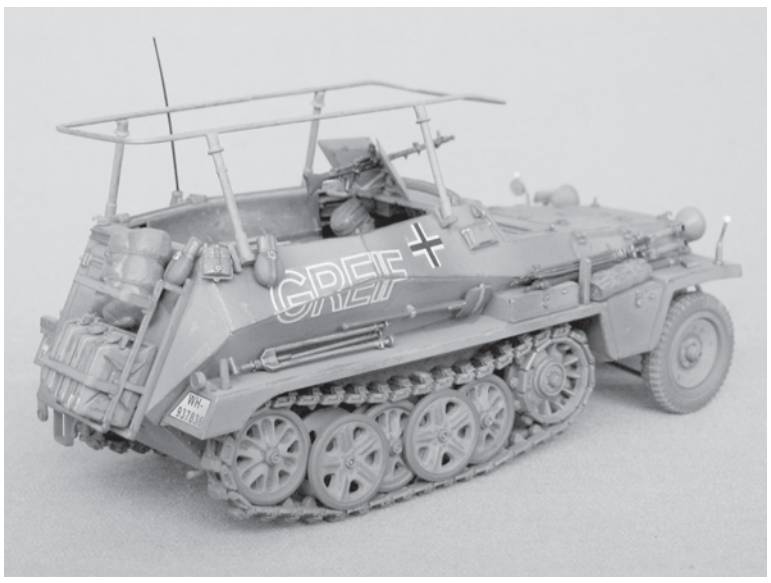
Изисква се и грижа за самия себе си - лепилата и някои от материалите донякъде са вредни. Определени бои могат да бъдат набавени предварително, други се купуват според конкретния модел. Всичко се търси в специализирани магазини - в тях има модели, книги, бои - каквото е необходимо.

За Николай Колев моделите не са свързани със сантимент. Като игра е. Ценен е самият процес на изработване, той носи знания. Затова няма любим модел.

Понякога се налага състаряване - с различни материали. Имитира се ръжда, разтечено масло от двигателя, прах, пясък. Някои моделисти правят цели диорами (разполагат моделите така, че да се получи представа за пространствено изображение), а той обича фигурките да са поставени в някаква интрига - интересно му е всеки модел да разказва някаква история. Получава се миниразказ: фигурките си подават нещо или играят някаква игра - така стават уникални.

Оригиналният им вид рядко го удовлетворява, затова ги променя. Има например камион - ремаркето му е направено като кухня. И там - яйца, прибори за хранене, чували с картофи, зеленчуци и т.н. - всичко, което може да се намери в една полева кухня. А фигурките готвят, хранят се, режат си хляб...

Извън другото - Николай Колев е участвал в състезания, но от доста години е престанал, вече не чувства необходимост, работи за себе си. Той сам проектира индивидуалните модели. Ето как става това: първо стриктно следва последователността на слепване на детайлите, докато се стигне до цялостната постройка на машината, да кажем танк. Бояди-

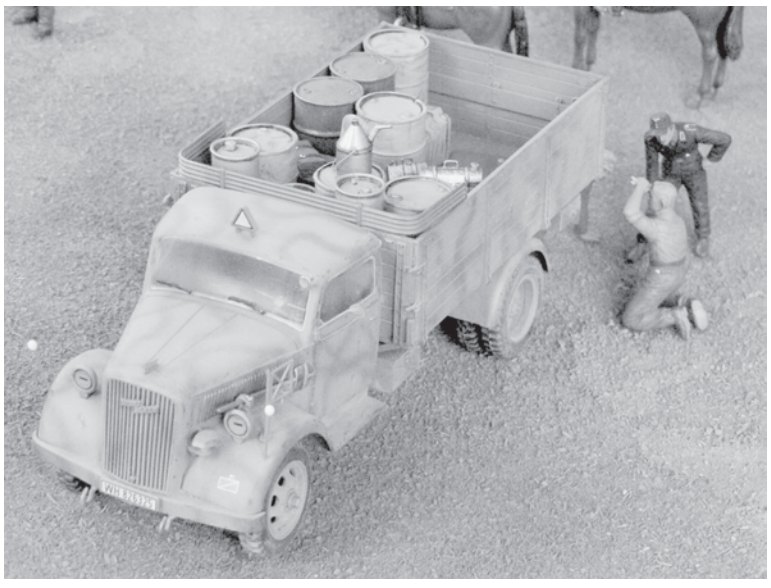
Германска бойна машина с колела и вериги

Британски командоси

Британски части

Прочутите през войната камиони „Опел блиц"

В СЪРЦЕТО НА ТУРСКИЯ ДИСНИЛЕНД

Забавленията и желанието отново да се върнете в „Isfanbul" са гарантирани

Снимки АВТОРКАТА

Ако някой ви каже, че в Истанбул не може да си изкарате забавно в истинския смисъл на думата, не му вярвайте. Освен традиционните, задължителни за туристите исторически, архитектурни и културни паметници и забележителности, не бива да се пропускат и атракциите като прочутите Пеещи фонтани и знаменития аквариум "Sea Life" с площ над 8000 кв. м, пълен с невиждани акули и други риби, сред които най-спокойно плуват професионални гмуркачи. Но най-запомнящ се за малчуганите, а и за техните родители, ще е денят, прекаран в "Isfanbul". Не, няма грешка в изписването на името на страхотния парк за развлечения, известен още и като "Vialand". Всъщност явно тук има закачка между името на турския мегаполис и английското съществително "fun", което се превежда и като "приятно прекарано време".

Альона НЕЙКОВА

Обикновено туроператорите осигуряват безплатен трансфер до парка. Но има и шатъли (бусчета) с логото му, които минават на всеки половин час през централни забележителности на града, за да закарат деца и родители на едно от най-желаните места за забавления в Истанбул. Ще са ви нужни повече от 6 часа, а най-добре планирайте за целта целия ден, за да имате възможност да се насладите на всички атракциони, издигнати на площ, равна на сто футболни игрища. Заедно с билета, който струва 139 лири за възрастни и 129 за деца между 3 и 14 г. (по-малките влизат с безплатен пропуск), ще получите и карта, която лесно ще ви ориентира за разположението на тематичните площадки. Най-добре е да я разгледате подробно, за да решите откъде да започнете с развлеченията.

Тийнейджърите и по-безстрашните малчугани ще се зарадват най-много на "Кингконг", който по подобие на екстремната филмова сцена разлюлява на страховито разстояние от земята вагончето с хора, издавайки стряскащи звуци... А фантастичното внезапно спускане с лодка от 15-метрова платформа право в отворената паст на приказно същество никога няма да е достатъчно за феновете на "Викинг", които не ще се стреснат нито от чудовищата и напрегнатото изкачване по дървени платформи, нито пък от мокрите дрехи - задължителни за всеки участник във водното приключение. Трябва да си наистина абсолютен авантюрист, за да се качиш на зашеметяващо влакче - четвъртото най-голямо в света, развиващо скорост от 110 км/ч за 3 секунди! Ще си призная честно - никой от компанията ни не посмя да го пробва, за което съжалявам и до днес. Не е за хора с проблеми във вестибуларния апарат и грандиозната въртележка, която издига куражлиите на безумна височина и преобръща най-смелите на 360 градуса, но пък адреналинът и виковете са гарантирани. Незабравимо преживяване осигурява и непрекъснато въртящата се кръгла "лодка", спускаща се по река, която прилича на екстремен водопад, дълъг 700 метра.

Истанбул ще е в краката ви, ако превъзмогнете страха и се качите на Кулата на правосъдието. Опашката от чакащите за тази атракция обикновено е най-дълга. Но си заслужава, повярвайте. Щом опитате веднъж, ще ви се иска да повторите, при това - няколко пъти. Всички чанти, телефони и очила се оставят в специално обособени за целта кошници, защото каквито и да било аксесоари не са желателни на височина 50 метра. Първо ще седнете в огромни кресла, служители проверяват дали сте се закопчали правилно, след това бавно ви издигат към небето и се чувствате като птица. Прехласнати по гледката, със сигурност ще се изненадате от неочаквано рязкото спускане към основата на съоръжението. Оказва се обаче, че сте едва на половината разстояние, необходимо, за да стъпите на краката си. Няма да крия - станах свидетел как на млада жена й прилошава от това изпитание на нерви и тестване дали не страдате от акрофобия. Но за подобни случаи са подсигурени медицински екипи, които са на постоянно разположение на по-финитe натури.

Въртележка, по-различна от всички, които познавате, ще ви пренесе в детските ви години. С капацитет от 40 души и диаметър 20 метра приказната люлка ще ви издигне до върха в градината на османския дворец. След това може да се потопите в историята на Истанбул, за да се убедите колко фантастично може да бъде миналото на този днешен мегаполис. "Към 1453-та, моля" - ще бъде вашата заповед, за да се превърнете в свидетели на великите постижения на древния град. Тук думите не стигат, трябва сами да пожелаете да станете част от мечтите на Мехмед Завоевателя...

За тези и някои други забавления обаче има ограничения - допускат се само онези, които са пораснали над 134 см. Но по-ниските (респективно по-малките и като възраст) също няма да скучаят в "Isfanbul". В сърцето на парка е разположен 4D киносалон, където се прожектират новите приключения на любимците от всички краища на света - Мани, Сид, Диего и Скрат. Имайте предвид обаче, че историята за лудата катерица, която преследва лешник с цената на живота си, е дублирана на турски със субтитри на английски.

За децата, които тепърва започват да опознават и да осъзнават света, има специално обособена зона сред атракционите. Тук пък не се допускат малчугани, по-високи от 90 см. Задължително е за някои забавления те да са с придружител. Като например за влакчето на пожарникари-герои, които се опитват да загасят "пламналия огън" (заменен от доста реалистични червени светлини в прозорците на въртележката). Обикновено родителите сами подканват отрочетата си да се качат на доста бързо влакче, което обаче изобщо не плаши дори и най-малките. Градските чеда остават с отворена уста по време на пътешествието из фермата на парка, където, освен че виждат страхотно изработени фигури на щастливи кокошки и крави, научават и доста подробности за живота им. Говорещото дърво също не бива да се подминава от ценители. Дори и да не разбирате езика, на който разказва приказки, ще се впечатлите от визуалната изработка на това приказно "същество".

Ако сте готови и за други фантастични приключения, сред които са 3D гмуркането в морски дълбини и виртуалният полет с хеликоптер, развлеченията ще достигнат кулминацията си в павилиона на гигантския сферичен киноекран, разположен под огромен купол с площ от 1000 кв. м.

За онези, които огладнеят, из цялата територия на парка има заведения на световноизвестни вериги за бързо хранене, ресторантчета с местни специалитети и, разбира се, прочутия турски сладолед.

Дълго след като си тръгнете от "Isfanbul", ще пазите в сърцето си спомена за страхотните забавления. А за децата незабравимите приключения и желанието отново да се върнат в турския дисниленд са гарантирани.

ДУМА Неделник
ПЕТЪК 17 АВГУСТ 2018

„Наведеното поколение” и покушенията на екраните

Малчуганите следят какво правят родителите им и ги имитират във всичко. Имитират и в работата, а в наши дни все повече работа на мама и татко е свързана с компютъра.

Медици твърдят, че децата под 3 г. нямат работа пред компютъра. Това означава, че трябва да си играем с тях на игри от нашето детство, за да ги държим далеч от екраните. Но за децата между 3 и 5 г. специалистите вече дават картбланш да седнат пред компютъра, но не повече от 15 до 20 минути дневно! Психолози пък са категорични, че изгрждащият се човешки мозък генетично е предразположен да се “учи” на общуване с живи същества (възрастни или деца), а не посредством неодушевените екрани. Нищо, че зад тях в една или друга степен стоят хора. Със сигурност за едно по-голямо бебе или малко дете изображението на баба и дядо от екрана на таблета или смартфона няма нищо общо със същите баба и дядо, когато на живо го гушкат, говорят му и си играят с него.

След тази възраст наистина е трудно да ги удържим. А и защо да го правим, след като бъдещето на децата ни повече или по-малко е пред компютрите. Ненапразно някои наричат сегашните деца и юноши “наведеното поколение”. И все пак има начин да предпазим децата си от вредите от непрекъснатото стоене пред екраните.

Ето какви препоръки дават специалистите от Столичната районна здравна инспекция:

Снимка PROXIMITY LEARNING

ЗА ПРАВИЛНА СТОЙКА:

✓ отпуснете раменете;

✓ сгънете лактите в прав ъгъл спрямо повърхността на бюрото;

✓ леко отдалечете горната част на ръката (от рамото до лакътя) от тялото;

✓ долната част на ръката (от лакътя до китката) наклонете леко надолу, но не повече от 20 градуса спрямо бюрото;

✓ сгънете коленете под прав ъгъл.

ЗА ДА НЕ УВРЕДИТЕ ЗРЕНИЕТО СИ

✓ разстоянието между очите и монитора да бъде 0,50-0,70 м;

✓ разстоянието между очите и клавиатурата да бъде 0,45-0,50 м;

✓ вредно за очите е, ако зад монитора има прозорец без щори и завеси;

✓ върху монитора не трябва да попада пряка слънчева светлина;

✓ не работете в стая, където има смесена светлина - слънчева и изкуствена;

✓ използвайте тъмни символи върху светъл фон на екрана;

✓ за да отпочиват очите, от време на време отмествайте погледа от монитора и се концентрирайте върху далечен обект;

✓ един път в годината проверявайте зрението си при офталмолог (очен лекар).

ПРИ РАБОТА С КЛАВИАТУРАТА

✓ не прегъвайте китката, когато пишете;

✓ сгънете леко пръстите на ръката и отпуснете палеца;

✓ използвайте клавиатура с клавиши, които са под лек наклон.

При работа с мишка

✓ мишката да бъде с размера на дланта;

✓ не движете мишката само с палеца и малкия пръст;

✓ ползвайте подложка за мишката.

МЕБЕЛИТЕ

✓ бюрото да бъде стабилно и устойчиво на вибрации;

✓ столът да бъде на колелца, с регулируема височина на седалката и облегалката, която трябва да осигури опора на гръбначния стълб в областта на кръста.

За да отпочиват очите от монитора, концентрирайте се върху далечен обект, препоръчват специалисти

Закуска с кисело мляко намалява високото кръвно

Снимка YP.CA

Не че българинът не знае ползите от киселото мляко, но си е друго да му го “каже” англичанинът, например. Тези дни публикация в express.co.uk потвърди познанията на българина за този продукт, в основата на който е микроорганизмът “Лактобацилус булгарикус”. Рискът от високо кръвно налягане може да бъде намален от лека диета или малко промени в начина на живот, става ясно от публикация в медицинския сайт WebMD. Според нея сутрешната закуска с неподсладено кисело мляко намалява риска от хипертония. Причината за препоръката е съдържанието на калий в киселото мляко. Калият е ключов минерал, на който тялото разчита сериозно, за да функционира правилно. Той помага за понижаване на кръвното налягане чрез балансиране на хипертензивния ефект на натриевата сол. Недостигът на калий може да доведе до умора, мускулни спазми, сърцебиене и световъртеж.

Според WebMD в 100 г немаслено гръцко кисело мляко се съдържат около 141 мг от хранителното вещество. Но е по-добре да се знае, че в 250 г българско кисело мляко се съдържат приблизително 579 мг калий! И още нещо интересно: пресните кайсии съдържат 305 мг калий, а сушените - до 1717 мг. Поради това на хората с високо кръвно се препоръчва консумация на няколко кайсии дневно.

Яйцата всъщност са полезни?

След като години наред яйцата бяха обявявани като виновници за високия холестерол, от известно време стана ясно, че не само нямат чак такава вина за повишаване на лошия хорестерол, но дори са полезни. Толкова полезни, колкото са били в миналите векове, колкото са били полезни в годините на войните, та дори и до 60-те години на XX в.

“Британските яйца са най-добрият хранителен източник за здрава бременност”, става ясно от публикацията MailOnline, в която се обяснява защо яйцата са най-добрата кръгла храна за здрава бременност. Нови изследвания обединили констатациите от 18 различни проучвания, разглеждащи детското здраве и консумацията на кокоши яйца. Новият доклад, публикуван в Network Health Digest, идва само две години след като правителството официално промени съвета си за бременни жени. Авторката Корделия Уудуърд, която е и диетолог, обяснява, че яйцата са “чист пакет от протеини, биологично достъпни хранителни вещества и един от малкото естествени източници на витамин D, който е жизненоважен по време на бременността. След мазната риба яйцата са храната, която осигуряват 3,7 микрограма витамин Д, а бременните трябва да получават дневно 10 микрограма от слънчевия витамин. Докладът заключава, че те могат да доставят повечето от основните хранителни вещества, необходими по време на бременност – желязо, йод, витамин B12, витамин D, фолиева киселина и холин. Витамин B12 помага да се поддържат здрави нервни и червени кръвни клетки.

Едно яйце има само 75 калории, но 7 г висококачествен протеин, 5 г мазнини и 1,6 г наситени мазнини, желязо, витамини, минерали и каротиноиди. Яйцето е електроцентрала от хранителни вещества като лутеин и зеаксантин – каротеноиди, които могат да намалят риска от свързана с възрастта макулна дегенерация, която е водеща причина за слепота при възрастните хора. Развитието на мозъка и паметта могат да бъдат подобрени от съдържанието на холин в яйцата.

Снимка MEDLIFEWEB

30-39-годишните са най-засегнати от СПИН

От началото на тази година са открити нови 161 ХИВ серопозитивни. Запазва се тенденцията от последните години броят на новорегистрираните мъже да е многократно по-голям от инфектираните жени. Съотношението на инфектираните мъже и жени през настоящата година е 6:1 (139 мъже и 22 жени). Тази година най-засегната е възрастовата група 30-39 г. - 44%, следвана от възрастовата група 20-29 г. - 25%.

През периода 1986 г. - 03.08.2018 г. в България са регистрирани общо 2876 души с ХИВ инфекция.

Към 31 юли 2018 г. общо 1430 лица с ХИВ се проследяват в секторите за лечение на пациентите с ХИВ/СПИН, а 1334 (93%) от тях получават съвременна антиретровирусна терапия. Осигурени са всички необходими тестове и консумативи. МЗ осигурява безплатно съвременно лечение с антиретровирусни лекарства за всички нуждаещи се лица с ХИВ/СПИН, независимо от техния здравноосигурителен статус. Прилагането на антиретровирусната терапия удължава живота на пациентите и подобрява качеството им на живот. В страната функционират 13 кабинета за безплатно и анонимно консултиране и изследване за ХИВ (КАБКИС) към РЗИ. В тези кабинети се извършват предтестови и следтестови консултации от подготвени медицински специалисти за повишаване на информираността по проблемите на ХИВ/СПИН. От началото на годината до юли над 162 хил. души са се изследвали в тях.

Разкрити са и работят 5 сектора за лечение на пациенти с ХИВ/СПИН към инфекциозните клиники в градовете София, Пловдив, Варна, Плевен и Стара Загора.

До 15 септември 2018 г. ще продължи Националната лятна анти-СПИН кампания.

Съдържанието на материалите в „Здраве” дава обща информация за здравето и болестните състояния на достъпен немедицински език. Тя не може да замени консултацията с лекар за поставяне на диагноза и за лечение. Екипът на вестника не носи отговорност за самостоятелно поставяне на диагноза и самолечение, основани на публикациите.

Страница на Аида ПАНИКЯН

Парсон

ПУСТА МОДА

Кънчо КАВАКОВ

Мода, та дрънка! Синове, дъщери за скъсани дънки харчат пари.

Мирослав БОЖКОВ

НА СЛЪНЧАКА Е СПОКОЙНО

Марин ВИЧЕВ

Напредва родното туристическо дело! Развива се! Доближава се, във врата на най-великите в тази област диша! Ето курортните ни деятели дотолкова бетонираха всичко, че морският ни бряг съвсем на „Младост 4“ заприлича. Не знам, научихте ли новината – морските ни курорти дотолкова ще бъдат бетонирани от мутрите ни, че из тях вече ще се строят и металургични комбинати. С цялата им металургичност - доменни пещи, всичките там вагрянки, блуми, сляби и чугуни! Ще се скъса Бойко лентата да реже. Боже, като си спомня какво беше Черноморието ни едно време! В земята да потънеш от срам! Дюни, пясъци, слънце, някакви мижави, забутани в зеленината хотелчета, тук-там в храсталаците ресторанти... Изостаналост с всичките там шепоти на вълни и лунни пътеки. Средновековие!

Идете сега в града-герой „Слънчев бряг”! Разходете се вечер насам-натам, ми то от пияни шведи и англичани не можеш да се размине. И като са се опънали ония ми ти хотелски вериги и битаци. И отвсякъде музика и тупани, бай Валери Патриота направо ще се гръмне, ако половин час постои на главната...

И понеже вече стана дума за лунна пътека, да ви кажа – този сезон на „Слънчив бряг” влюбените нощем можеха да се наслаждават не на една, а на цели осем лунни пътеки! Плюс четири лунни велоалеи! Пътеките ги внесе от Северна Каледония бившият борец лека полусредна, сега виден тукашен бизнесмен, Филип Толузлотрески (преди само Фильо Говедото). Същият, дето първи вдигна на самия бряг, върху дюните, четиридесететажен хотел с десет хиляди стаи, осемстотин президентски апартамента и три хиляди билярдни маси. Лунните велоалеи пък ги инсталира основният му конкурент, г-н Гъцо Мърдавчев, преди главен организатор на съревнования на трудовата слава в местния комитет на Комсомола, а сега собственик на осем хотела, верига ресторанти, хиляда и петдесет сергии за турски и китайски шарени стоки, разположени на територията на комплекса, както и на найголемия на Балканите комбинат за кебапчета и нервозни кюфтета, който бумти в горния край на комплекса...

Бе, нали ви казах – голям размах, голямо нещо!

А догодина, като задими и металургичният комбинат, такъв курортен сезон се задава - свят да ти се завие!

Да си плащат

Ирина КОЛЕВА

Ужасно нещо са това клиничните пътеки! Не може да не сте забелязали! Направо непроходима джунгла! Лиани, влага и, разбира се, тук засъка старша сестра - питон, там изреве рошав лъв – шеф на отделение, изскочи внезапно от шубрака санитарка – лисица, заклати се страшно срещу ти носорог – професор, при който са те пратили да те консултира... Да не говорим за крокодилите от Здравната каса, дето уж години наред пари всеки месец им отделяш, за да си сигурен, че един ден, като ти потрябва те да те заобичат, внезапно се оказва, че те, разбира се, обичат те, но само петнайсет процента, останалото трябва да доплащаш... Плащаме, плащам и аз! Тежко ми е, но изглежда така трябва! Тези дни обаче направо ме хванаха нервите, че дори се и разпсувах! Значи шокова зала и вътре здраво шокирани медици, а на хирургическата маса - човек, навели глави над него свещенодействат напрегнати хирурзи, сестрички с маски през устата, съсредоточени до крайност, следят разните датчици, системи и апарати, разнообразни медицински специалисти, тревожни и угрижени, влизат и излизат от операционната, дават съвети, взимат проби, правят изследвания…

- Бе, кво става? Ква е тая огромна суетня?

А един санитар и вика:

- Бандитите, дето се стреляха в центъра на София! Наркопласьори, търговци на бели робини, контрабандисти и изобщо пълни изроди. Животът им спасяваме!

- И кой ще плати цялата тая работа? - викам.

- Как кой? “Здравната каса”, кой!

Е, тука вече ме хванаха лудите, щото сега да плащам и престрелките на бандитите - много ми идва! Набрах телефона на министър Ананиев и му викам:

- Откъде накъде всички ние ще даваме пари за клизмите и леченията на гангстерите, дето се гърмят по барове и паркинги! Аз, като влезна в болница, на сто места се подписвам, че ще плащам това, дето Здравната каса отказва да плати, а те направо като юнака от баладата, нали си спомняте „И самодиви в бяла премяна тихо нагазят трева зелена”... Не стига, че идиотизират децата ни с наркотици, превръщат градовете ни в бойни полета и ни карат с по десет ключалки по къщите си да се барикадираме, ами на всичко отгоре ние ще им плащаме операциите и лечението? Да плащат сами! Те поне пари имат!

Така викам, обаче не чух отговора му. Щото връзката се разпадна. То с министрите и депутатите е така, зададеш ли им такъв някакъв неудобен въпрос и връзката веднага се разпада…

РЕЛИГИОЗНО

Георги Коновски

Гледам ги нашите управници - ама такива едни религиозни, такива едни ангелчета душевни. И си викам: “Абе, защо на тия хора не им се помогне? Да им издигнат по едно параклисче и в парламента, и в министерствата, и в партийните централи. Със задължителен свещеник вътре. Да бъде едно задушевно, отморяващо, повдигащо душата към висините на доброто. Колко практично ще е...

Гласува депутатът с пет-шест карти нещо, дето не го е и чувал, ама политбосът му наредил, гласува, значи, и отива в параклиса. Да се покайва…

Приемат министрите нови данъци, тегоби, налози и сетне колективно влизат в параклиса. Да бият чело в пода…

Пък корумпираните правници получават я сумата на ръка, я бордерото от някоя швейцарска банка, я стипендията за сина или щерката - и хайде в параклиса. Да се помолят на Господа и поколението им магистрати да стори, семейния бизнес за запази…

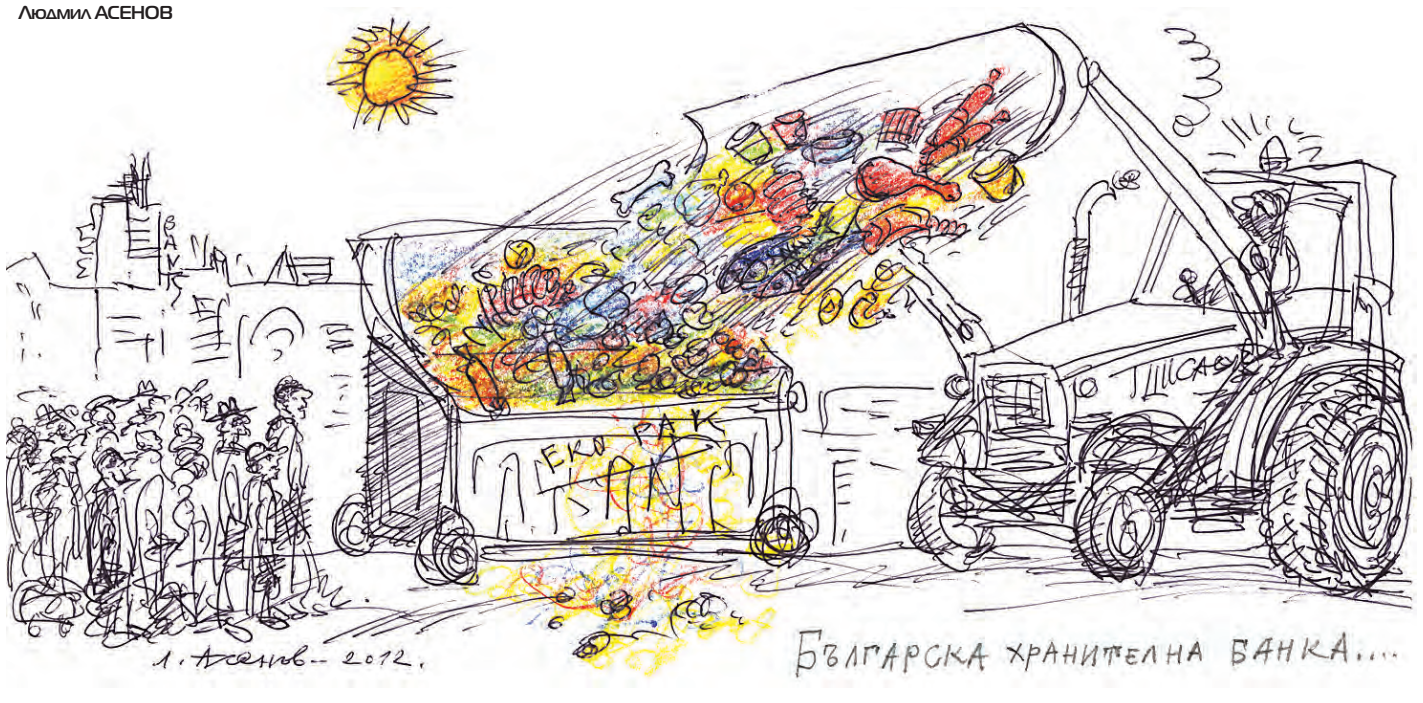
И премиерът трябва да се сдобие с такъв. Поприказва часдва за великия си цивилизационен избор, за светлото бъдеще, за лошото минало - и той в църквата.

А там - посреща ги отчето, изповядва ги, поприказва им за красотата и морала, за християнските закони, за доброто и ближния, теглят заедно една-две молитви, опрости им греховете… И - хайде пак на работа, пак да трупат грехове. Но вече с отпуснати души, разтоварени от страдания и терзания...

Само едно ме смущава - като знаем какво е съотношението между егоистично-грабителското и общественополезното в делата на властниците наши, мисля си, че би трябвало по цели денонощия да стоят из разни параклиси на колене и грехове да изповядат. Време за работа няма да имат.

Но, от друга страна пък, колкото по-малко работят, толкова по-малко грехове към народа и морала човешки ще имат…

Людмил АСЕНОВ

Малки хитрини:

Хитрото бебе доплати на носещия го щъркел 300 евро и стана гражданин на Швейцария!

☺

Бойко мисли за всичко:

Във връзка с пенсионната реформа правителството веднага след лятната ваканция ще реши, че трябва да се съкрати и срокът на бременност от девет месеца на пет, но не изведнъж, а с по един месец на година.

☺

ГЕРБовщини:

- Ето ви тези пари от бюджета за вашия проект. И само опитайте да откраднете нещо!

- Добре, ще опитам!

☺

Доброто предстои:

След ваканцията Министерски съвет ще внесе нов закон за създаване на "Министерство на търговията със здравеопазване!"

☺

Финансов живот:

- Имам хиляда лева на депозит при вас. Мога ли да спя спокойно?

- Разбира се - ние разполагаме с достатъчно пари в брой и ще издържим на организирана атака - отвърнала касиерката.

- Но какво ще стане, ако все пак фалирате?

- Спестяванията ви ще бъдат възстановени от специален фонд за гарантиране на влоговете в банките.

- Ами ако този фонд фалира?

- Тогава БНБ ще ви възстанови парите!

- Ами ако и БНБ фалира?

- Тогава ще падне правителството. А за подобно нещо вече си заслужава човек да даде хиляда лева, не мислите ли?

☺

Еврoживот и смърт:

Отидох в аптеката, разгледах цените, реших, че е по-евтино да умра. Отидох в погребална агенция, разгледах цените, върнах се в аптеката...

☺

Любимият виц на Фандъкова:

В България разликата между автоморга и паркинг пред жилищен блок е, че в автоморгата колите са по-нови и скъпи.

☺

Когато помагам на сина ми да си пише домашните, седя до него като депутат - нищо не разбирам, ама физиономията ми умна!

☺

Вечна младост:

Когато Мими беше на две годинки, тичаше ли тичаше голичка по плажа. Сега, когато е вече на тридесет години, две бутилки вино я връщат в детството.

☺

По време на избори:

Влиза един дядо в стаята за избори и пита.

- Моята баба гласува ли вече?

- Да, дядо, разписала се е в списъка. А вие какво, не живеете ли заедно?

- Там е работата, че тя умря преди 15 години, но всеки път идва да гласува, а аз не мога да я сваря!

☺

Джендъризми:

- Здрасти, имаш ли цици?

- Здрасти. Да, що?

- Колко са големи?

- Чашка Д.

- Ми яко, майна.

- Да.

- И к'во, кефиш ли им се?

- Ми, какво да ти кажа, бива.

- Как се казваш?

- Атанас...

☺

Знаете ли, че:

Градовете в Германия Мюнхен и Мюнстер вече се наричат Мюмюнхен и Мюмюнстер в Германистан.

☺

- Извинете, познаваме ли се отнякъде?

- Бях ти гадже, бе!!!

- А бе, гледам аз нагла физиономия...

☺

- Тате, к'ой туй нещо? - попитало момчето баща си.

Бащата, който никога не е виждал асансьор в живота си, объркан, само свил рамене и изсумтял. В този момент една много пълна жена в инвалидна количка идва до асансьора и натиска бутона. След няколко секунди вратите се отварят, тя влиза в асансьора, вратите се затварят и тя изчезва... Бащата и синът с виснали ченета гледат как номерата отгоре светват във възходящ ред и след кратка пауза цифрите започват да намаляват надолу и когато асансьорът стига до етажа, вратите се отварят и от него излиза изключително красива, висока, руса, много привлекателна жена. След като изгубва дар слово за няколко минути и пропуска поредица сърдечни удари, таткото сръгва сина си и без да откъсне очи от русата, изхриптява:

- Ей, сине, бягай и намери майка си и веднага я довлечи тука... бързо...

☺

КЕВРИЗВИ:

Като малък се страхувах от тъмнината. Сега, като си гледам сметката за тока, ме е страх от светлото !

☺

Полов живот:

Всички си имат G точка. При мъжете тя се нарича Gтомах!

☺

Сутринта мъж с махмурлук към жена си:

- Дай някакви хапчета, че ме цепи главата.

- Виж в чантата ми, вземи си.

Мъжът поровил в чантата, намерил някакви хапчета, глътнал 3-4 и заминал на работа. Връща се вечерта и жена му го посреща:

- Ти бе, кретен, к'во си направил, изпил си ми всичките противозачатъчни!

- Ааа, пък аз се чудя. Днес шефа ме вика на килимчето и цял час ми го начуква, а на мен ми е все едно!

☺

На парти пийнала госпожа се доближава до непознат мъж:

- Кат ме гледате, колко години бихте ми дали?

- Гледайки кожата ви, вие сте на осемнадесет, косата ви подсказва, че сте на седемнадесет, а очите ви са като на двадесетгодишна девойка.

- О, вие сте толкова галантен!

- Момент, само да ги събера.

☺

Любов, любов:

Когато я видях как ходи на токчета, с оная ми ти къса рокличка... Много я харесах! Обаче, като награби бидоните с джибрите, като ги натовари на ремаркето и отпраши към казана, вече бях сигурен - това е любов!!!

☺

– Скъпи, изми ли чиниите?

– Почти съм готов! Остана ми само Сателитната...

☺

Полов живот:

Много хора обичат да си носят сувенири от чужбина. Е, на някои им се налага после да посетят доктор сувениролог.

☺

Баща и син, фермери от отдалечена провинция, дошли в столичен търговски център. Удивени от това, което виждат, те застинали в тих екстаз пред блестящите сребърни врати на един асансьор, които се отварят и затварят автоматично.

☺

- А вашите застраховки надеждни ли са?

- И още как. Ето например вчера, мъж падна от 13-и етаж. Едва беше стигнал до третия, а жена му вече получи застраховката!

☺

Комшии споделят:

– Пуснах в пералнята цветни дрехи заедно с белите и се получи интересен резултат!

– Какъв?

– Жена ми ме наби...

☺

В магазина продавачът сменя етикета на телевизор от хиляда на осемстотин лева.

- И защо така изведнъж поевтиня? - пита купувач.

- Ми, празничните намаления свършиха!

☺

- Скъпа, какво прави котката в кухнята? Какво дрънчи?

- Ти храни ли я?

- Не.

- Ми-и, тогава сигурно, готви... там.

☺

Знаете ли, че:

Най-заразително се целуват сестрите от Инфекциозна болница!

☺

Геополитика:

Китайците нямат проблеми с комарите... там всеки си е убил неговия!

☺

Открития стават всеки ден:

Тези, които постоянно те поправят за грешен правопис, са същите онези, които преди секс си подреждат дрехите.

☺

- Опита ли новия течен Savex с аромат на портокал?

- Да, но предпочитам Сарру!

☺

Домашното насилие в действие:

Ако ви дразня или ви напрягам, винаги можете да се свиете в ъгъла и да си поплачете...

☺

Анатомични знания:

Мъжът на двадесет играе футбол, на четиридесет - тенис, на шестдесет - голф. Тоест, с годините... топките стават все по-малки.

☺

В магазин за телефони:

- Работил ли сте с Андроид?

- Бате, бех двадесет години у Кремиковци, работил съм със секакви изроди!

☺

Гастрономия:

Не знам какъв ароматизатор за кола ползвате, но на мен ми е най-любим кюфте от горнооряховската скара.

☺

- Ако чалга певица се дави, кой край на въжето трябва да й хвърлите?

- И двата!

☺

Мече пита баща си:

– Тате, ако срещна гъбар, мога ли да го изям?

– Може.

– А ако срещна ловец?

– Може! Даже е задължително!

– А ако срещна рибар?

– Не трябва, сине, от месо на рибар, порядъчните мечки стават алкохолици...

☺

Женкарите са мъже, които са наясно - кога на жената "просто й се иска" и кога "иска да се омъжи".

☺

Един уролог казва на друг:

- Бях на екскурзия в Брюксел. Видях статуята "Пикаещото момче". Не ми хареса, лицето някакво измъчено, а струята от пениса слаба.

- А ти какво искаш? Толкова години без движение, голо на улицата. Мисля, че всичко е ясно - хроничен простатит.

☺

Край, време е да отслабвам! Вчера вървя по улицата, с периферното зрение виждам, някой върви редом с мен. Поглеждам - бузата ми.

☺

Знаете ли, че:

Кофти нещо е тайната. Трябва да разказваш на всеки поотделно.

☺

В чудния свят на семейните:

- Я не ми се прави на много умен!

- Но аз мълча!

- Именно - преструваш се, че мислиш...

☺

Малки хитрини:

За да имате плосък корем, трябва да ядете плоски храни - шоколад, пица, палачинки...

☺

Питам аз и отговор не искам:

Защо един вулкан може да спи десетилетия, а на мен не ми позволяват?

☺

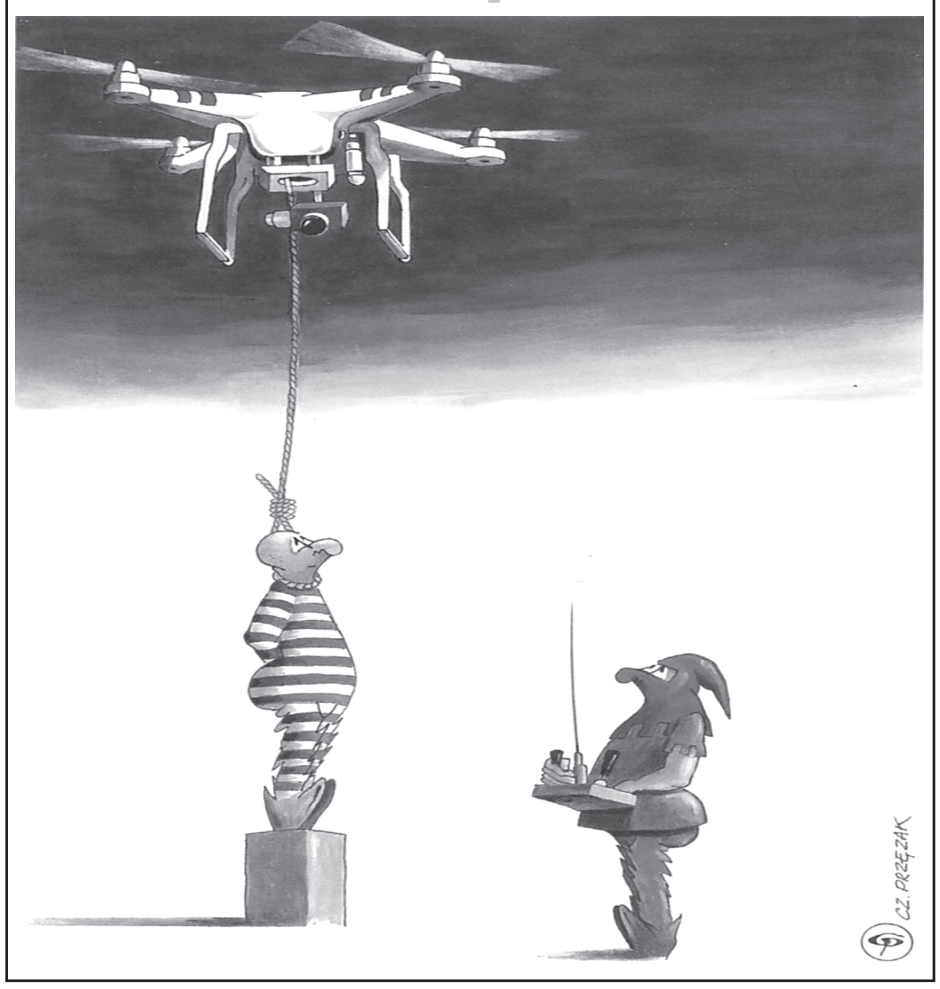
Знаете ли, че:

За да достигнеш своята цел, трябва добре да се целиш!

☺

ЕВРОКЛАСИЦИ

Чеслав ПРЕЗНЕР - Полша

ПЕГАС®

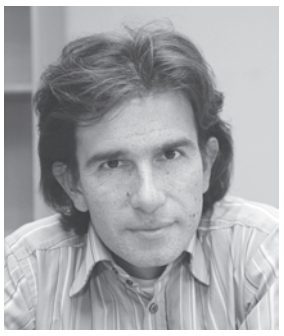
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

ДУМА

ПЕТЪК 17 АВГУСТ 2018, БРОЙ159

От редактора

Да познаеш Русия

Боян БОЙЧЕВ

Преди няколко дни пътувах в автобуса. До мен стояха момче и момиче, които нещо оживено си говореха. По-точно, говореше момчето, а момичето го гледаше с ококорени очи. Вниманието ми обаче беше привлечено от ветровката, с която беше облечено момчето. На нея имаше изобразено логото на световното по футбол в Москва и надпис "volunteer" (доброволец). Позаслушах се в разговора. Оказва се, че момчето е било доброволец по време на световното първенство и сега разказваше на момичето впечатленията си. С възхищение описваше красотата на Москва, приветливата обстановка, дружелюбните хора, перфектната организация на самия турнир. Не можах да дослушам докрай, защото двамата слязоха след 3- 4 спирки, но едно изречение се заби в главата ми. Момчето посъветва момичето: "Не вярвай на медиите у нас, те лъжат. Пишат срещу Русия, а истината е съвсем друга. Това е една прекрасна страна с прекрасни хора."

Много чужденци познаха за себе си Русия по време на световното. В коментари по социалните мрежи и интервюта по телевизии те признаваха, че след облъчването със западна пропаганда са очаквали да видят там сивота, празни магазини, студени хора и пълни с опасности улици. Но са открили красиви и модерни градове, безукорно чисти улици, изобилие от стоки, много настроение и добри, щедри и отзивчиви хора. Откъде да знаят, че на това, последното, му казват широка руска, славянска душа.

Повечето от нашите медии също бяха доста сдържани, а някои журналисти търсеха повод да изплюят жлъч за най-малкото нещо.

Това обаче не бива да ни учудва, все пак трябва да се влезе в тон с антируската риторика, наложена от САЩ и Европейския съюз, които продължават и икономическите санкции. На тях силна Русия не им влиза в сметките, те я искат слаба, уморена, притисната до стената, раздирана от проблеми, престъпност и разочарования.

Най-доброто световно първенство, обяви президентът на ФИФА Джани Инфантино. Той може да си позволи да говори така, без някой след това да му иска сметка.

Родните русофоби казват, че световното било показно, че реалността в Русия била друга.

Само че аз бях там преди година. И видях същата Русия, която е видяло момчето от автобуса, многобройните футболни фенове, моите познати, върнали се от екскурзия преди дни.

Русия отвъд пропагандата. Русия отвъд санкциите. В които и ние послушно играем байганьовската си роля.

Но сме все така бедни и нещастни, въпреки розовата "стъкмистика".

И на фона на всичко това: къде остана нашата българска славянска душа?

ПРАЗНИК

Традиционен панаир на занаятите в Орешак

Ежегодно на храмовия празник на Троянския манастир (15 август) се провежда 4-дневен Традиционен панаир на занаятите. Освен предмети на народните художествени занаяти, гостите могат да си купят практични керамични съдове за бита, да се забавляват на специално организираните атракциони и да се насладят на традиционна кухня.

Съборът ще се проведе отново около стените на Троянския манастир, който се намира в с. Орешак, както се е правило в далечното минало. Постепенно той става един от най-големите панаири в Северна България и до ден-днешен.

В парка на Националното изложение се организират ателиета с най-характерните за Троянския край занаяти - грънчарство, тъкачество, дърворезба. Любопитно е, че всеки може да се опита сам да изработи нещо самобитно и оригинално и да се докосне до духа на местните традиции.

Посетителите ще се радват и на богата музикална програма с изпълнения на живо на български популярни и народни песни.

На храмовия празник на Троянския манастир "Успение на Пресвета Богородица" бе изнесена Божествена света литургия и беше направено литийно шествие - показване на чудотворната икона на Божията майка от манастира.

ФЕСТИВАЛ

Въздушна акробатика показва красотата на „Баба Вида"

Крепостта "Баба Вида" отново ще бъде естествен декор на средновековния фестивал "БъдинЪ", който се организира от община Видин. Събитието ще се състои на 25 и 26 август, съобщи БНР.

Шестото издание е с поразличен характер, като по нетрадиционен начин - чрез въздушна акробатика, ще бъде представена уникалността и красотата на популярната туристическа атракция. Трупа "Канетикс" ще направи всички посетители свидетели на впечатляващ спектакъл пред входната кула на крепостта. Шоуто ще покаже как едно средновековно съоръжение може да впечатли със своята непреходност и в същото време да бъде привлекателно, когато взаимно се допълват история и иновация. Така миналото, пречупено през погледа на съвременния посетител, ще предизвика запомнящо се преживяване - акробатика в небето.

Актьори на кокили ще имат задачата да се грижат за доброто настроение на малките почитатели и ще позират пред любопитните погледи.

ПРЕМИЕРА

Книга с разкази от Чавдар Добрев

В навечерието на 85 годишнина (21 август) на изтъкнатия наш творец проф. Чавдар Добрев издателство "Български Бестселър - Национален музей на българската книга и полиграфия" отпечата интересен сборник, озаглавен "Просто тъй. Разкази без огледало." Книгата е любопитна със своето съдържание, защото познавачите и ценителите на разностранното творчество на проф. Чавдар Добрев

ще го преоткрият в ново амплоа - като автор на белетристика. Редактор на книгата е разказвачът Димитър Томов.

ЕКСПОЗИЦИЯ

Две колекции, водени от светлина и слово

Изложба под наслов "Светлина и слово" представя двама автори, завършили магистърска специалност калиграфия в катедра "Плакат и визуална комуникация" в НХА - Цветислава Колева и Жаклина Симова.

Калиграфията е изключително елитарно изкуство, което в съвременната си проява отдавна е надхвърлило рамките на красивото писане и е навлязло в територията на истински осъзнатите и преживени творчески търсения. Резултатът са изтънчени и впечатляващи графични произведения, осъществени чрез изкуството на буквите.

Представените две колекции до някаква степен се обединяват от принципа, заложен в тях, а именно водещата роля на светлината, която в случая не е само средство за възприемане на отделните произведения, а пълноценен участник във всяко от тях. Светлината е пластично средство, което позволява на зрителя да се потопи в идеята

на автора и да се наслади на естетическото послание, заложено от него.

Изложбата е отворена за посетители до 1 септември в столичната галерия "One Monev", ул. "Иван Вазов" 14.

Белетристика

ПЕТЪР ДОНЕВСКИ е роден през 1938 г. в с. Търнак, Врачанско. Автор е на белетристичните книги "Скът", "Дива кръв", "Лудо време", "Залези в равнината", "Удавени очи", "На село зреят черешите" и др. Член е на Съюза на българските писатели.

Циганско лято

РАЗКАЗ

Преваляше пладне, когато прекосих няколко селски улици, подминах ресторанта и църковния двор и спрях пред новата къща на бъчваря. Обеща завчера на пазара да ми потегне дъгите на бъчвата. Гроздоберът идваше, от сензото и мисketa чаках добра рожба, а все не намирах време да свърша тая работа.

Почуках два-три пъти на железната порта, но никой не се показа. Ще се върна пак, рекох си. Палнах джипа и свих към реката. Знаех, че някога в близкия кривол имаше кладенец, и затова се насочих натам. Около малкия вир, до завоя, притиснат от двата бряга, обрасли от върби и просечени тополи, беше тихо и диво. Наблизо в папура крякаха жаби, но щом ме усетиха, млъкнаха и пак над ленивата тъмнозелена вода лягаше плътна следобедна тишина. Дълго се лутах из храсталаците, не знаех дали ще го има моя кладенец, но намерих пътеката. Не съм го забравил... Та малко ли пъти тук съм прекарвал обедната си почивка? Ходехме, къде ходехме по люцерните с краварския бригадир, па свиехме до кладенеца. Мир и спокойствие цареше в моя малък горски кът. Студената вода връщаше силите ни. И затова оттогава досега станеше ли дума за бистра и студена вода, все за него разказвах. И сега виждам някой уморен тракторист, надвесил се над него с опрени длани по заобления камъни да пие вода. До кладенеца имаше и кратунка, окачена на клонче, но аз обичах да се наведа и да смуча водата направо от извора, да ми тръпнат зъбите и да гледам как водните струйки от чистото дъно на кладенеца вдигаха лъскавите сребристо бели песъчинки. И сега... пих вода с шепи, пих с кратунката, а после седнах на близкия дънер и с отворена уста поемах в гърдите си горския аромат. Омая имаше в ливадите и криволите на Скът. Тревите цъфтяха, въздухът тежеше от дъхав аромат и песните на ненаплашените птици, които гнездяха в клоните на околните върби и тополаци.

- Да не си решил тук да нощуваш?.. - обади се някой от близкия храст. После от рядката сянка на върбите се показа фигурата на едър човек.

- Ха... - стъписах се - Никодим, синът на моя краварски бригадир? - Здрависахме се, ръцете взаимно стискаха раменета ни. Отдавна не бяхме се виждали, но щом така бързо се познахме, значи не сме се забравили съвсем. Същата буйна къдрава коса над челото, усмивката на очите, която и сега плъзваше на лицето, смееше се и редките му зъби се белваха, едри и здрави.

- Баща ти, баща ти ми кажи какво прави?.. Отдавна се каня да мина към вас...ама-а-а-а... Време... Нали знаеш...

- Баща ми? Баща ми-и-и-... - Той замълча, замисли се, въздъхна и смени възторга от нашата среща с грижа. Нещо му натъжа... Знаех, че баща му боледуваше отдавна. Казаха ми бъркачевчени, че много е отслабнал. Облизах си устните и кимнах към шосето.

- Хайде, хайде... Не е далече... Качвай се в джипа... Ще го заварим... Може още да не си е легнал.

По пътя Никодим ми разказа, че баща му от година и нещо засъхнал. Уж имал апетит а продължавал да слабее. И цяло лято се оплаквал, че му е студено. Говорът му станал тих. Леко се усмихвал само когато му заговориш за някогашните стопанства. Но-о-о...ходил си по болницата... Лекарите уж му давали надежда, но после мълчали, споглеждали се... Изписали го с подобрение и да ходи от време на време за проверка.

Спрях джипа до пътната порта и бързо се насочих към асмата, където той седеше на пейката, опрял гръб до стената.

- Ники-и-и... Май не си сам, а? Пак ли водиш някой гостенин? - и сложил ръка над челото си, се засмя... - Аха, аха-а-а, Пешко, Пешко... Мислиш, че няма да те позная ли? - леко стана и се прегърнахме. Тупах го по рамото, той мълчеше, но после видях, че очите му потънаха във влага и заплака.

- Ха, сега... Хайде бачо Василе... Бива ли така? Я, я се виж какъв си юнак... - и стисках ръката му, която усещах, че потъваше в моята десница. Старецът се отдръпна малко встрани, седна на стола в другия край на масата и заклати глава.

- Абе...юнак...юнак... Зная си аз какъв съм юнак, ама-а-а... Вие за дете ли ме вземате? - и се закашля, търкайки лицето си с кърпа. - То-о-о... И докторите...кръв, урина... Кръв, урина... Баламосват ме... ама аз си слабея. Уж ям, храня се, па си нямам сили.

- Докторите...докторите. Знаят си работата... Щом са те изписали, значи страшното е минало... Сега-а-а... Ядене, нагъвай на ядене... Ядене-то ще те оправи.

- Абе минало, минало...ама сигурно и аз си заминавам... Нали, нали до фурната стигам, за хляб само ходя... Уж да се разхождам, пък едва се довличам до вкъщи... Я колко време вече седя, а още силите си не мога да събера. То годините са си години, де, ама сега ядовете, ядовете и тормозът... Те съсипват хората сега.

- Остави, остави тия работи сега... Това си е лятна умора. Не видиш ли какъв е задух? - и продължавах да го окуражавам. Пак го потупах по рамото и му напомних за авджилъка. Обещавах му, че есента ще го водя на лов и пак ще отсядаме на Лавицата, някогашната ни полянка, и ще си правим почерпка с останалите ловци. Той слушаше, слушаше... С изнемощялата си усмивка се съгласяваше, но потта по пожълтялото му лице ми показваше друго.

- Божественият знае болката на всеки живот - каза той и се умисли.

- Недей така, недей... Недей, бачо Василе... Знам, знам, че болката ти иде най вече от ликвидацията на ТеКеЗеСеТо, ама-а-а-а... Времена... Времена-а-а... Те кого ли са пощадили? Какво да се прави? Добре, че поне не стана Гражданска война. Щото и до това бяхме близко. Но-о-о...ще, ще...нали видиш, че тук-таме тръгнаха пак кооперациите, арендата... Хората ще се обединят и пак ще работят земята кооперативно. Кооперации, аренда тръгнаха, тръгнаха...

- А-а-а-а...кооперации, аренда... Циганско лято е това... Циганско лято са това днешните земеделски структури. Уж започват добре, година, две, а после тръгват на залез. Ще видиш какъв залез ще дойде и в производството, и в икономиката... Кооперации, аренди... Къде, къде ще ги сравняваш с някогашните стопанства? - Замълча малко, като да поеме дъх и продължи - Дворовете пълни със зърно, машините - от нови, по-нови, технологии, селекция... А във фермите крави, овце, свине, птици... Все елитни стада. А кадрите... Агрономи, зоотехници, ветеринари, инженери, икономисти... Все подготвени специалисти... А сега? Какво е това? Разруха, разсипия навсякъде... И то дойде от наши си хора, от българи... Да слушат съветите на някой си отвън - и бачо Васил пак отърка с кърпа потта от челото си. - Държавата се отдръпна от земеделието... Даже ръководеше разрухата... Не само аз... Цял народ се поболя от тая демокрация. Ама-а-а, ама и тя е циганско лято. Поболя се държавата. Още по-голям хаос се задава. Та няма да се поболееш ли?

- Абе-е-е...болен, болен...Понастинал си малко.

- А-а-а...където хората се усетиха навреме, позапазиха си нещичко... Те Соколаре запазиха си машините, стопанския двор... Кравефермата си запазиха... Галиче... И те не си разбиха земята...Ама другите...пълна разсипия... - Бачо Васил сви ръце под гърдите си и сви рамене в старата си шуба.

- Всичко започна от пролетта на 1992 година. Тогавашните управници, демократичните... Те, те създадоха Ликвидационните комисии... Па като започнаха... Тухла на тухла не остана от стопанските дворове... Те бяха еничерите на земеделието в България... На тебе мога да кажа, щото другаруваш със сина ми. Нашият живот до този момент май е минал на пусто. Всичко, изградено от едно поколение: и база, и производство, и наука, са ликвидирани и ограбени.

- Така е, така е, така е навред - завъртях глава и отправих поглед към залеза. Ликвидираха всичко... Обран бостан са вече кооперативните стопанства.

- Какво-о-о...само обран бостан ли... И врежака, и врежака отнесоха. Виж, виж в града, телеугоителното стопанство, фермите по селата, свинезавода в Рогозен. Па виж и някои заводи... И промишлеността е блокирана... Безработицата расте, младите се изнесоха по чужбина, селата, селата отиват на залез... Кога, кога е било това чудо? Разруха на всичко.

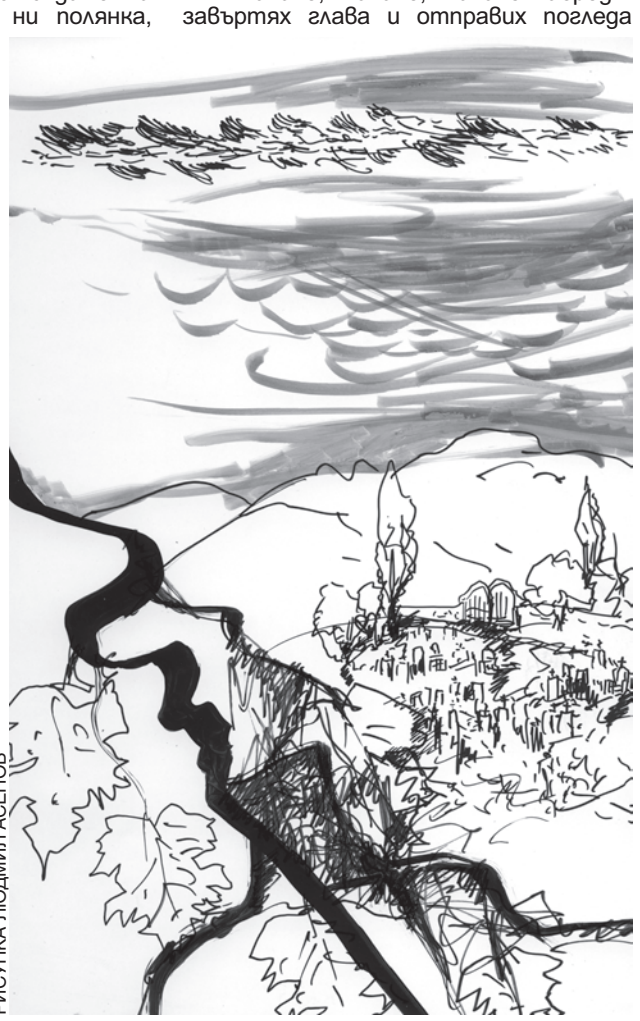
Бачо Васил спря, замисли се, но в трепета на устните усетих, че напряга слуха си, за да долови още спомени от минали години. Слушах и се стараех да проумея всяко негово изречение, защото схващах, че има намерение да разкрие част от своя живот. Защо ли? Не питах. Може би искаше някой да го чуе. И да знае след него някой. Може би... Може би и вечерната прохлада на летния ден го предполагаше към нещо друго... Дали не беше усетил своето циганско лято? Споходила ли го бе мисълта за идната вечност, в която беше прекрачил с единия си крак и в последните си дни бе останал със себе си и теглеше равносметка на преживяното? Спомените бяха разбунили душата му, разместили се бяха пластовете. Бачо Васил стана, леко се олюля и аз го подпрях. Той понамести свличащата се по раменете шуба, но не успя, дрехата беше тежка за умореното му тяло. Но пак се надигна, бавно влезе в антрето на лятната кухня, за да се върне отново. Вече в летния здрач изплува неговата едра, кокалеста фигура. Подаде ми папка и ме погледна в очите.

- Ако намериш време, някога я прегледай. А иначе болестта може да съм я имал от по-рано, но съм бил млад, надделявал съм й... А сега...

Още на другия ден се затворих в кабинета и разлистих папката на бачо Васил. Боже мой, боже мой! Какъв труд беше положил този човек, за да опише историята на кооперативните стопанства в Белославинския край! Четях и мълчах... Потъвах във всеки отделен лист и останалият свят за мен беше престанал да съществува. Той, неизкушеният, беше попаднал под властта на перото и беше описал с цялата си душевна сила образите на своите колеги агрономи, зоотехници, ветеринари, инженери, икономисти, с които беше работил в годините на ТКЗС и АПК. Как, как е успял да събере, да съхрани тоя ценен архив?! С толкова грижа? Та това е богатство, история, която ще трябва на нашите деца и внуци... Бачо Васил ми стана още по-близък, животът на тоя човек ми стана още по-скъп... Та това е завет на човек, който и последните си години е посветил на апостолска дейност. Много хора пишат дневници, спомени, мемоари. Но страниците на бачо Васил бе съдено да останат като свещена книга, която да се чете от поколението след нас.

След месец го изпратихме. Беше топъл септемврийски ден. Тъжно биеше селската камбана. Високо в небето отлитаха последните щъркели, които плавно махаха с криле за сбогом на бачо Васил. Цялото село се стече на погребението. А той лежеше в тополовия сандък с ръце, скръстени на гърдите. Спокоен, сякаш жив. Дългите клепки бяха затворили сините му очи. Мислехме, че е заспал. Чемширите около главата му обграждаха лице не на смъртник, а на благородник.

До мене в траурното шествие вървеше бъчварят. Обеща да ми направи нова бъчва. Имал сухи яворови дъги и здрав чембер за обръчи. Щял да ми измайстори хубав и здрав съд. Та и внуците ми щели да го ползват.

РИСУНКА ЛЮДМИЛ АСЕНОВ

Сами срещу слънцето

Забравили ли сме неговата щедрост и топлина?

Боян БОЙЧЕВ

Не съм роден на село, нито съм живял, като изключим кратки няколкодневни посещения. Но именно там ме пренесе книгата на Павел Бебов "Сами срещу слънцето" (ИК "Феномен", 2018). Ала не в сегашното българско село: обезлюдяващо, с опустели ниви, порутени стопанства и рушащи се самотни къщи. А в онова българско село преди 1989 година, когато в него кипи живот, нивите са опънати като по конец, а хората живеят, обичат се, трудят се и берат плодовете на своя труд.

В центъра на художественото изображение са съдбите на двамата главни герои: председателя на селскостопанския комплекс Стоян и младия агроном Петър. И двамата са изправени пред сериозни предизвикателства: и в работата си, и в личния живот. Комплексът е в "златната среда" в окръга, но не всичко в него върви по мед и масло. Има противоречия между бригадите от различните села, междуличностни конфликти и неизбежните проблеми в работата. Целта на председателя е да накара хората да повярват в своите възможности и да постигнат повече, но невинаги те хвърлят толкова сили за общото, колкото за личното. Затова той се опира най-вече на ентусиазма на младите - Петър и другата агрономка Антоанета. Отличен познавач на селото от този период, авторът описва с подробности живота в комплекса, който до голяма степен определя и съдбите на героите. Но тези подробности не изморяват читателя, както често се случва при други

писатели; това са по-скоро щрихи, умело подбрани, които доизграждат картината.

Много интересна е интимната линия в повестта. Главните герои са изправени на кръстопът. Стоян е загубил семейството си при трагичен инцидент и е посветил живота си на работата, но желанието за обич и топлота не е изчезнало. А Петър трябва да направи драматичен избор между старата си голяма любов софиянката Жени и селското момиче Дарина.

Особено впечатление правят описанията на природните картини, които поставят автора редом с най-добрите образци в българската литература.

Проблемът за човека и природата, за селянина и връзката със земята, за селото и града, за избора в любовта са разгледани и интерпретирани от автора с дълбочина. За някои от тях той дава своя отговор, за други ни оставя сами да го търсим.

Павел Бебов не идеализира своите герои, нито времето, в което живеят младостта си. Според мен той иска да ни каже, че това време го е имало и то е било по-справедливо, по-морално и по-добро от това, в което живеем днес. Както и че охулването му е обида към всички, градили успехите на тогавашна България.

В тази връзка потресаващ е послесловът със стоящия на кръ Стоян, гледащ запуснатите, буренясали ниви, изправен срещу слънцето, което дълги години му е давало сили и търсещ отговор на въпроси, които днес всеки мислещ човек си задава.

Макар че е публикувал разкази в различни медии, Павел Бебов през годините е влагал повече усилия в работата си като журналист, оставяйки на заден план художественото слово. Книгата "Сами срещу слънцето" е доказателство, че журналистиката може и да е спечелила, но българската белетристика със сигурност е загубила.

Една семейна сага, разказана от Дарина Герова

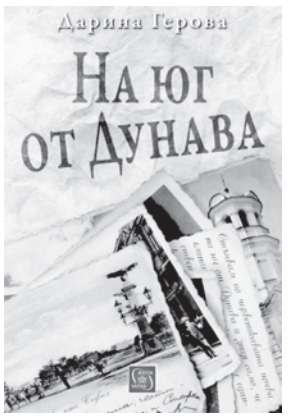
Чавдар ДОБРЕВ

Дарина Герова е един от най-добрите майстори на българския разказ, които творят днес. В своите разкази тя с изискано чувство и с някакво дълбоко усещане за достойнство разкрива колизиите между категориите "добро" и "красиво", констатира, че опорите на съществуването ни са силно разклатени. А това довежда до такава относителност на съществуването, която е гибелна за красотата.

Последната ѝ книга "На юг от Дунава" (2017 г.) представлява своего рода есенция на нейното и на нейните предци минало. Жанрово ми е трудно да я определя. Стои, особено на първи план, по-близко до мемоара. Но такъв мемоар, в който авторката се уповава на спомените на друг човек за историята на рода (записките на майка ѝ и "спомнянето" - какво е подочула от баба си по майчина линия). Появява се съмнение доколко става въпрос за изцяло автентични лични впечатления и доколко за "реконструиране" на чужди спомени за времена, в които разказвачът още не се е родил.

Спомените засягат годините преди и след Освобождението на България от турско иго до навечерието на Втората световна война, когато мемоаристката навлиза в детските си години. Непреживените от нея периоди Герова ги осветлява с помощта и на общоизвестни политически събития и чрез информация, почерпена от тогавашните вестници, и чрез свободно съпоставяне по принципа на сходствата и разликите между фактите. Но този начин на разработка извежда вече към техниките на изграждане на други жанрове - на повестта или на романа. В случая Герова е постъпила реалистично, тъй като, ако беше се опряла безусловно на спецификите на мемоара, щеше да бъде принудена в отделни моменти да наподобява, да имитира спомена или низа от спомени.

Може би най-завършена като себеизказ е първата глава на книгата, посветена на най-ранните представители на рода в град Русе. Като парадокс, най-отдалечена от мемоара и най-близко стояща до жанра роман! Роман, който би могъл да се нарече "семеен", тъй като ядрото му е биографията на едно семейство със светлите и тъмните тонове на живота му, с интимните и социално поангажираните му преживявания.

Показателно е, че Герова поставя акцент върху далеч по-напредналите и цивилизовани, обвяни от влияние на крайдунавските държави, бит и стандарт на русенските си персонажи. Един от тях, прадядото Цончо Атанасов, е пребродил вече Германия Австрия и Франция, стигал е до границата с Китай, висш служител в железницата на Морис дьо Хирш, открита през 1866 г. Дъщерите му учат в елитни училища, и двете в колежа "Нотр дам дьо Сион". В къщата звучат мелодии, в които класици на оркестровото и оперното изкуство съжителстват с народните песни и хора. Образовани на добро европейско равнище, тези прадядовци и прабаби са се обличали елегантно, в тон с модата (не криворазбраната), усвоили маниери, чужди на простолюдието. Въпреки финала с материалното им крушение, те са заможни, богати - Цончо притежава два чифлика, общува тясно с българския и турския елит на Русе.

За Русе белетристката вметва: "Европа е чувала за поробена България, защото е познавала Русчука. В този най-известен български град видните дами са се обличали в коприни и кадифета от салоните на Букурещ, Будапеща и Виена, десетилетие преди да се образоват като умни жени в частни и държавни училища за девици. А в слънчевите недели параходите по реката се поспирали и пътниците се накланяли към десния бряг, прехласнати от обаянието на разхождащия се около кея нежен пол. Имало е атракции, в които и моят род е участвал. Оркестрите от палубите понякога ги приветствали с припева на една известна мелодия, напуснала завинаги амвоните на черквите, за да тръгне по света: "Слава вам, божии чада!?... Весело я довършвала гръмка сирена, а мъжете размахвали свалени шапки и пращали въздушна целувка на юг от Дунава."

Но Герова изтъква още, че техният манталитет и култура ги приобщават естествено към националните ни просветителски и революционни борби, правят ги родолюбци, посрещнали с искрени и горещи очаквания руските освободители през 1877 - 1878 г. Дали точно така са изглеждали Дунав и градът, дали точно такова поведение са имали нейните предци, един бог знае! Но нека се доверим на семейните спомени, както и на вестникарската информация, а също на въображението на авторката.

Що се отнася до връзките на предците на авторката с революционно-просветителското дело, то според мен е придърпано, интерпретирано, обхванато с оглед на мисленето на Дарина Герова, на острото ѝ вглеждане в моралните дилеми, на тяхното оценяване с по-късна дата. Оказва се, че Герова и сега повече да я занимават не политиката, не въпросите на стратегията и тактиката на освободителната кауза, а съдбата и целта на етическата идея: "Свободният е избран от Бога, за да се освободи от най-опасните човешки пороци: завист, егоизъм, лицемерие, честолюбие, злоба, мързел. Да е обладан от голяма любов и силна преданост към доброто и усъвършенстването на човека - и това е същността на истинския свободен човешки дух!"

Във втора глава "Берковица" Герова с подобна вещина разказва как и защо дъщерята на прадядото Цончо Атанасов продължава одисеята на русенския род в планинския град Берковица. Но сега поредицата от случки не са епизоди от аристократизма на най-европейския български град, а повест за провинциалните неволи и радости, за мъчната съдба на трудовия човек, за недоимъка и силата на характера му, за пробивния дух на жителите на градчето. Този маниер на писане е сравнително по-познат от други творби на български белетристи, тъй като отразява истории, типични за материалното и духовното битие на масовия българин през Възрожденската епоха. Авторката фокусира неистовия стремеж на своите роднини да се образоват, да развиват духовните си заложби, своя идеал за труд, честност и красота. Впрочем вуйчо на Герова е писателят театрал Николай Фол, а неин първи братовчед - големият траколог проф. Александър Фол.

Няма да се разпростирам върху останалите части на мемоара-роман. Действието му се развива в Пловдив, Пазарджик, Серес, Сливен, София и др., като олицетворение на едно състояние, което Ивайло Петров обобщи така: - Животът преди и след като съм се родил! Любопитно е, че поинтригуващи в "На юг от Дунав" са онези страници и редове, в които се налага мотивът: "Преди да съм се родил!"

Ще отбележа още едно качество на Герова, характерно за окото на жената прозаик/мемоарист. Нейното повествование се разлива в "ставането на живота", в изящното взиране в битовия детайл, в нюансирането на веществените и душевните актове, в нерядко стилизирания им показ. Авторката е "вътре" в атмосферата и конкретността на ситуацията и в същото време някак си "вън" от нея. Нейното "завръщане" към модерните градски форми на Възрожденския период, или към преходните му полуселски и полуградски нрави, изпъстрено със смяна на гледните точки, не и синоним на стопроцентово съпреживяване.

Но истина е, че Герова се отнася към миналото на рода и родината си с прехласване, като към изчезнала хармония. Всичко това ми напомня мита за търсенето на потъналата Атлантида, въплъщение на рая и Златния век. При Герова най-вероятно изобразеното състояние освен носталгия, е и начин за превъзмогване на студа и отчуждението в съвременния ѝ живот, за "лекуване" на личността, изпитала ада на самотността. Оттук и появата на идеализация, която размива остротата на жизнените конфликти и противоречия.

***Личното ми общуване с мнозина руски писатели изглежда бегло и повърхностно в сравнение с вникването ми в техните книги. Защото всякакви срещи и разговори едва ли могат да се сравнят с прочита на написаното от тях. Освен това в подобни случаи аз и досега изпитвам странно раздвоение. Понякога душевно се чувствам близък с някого като писател, обаче отдалечен като човек. Евгений Евтушенко, Юлиян Семьонов, Виталий Коротич, Чингиз Айтматов, Расул Гамзатов, Едуардас Межелайтис, Александър Твардовски, Константин Симонов, Валентин Распутин, Василий Белов, Виктор Астафиев, Вениамин Каверин, Павел Антоколски, Сергей Залигин, Борис Балтер, Лев Озеров, Фазил Искандер, Михаил Шолохов, Александър Солженицин, Сергей Залигин, Андрей Битов, Валери Ганичев, Лев Ошанин, Андрей Вознесенски, Витали Коротич, Анатолий Поперечний, Вера Панова, Александър Щтейн, Олег Дмитриев, Лариса Василиева, Александър Прокофиев, Аркадий Арканов, Владимир Костров, Владимир Карпов... С тях съм бивал в най-различни ситуации, но изпитвах едно и също илюзорно предимство, следното: аз бях чел техните книги, а те моите - не, поради което ме възприемаха като равен на тях... Дългогодишен приятел ми бе поетът Владимир Соколов, той знаеше български език, бе посветил преводачески талант на Димчо Дебелянов. Понастоящем чрез интернет поддържам почти всекидневно общуване с поета Михаил Синелников - четвъртият след Булат Окуджава, Йоздемир Индже и Веселин Ракчевич носител на Международната награда "Пеньо Пенев".**

Но от всички руски писатели най-много срещи, разговори и общи преживявания съм имал с Лариса Василиева и Валерий Ганичев. Прискърбен е сега непосредственият повод да разкажа за тях. Двамата привършиха земния си път неотдавна, но аз вярвам, че едва ли ще потънат в безмълвието, защото освен "Memento mori" ("Помни, че си смъртен!"), има и "Memento vivae" ("Помни,че си живял").

Аз помня...

Никола ИНДЖОВ

Помнете живота

Идеите на Валери Ганичев бяха свързани с реанимацията на националното руско самосъзнание

Валери Николаевич Ганичев (1933 - 2018) е роден в руското село Пестово, Новгородска област, детството му преминава в селища на интернирани в Омска област, Сибир, донски казаци, което го родее с великия руски писател Михаил Шолохов, Нобелов лауреат. След Великата отечествена война семейството му естествено се озовава в средищния град на украинските казаци Полтава, където завършва средно училище. Висше образование получава в историческия факултет на Киевския държавен университет "Тарас Шевченко". Разпределен е на работа в град Николаев, основан през 1789 година от Григорий Потьомкин като корабостроителен център за поддръжка на руския черноморски флот. Тук през 1867 г. е открито училище за децата на имигранти от балканските страни с цел подготовката на бъдещ управленчески елит на Балканите. Тук е учил Симеон Ванков - български и руски офицер, майор от българската и генерал-майор от Руската армия, учен и общественик. Участник в Руско-турската война, Сръбско-българската война, Първата световна война и Октомврийската революция, Ленин го нарича "Оръжейникът на Червената армия". През същото училище са преминали Георги Кирков-Майстора, публицист, социалистически парламентарист, Алеко Константинов - писател, Христо Славейков - юрист, председател на Народното събрание на България (1908 - 1910), един от синовете на великия българин Петко Р. Славейков. Валери Ганичев се вживява в духа на този град и както ми казваше, навсякъде по неговия път се среща с българи.

По-нататък Валери Ганичев продължава като комсомолски деец и последователно е назначен за заместник-главен редактор на списание "Млада гвардия" в Москва, за директор на издателство "Млада гвардия". В журналистическия факултет на Московския държавен университет "Михаил Ломоносов" придобива научното звание "Кандидат на историческите науки". Стъпка по стъпка става главен редактор на вестник "Комсомолска правда", главен редактор на списание "Роман-газета", "Роман-списание. XXI век". От 1994 до 2018 година е председател на Съюза писателите на Русия, в който членуват знаменити творци като Валентин Распутин, Владимир Солоухин, Виктор Астафиев. През 2001 година успешно се включва в делото за канонизирането на адмирал Фьодор Ушаков. И в това дело работи съвместно с българи - Варненският и Великопреславският митрополит Кирил отслужва панихида на 1 август 2001 г., денят, в който руската ескадра удържа блестяща победа над турския флот. Още тогава на мене митрополит Кирил, с когото поддържах приятелски връзки, ми разкри идеята за канонизацията на адмирал Ушаков и изрази надежда, че през следващата година в този паметен за България и Русия ден на това славно историческо място - параклиса в памет на руските моряци, ще бъде отслужен молебен за новопровъзгласения светец. Което и стана не без личното участие на Валери Ганичев.

Валери Ганичев бе заместник на Главата на Всемирния руски народен събор, член на Обществената палата на Руската федерация, Заместник-председател на Комитета за защита на отечествената култура, Съпредседател на фонда "Руска национална школа". Бе член-академик на Международната славянска академия, член-академик на Международната академия по информатика, член-академик на Петровската академия на науките и изкуствата, член-академик на Академията по руска словесност.

Валери Ганичев при награждаването му от Всеруския патриарх Кирил

Присърце бе поел работата си като председател на Комисията по обществените награди в Руската федерация, увековечаването и канонизирането на руски свят и руски личности.

Възприемах Валери Ганичев като руски писател от моето собствено българско литературно поколение. Той присъстваше в "преодоляването на гравитацията" по израза на Владимир Башев - сложен порив към обновяване на творческото съзнание с притегателната мощ на традицията. Постепенно обаче разбирах, че Валери Ганичев неотклонно се отдалечава от общите характеристики. От среща на среща с него долавях съпротивата му срещу нормативната естетика. Стишено, но твърдо той се противопоставяше на общоприетото схващане, че политическата власт може да управлява и литературния процес. Намираше упование в православната вяра, "Руският писател не може да не бъде православен!" - казваше той, а в едно интервю добави, че русофобията не трябва да ни плаши именно заради това. Споменаваше като пример, че когато безбожната съветска власт през трийсетте години на миналия век започва да издава в милионни тиражи руските класици Пушкин, Лермонтов, Гогол, Чехов, Достоевски, световните русофоби разбират, че Русия се самосъхранява, че руската литература се възвръща като божествено знамение на руския национален дух!

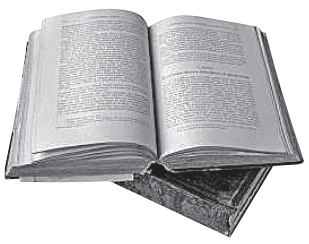
Аз съм бивал често при него в Москва, виждах, че той като историк и писател превръща списание и издателство "Млада гвардия" в център на духовното възраждане сред едни шумни и агресивни псевдопатриотични издания от ерата на Хрущов. Малко по малко и аз като че ли ставах съмишленик на идеята на Валери Ганичев за реанимация на националното руско самосъзнание с наивния блян, че същият процес ще се развие и у нас. Така и стана, на мене ми бе отредено главното редакторство на списание "Родолюбие" в Комитета за българите в чужбина, където под ръководните напътствия на поета Павел Матев изграждахме мост между Отечеството и българите по света - всички заедно и всеки един поотделно.

Не бе лесно. Както пише Валери Ганичев, "Основните партийни идеолози на времето - Суслов, Зимянин, Яковлев, Севрюк, не възприеха това. Режимът започна да мачка всички онези, които се бореха за възраждането на руската военна слава, историческите паметници, храмовете. Аз съм благодарен, че тази борба ме събра с хора като Никонов, Солоухин, Глазунов, Курочкин, Селиверстов. Те укрепиха моята вяра към православието. И когато Хрущов бе отстранен, започна т.нар. оттепель - размразяването. То продължи няколко години, колкото да неутрализира идеологическата машина на Суслов. Но в този период инициирах писмо под заглавие "Защитете светините ни", публикувах го в "Млада гвардия", подписано от тримата гиганти на нашата култура - художника Павел Корин, скулптора Сергей Коненков и писателя Леонид Леонов. Това писмо беше един вид програма за привличане към героичното минало на Русия на по-младото поколение. Спомням си как Леонид Леонов при редактирането на писмото зачеркна израза "Нашата славна съветска младеж" и изръмжа: "По време на войната бе славна, а сега нека се доказва". Хрушчов бе забранил отпразнуването на Деня на победата. Това писмо е в основата на възникналото Общество в защита на паметниците на историята и културата на Русия, оглавено от композитора Георги Свиридов, художника Иля Глазунов и директор на Ермитажа Борис Пиотровски. Аз бях близък с първия космонавт Юрий Алексеевич Гагарин и бях почувствал у него порив към православната вяра. На един пленум на Централния комитет на партията, посветен на образованието на младите хора, той направи предложение за възстановяване на катедралата "Христос Спасител" като паметник на войната от 1812. Спомням си, към мене се приближи някакъв партиен функционер и попита: "Ти знаеш ли дали предложението на Гагарин е съгласувано горе?" И аз веднага отговори: "Да, най-горе!" Скулпторът Коненков веднъж каза: "Гагарин не можа да бъде държан извън пространството. Той е небесен!" А разправяха, че когато Хрушчов го попитал дали е видял в космоса Господа, Гагарин казал: "Не, Господа аз не съм виждал, но той ме видя."

Валери Ганичев пише, че "Онези, които успяха да запазят чистите си сърца и мисли и през 90-те години бяха в покрайнините на живота, дойдоха в църквата. И отново, с чисто сърце и чисти мисли. Тогава, през 1987 г., приех тайнството на светото кръщение. Бях член на КПСС, доста високопоставен партиен кадър... Веднъж в издателство "Роман газета" ме посети известният Епископ Василий (Родзянко), епископ на Сан Франциско, говорител на Руската православна църква. Виждайки го, нашата портиерка Рахил Йосифовна ахна: "Валери Николаевич! Патриарх ли дойде при вас или самият Господ Бог!".

Именно Валери Ганичев замисли и осъществи едно пътуване по Волга от Москва на юг на руски и български писатели. И аз бях на кораб "Иля Репин", който ни прекара през великата руска река. По двата бряга съзерцавахме поселища и пристанища, златоглави църкви и бели манастири. Спирахме в Углич, Нижни Новгород, Ярославл, Казан, Чебоксари, Толиати, Самара, Волгоград... Навсякъде долавяхме несъкрушимата руска душевност, изградена от древни царе и православни светци. Над цялото Поволжие знамената по крепостните кули се мержелееха като хоругви... Може би това бе символният знак, който Валерий Ганичев искаше да ни остави.

ПЕГАС
Редактор
Боян БОЙЧЕВ

Лавица

“КАК ДА СТАНЕШ СТРАХОТЕН #АВТОР” от Кристофър Едж издава “Софтпрес” в превод на Юлия Спиридонова. В книгата е събрано всичко, което трябва да знаем, за да създадем брилянтни текстове и да спечелим верни (по)читатели - от планирането на сюжета и създаването на реалистични герои и светове до добавянето на обрати и драматични конфликти. Независимо дали пишем роман, филмов сценарий, радиопиеса или сюжет за компютърна игра, тук ще открием безценни съвети и истинско вдъхновение. Книгата разкрива изпитани похвати за публикуване на дебютни творби, предлага идеи, тематични речници и граматически съвети от водещите експерти на Оксфорд и др.

“ЕДНО ЛЯТО В ИТАЛИЯ” от Пип Уилямс издава “Сиела” в превод на Надя Златкова. Пип и Шанън винаги са мечтали да напуснат работа и да създадат собствена ферма. Искат бавен, спокоен живот в хармония с природата, да отглеждат сами храната си и да прекарват време с хората, които обичат. Ето защо напускат работа, взимат децата си и отиват да търсят добрия живот в Италия. Очаква ги работа във ферми в Тоскана, Калабрия, Пиемонт, като пътьом намират време и да се насладят на Рим, Амалфи, Лука, Венеция... Едно семейство, което разгадава тайните на италианския начин на живот, а те се крият и в достойния труд, и в сладката почивка.

“КЪЩАТА НА ШПИОНИТЕ” от Даниъл Силва издава “Хермес” в превод на Елена Кодинова. Терористи от “Ислямска държава” извършват кървав атентат в сърцето на Лондон - Уест Енд. Атаката изглежда безупречно замислена и изпълнена, но има едно слабо звено: мароканецът, осигурил оръжията, с които е извършен атентатът. Следата отвежда Габриел Алон, който наскоро е оглавил израелското разузнаване, и екипа му до Южна Франция и дома на Жан-Люк Мартел и Оливия Уотсън. Красивата бивша манекенка се преструва, че не знае, че Мартел дължи огромното си състояние на наркобизнеса. Той от своя страна най-безцеремонно сключва сделки с хора, които целят унищожението на Западния свят.

“ЛАТИНОАМЕРИКАНСКИ ПРИКАЗКИ И ЛЕГЕНДИ” издава КК “Труд” в поредицата “Златни детски книги”. Някои от тях са открити и преразказани от прочути латиноамерикански автори, други са с неизвестен произход, но при всички е посочена страната, от която идват. Съставителката и преводачка Елиана Митова е дългогодишна журналистка и познавачка на испанката и латиноамериканската култура. Тя е подбрала някои от най-интересните и запомнящи се приказки и легенди, които разкриват особеностите на този свят, пренасят в необятната американска земя и потапят в мистичния и вълшебен свят на магични същества, които учат на добрина. Автор на илюстрациите и на корицата е младата художничка Матея Аркова.

Най-великият труд на Жан-Жак Русо

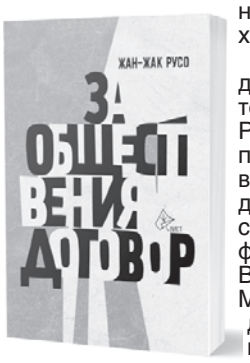
Добродетелите на един народ зависят от политиците му, обяснява философът в трактата си „За обществения договор”

“Нито един гражданин да не бъде толкова богат, че да може да купи друг гражданин, и никой да не е толкова беден, че да бъде принуден да се продава” - тази фраза, достойна за велик политик, се е родила в съзнанието на философ - Жан-Жак Русо. Най-новото издание на труда, смятан за основополагащ в изучаването на властта и държавата, вече е в книжарниците. Томът е част от философската поредица на издателство “Лист”, започната преди година с опуса на Томас Хобс “Левиатан”.

Преводът на “За обществения договор” е на Донка Меламед и е правен още през 1970 г., когато излиза за първи път у нас, а преподавателят по философия в колежа “Гарно” и Университета “Лавал” в Квебек Емил Григоров пише следговор специално за сегашното издание. Корицата на книгата е дело на Милена Вълнарова.

Според философа всяка държава освен суверен трябва да има и правителство. Разпределението трябва да се направи от момента, в който суверенът не може да се справи с определени въпроси. По тази причина правителството трябва да бъде разделено от суверена.

Големината на управляваната територия често определя естеството на правителството. Ако правителството е силно като народа и силата е неограничена, колкото по-голяма е територията, толкова повече сила се изисква от правителството за подчинение на масите. Според него монархическото правителство е способно да овладее най-много сила над народа, защото съсредоточава по-малко сила в себе си (за разлика от демокрацията).

Русо разглежда три форми на управление в зависимост от броя на членовете, които го съставляват: демокрация, аристокрация и монархия. Всяка форма може да бъде най-добра при определени обстоятелства и най-лоша - при други, обобщава мислителят. Все пак демокрацията подхожда за малките държави, аристокрацията - за средните, а монархията - за големите. Заключението на Русо е: “Ако съществуваше народ от богове, той би се управлявал демократично. Толкова съвършено управление не е за хора.”

Първите импулси да изучава принципите на властта Жан-Жак Русо получава някъде през 1743 г. По онова време той е на 31 години и изкарва хляба си като секретар на френския посланик във Венеция граф Дьо Монтегю. Градът-държава, наричан тогава Ла Серенисима (Святата република), се къпе в слава и мнозина сочат управлението му за пример. Русо обаче забелязва недъзи в политическата система и установява, че те са сред причините за нравствената разруха на венецианците. В крайна сметка всичко опира до политиката и нравственият облик на един народ се изгражда от неговите политически институции, смята великият философ.

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Трилър

Джон льо Каре пак заплита шпионски истории

В най-новия роман на Льо Каре “Шпионско наследство” (2017) пенсионираният агент и бившо протеже на Джордж Смайли, Питър Гилам, който живее във Франция, е призован в Лондон да дава обяснения за операция “Уиндфол” и за своите, и на британското разузнаване действия, довели преди години до смъртта на Алек Лиймас и Дорис Гамп. Препращайки към по-ранни романи на писателя, историята отново повдига въпросите за морала, за патриотизма, за средствата, с които се постигат на пръв поглед благородни цели, като главният герой прави критична преоценка на методите на своите началници и на собственото си минало.

В радиоинтервю от септември 2017 г. Льо Каре обяснява, че една от причините да напише “Шпионско наследство” е желанието му “да се застъпи за Европа” в навечерието на референдума, завършил с т.нар. Брекзит. По този повод Джордж Смайли се пита за коя Англия е работил - за онази, “която не е част от нищо ли?” Колкото до умението на Джон льо Каре да заплита и разплита интригата, да поддържа интереса на читателя до самия финал, ето какво казва Джон Банвил в “Гардиан”: “Изобретателното перо на Льо Каре, майсторството, с което предава историята, дарбата му на разказвач - всичко това има мощно и разтърсващо въздействие, което ви спира дъха.”

Джон льо Каре (р. 1931 г.) е литературният псевдоним на Дейвид Корнуел - едно от най-големите имена в света на шпионския трилър. Романите му се отличават с високата си литературна стойност. В тях авторът разглежда основни морални ценности през призмата на патриотизма, шпионажа, целта, оправдаваща средствата. Льо Каре се прочува като върхов майстор на елегантния стил, умело заплетената фабула и остроумния диалог. Той познава отвътре света на шпионажа и достойно продължава вековната традиция, поставена още от Кристофър Марлоу и доразвита в наши дни от Греъм Грийн, Съмърсет Моъм и Джон Диксън Кар.

Романа “Шпионско наследство” издава “Колибри” в превод на Венцислав К. Венков.

Социални мрежи

Първа книга на Гари Вайнерчук в България

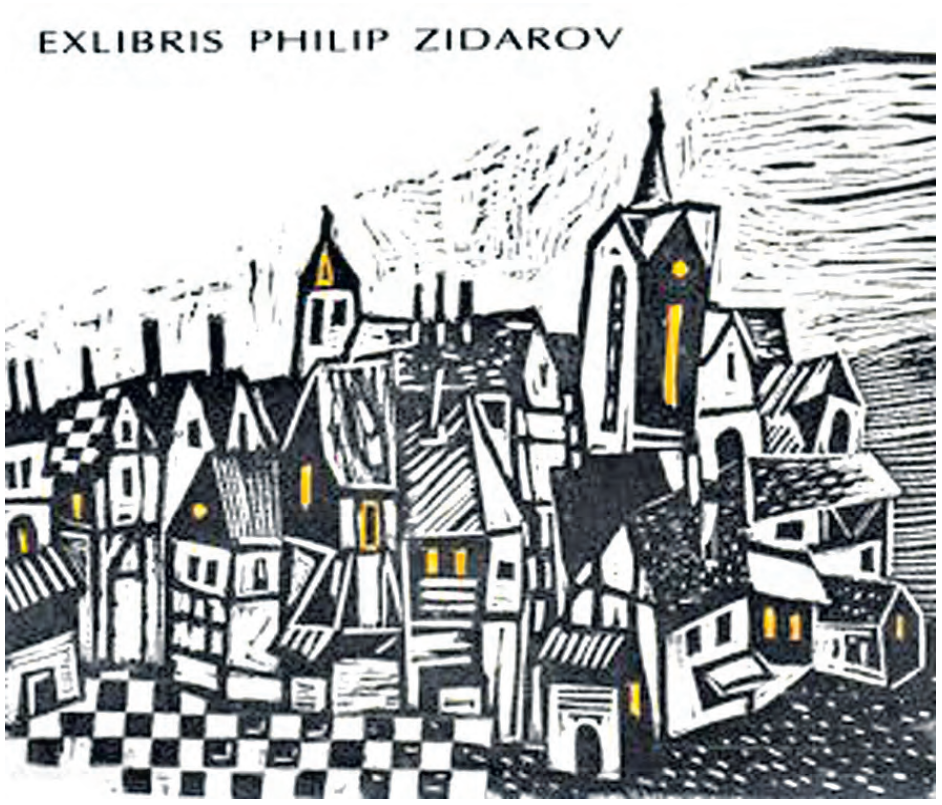
Книга на един от най-големите инфлуенсъри (човек, който има силно влияние в социалните мрежи и голям брой последователи - б.р.) в света Гари Вайнерчук излиза за първи път на българския пазар. Малко известен у нас, той е сред най-големите предприемачи в световен мащаб.

Известен още като Gary Vee, той е обявен и за един от най-продаваните автори в листата на “Ню Йорк таймс”. Гари е инвеститор в компании като туитър, тъмблър, венмо и юбер. Преди време бе включен в списъка “40 под 40” най-влиятелни млади лидери на Crain’s and Fortune’s. Интересен факт е също и участието му в онлайн документалната поредица на DailyVee, проследяваща живота на успешен бизнесмен в днешния дигитален свят.

Гари е известен говорител и влиятелна личност в интернет и за много хора е нещо като пионер в социалните медии. Вайнерчук поощрява хората, които не харесват настоящата си работа, да я напуснат и да започнат да правят това, в което са най-добри и да изкарват пари от него.

Последната му книга “Разбивай като предприемач” вече е в родните книжарници, а може да бъде поръчана и от фейсбук страницата на издателство “Лавици”. Самото издание разглежда новите и класическите социални мрежи, в него могат да бъдат намерени ясни и точни примери на успели предприемачи, които са постигнали всичко чрез упорития си труд във фейсбук, инстаграм, ютюб и т.н. Книгата помага за усъвършенстването на вече създадени брандове, както и за доброто позициониране на нови марки на пазара. Гари Вайнерчук предлага път към изграждането на личен бранд за всички блогъри и влогъри, които искат мнението им в дадена област да се цени и помощта им да бъде търсена от големите марки.

МАЛКИЯТ ФОРМАТ В ГОЛЕМИЯ ГРАД

30 произведения графика и екслибрис на Веселин Дамянов-Вес

Самостоятелна изложба графика на художника Веселин Дамянов-Вес е подредена в зала 2 на варненската галерия "Ларго".

Събитието е част от съпътстващата програма на Третия международен екслибрис конкурс във Варна, а Вес е поканен като победител във второто издание. Изложбата е озаглавена с намигване на автора към публиката - "Малкият формат в големия град", и представя тридесет произведения малка графика и екслибрис, създадени през последните няколко години. Голяма част от творбите са спечелили международни награди в престижни арт форуми в чужбина. Талантливият българин е редовен участник в конкурси за малка графика и екслибрис, а в последните години всяко негово участие му носи награда. Така в колекцията му вече влизат Първа награда и диплом от Деветия международен конкурс за екслибрис и малка графика в Гданск, Полша (2018), Първа награда и плакет "Стефан Марков" от Третия форум "Малки графични форми" в София (2016), Първа награда от Втория международен екслибрис конкурс във Варна (2016), Първа награда на Националната асоциация на италианските гравьори, Вигонца в Италия (2016), Първа награда за живопис "От поезия към живопис" в Сливен (2016), Награда за графика от Националния конкурс Алианц България в Бургас (2015) и много други. Изложбата на Вес продължава до 3 септември, научи ДУМА от галеристката Нели Вълчева.

Страницата подготви Надежда УШЕВА

Млади творци гостуват в галерия „Контраст"

В летния сезон столичната галерия "Контраст" представя проекта "Прогнози". След изложбата "Поглед в миналото" с показване на колекция от стари майстори програмата на галерията се обръща рязко с "Поглед в бъдещето", със селекция от седем живописци и четирима скулптори, завършили своето образование през последните две години в Националната академия.
Тези млади художници бързо и силно заявиха себе си, направиха впечатление с овладян професионализъм и смели решения. Подборът е насочен към разнообразието от творчески подходи, базирани върху културната традиция и търсенето на автентичен съвременен творчески резултат. Представените произведения са показателни за нова чувствителност и рефлективност, за мотивациите и естетическите избори на най-младите в живописта и скулптурата. Заглавието "Прогнози" предизвиква любопитството и очакването за бъдещо развитие, за разгръщане на техния творчески потенциал. Участват живописците Анжела Терзиева, Елеонора Терзиева, Моника Тошева, Елена Велкова, Северина Даниелова, Силвия Богоева, Ангеларий Димитров и скулпторите Елина Симеонова, Мартин Трифонов, Мартиан Табаков, Анатолий Йончев. Куратори на проекта са проф. Аксиния Джурова и проф. Станислав Памукчиев.

ПЕТ АВТОРКИ РИСУВАТ БРАЗИЛСКАТА САВАНА

Изложбата колекция "Palmae: върхове с големи листа" включва творби, създадени като част от проекта "Достъп до природата". Може да се види до 29 август в ХГ "Руси Карабиберов" в Нова Загора, площад "Свобода" 5.

Петте авторки - Андреса Боел, Беатриз Раушер, Мариза Барбоза, Николета Керинска и Присила Рампин, преразказват по свой начин желанието за съпоставка на съвременния начин на живот и възможността да се проникне в дивата природа. Изложбата показва серия графични творби - рисунки, монотипи, гравюри и фотографии, вдъхновени от изживяванията на авторките по време на техните посещения в няколко екологични резервата във вътрешността на Бразилия. Колекция Palmae е поетичен поглед върху Бразилската савана, малко позната дори за местното южноамериканско население.

Проектът е финансиран от кметството на град Оберландия по общински фондове за подпомагане на изкуството.

Един следобед в Малката райска градина

Варненската арт галерия "Папийон" представя "Един следобед в Малката райска градина". Най-новите живописни творби на Николай Стоев може да се разгледат в самостоятелна изложба във Варна до 4 септември. Публиката ще бъде погълната от магическия реализъм от платната на един ювелирен художник, претворяващ любовта и добротата по фин начин. Малко повече от 14 райски кътчета, богати на пищна растителност, общочовешки истории и щастие, е подготвил автор, отличен с пет международни награди за живопис. Художникът се радва на многобройни почитатели в България и още повече в Швейцария, Франция, Люксембург, Испания, Германия, Италия, Белгия, САЩ.

Чрез творчеството си Николай Стоев с изключителен професионализъм, необятна фантазия и тънко чувство за хумор разказва историите на един свят, населен с емоционални персонажи, близки до нас в мечтите, търсенията и преживяванията си. С искрящи плътни цветове, нанесени в плавни приливи, майсторът на тънката четка пресъздава щастието на своите герои, носители на много радост от живота във всекидневните си трудови ритуали, смях, музика и песни.

В тази експозиция Стоев ни допуска зад оградата на своята "Малка райска градина", в неговия свят на нравствена чистота, етичност и веселие, високо над злободневните теми. Умело, използвайки преходите от цвят в цвят, базирайки се на стари класически похвати на рисуване, фини линии и малки детайли, платната му трептят от живот и внушават на зрителя усещане за дълбочина и триизмерна реалност на обектите.

ТРАДИЦИЯТА ПРОДЪЛЖАВА

Лиса Симон

Снимки АВТОРКАТА

Гостуващите музиканти се влюбват в България, в нейните звуци, вкусове и аромати, в хората, а много от тях се връщат отново

Дмитрий Баевски квартет

Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Банско джаз фест не е само музикален форум, той е уютна зона на приятелство, плодородна почва за творчество, оазис на доброта и сърдечност, отдаденост на музиката и принадлежност към обществото, оформило се около фестивала за 21 години. Той е традиция. Музикантите не просто идват, качват се на сцената и си заминават. Те общуват, свирят заедно, установяват трайни контакти, влюбват се в България, в нейните звуци, вкусове и аромати, в хората. И много от тях се връщат отново. Създателят и директор на фестивала д-р Емил Илиев и неговият екип осигуряват различни възможности за срещи с артистите. В непринудени разговори талантливите музиканти споделят личните си истории, разказват за трудностите и щастливите моменти по пътя към успеха в своята кариера.

Мандолинистът Франк Соливан и "Дърти кичън" разкриха как е възникнало екзотичното име на групата - мръсна кухня. Готвенето е сила и страст за Франк, а кухнята - любимо място в дома, "защото хората се събират в нея и общуват по най-приятния начин". В неговото семейство всички са музиканти, след като хапнат добре, всеки грабва своя инструмент и започват да свирят. Едва когато наситят и душата си с музика, преминават към почистването. Така че известно време занемаряват кухнята - оттам дошло и името на състава. Много от неговите песни носят заглавия, възникнали при същите обстоятелства - като "Купа за салата" например. Франк често ги пише, докато чака да се сготви яденето. Той покани на сцената баща си Франк старши - човек с огромни бели мустаци, който грабна банджото и изсвири една песен заедно със сина си и неговите приятели. Всички имат награди за най-добър изпълнител на съответния инструмент, два пъти са отличени като най-добра група от Световната блу грас асоциация, имат и номинация за "Грами".

Китаристът Крис Лукет призна, че се увлича по българския фолклор и се опитва да свири нашите неравноделни ритми. Интересът му датира от времето, когато в Сиатъл членувал във фолклорна група и изпълнявал балкански мелодии. Щастлив съм да бъда тук! Не съм си представял, че ще дойда в тази част на света, тук и природата излъчва музика, възторжено обяснява Крис.

Нашата известна кънтри и блу грас изпълнителка Лили Друмева е свирила в Америка с банджиста Майк Мънфорд. Той е преподавал банджо в школата на прочутия Бела Флек, когото сме имали щастието да слушаме на живо и у нас. Един от елитните басисти - Джереми Мидълтън, търсен от много групи, е свирил във военни оркестри и в ансамбъла на ВМФ. Когато се пенсионирал, се върнал в Нешвил.

Интересна е историята, а и музиката, на Максим Анухин (Русия) и Симон Вирш (Швейцария). Срещнали се случайно на фестивал през 2015 г. и веднага намерили общ език чрез музиката, след което предприели продължително турне из Русия и накрая записали албум. После всеки се прибрал в страната си. Активно използват новите технологии, за да творят, да репетират и да организират записи и турнета на Етно транс дуо. А то се нарича така, защото съчетава академичната и индийската техника на свирене. Максим е завършил консерваторията с гусла, след това се учил от индийски майстор и интегрирал тази музика в гуслата, добавяйки своето съвременно виждане. След като "извадил" всичко възможно от 15-те струни на инструмента, поръчал да му направят специална електрогусла. Изненадата за публиката в Банско бе прочувственото изпълнение на песента "Облаче ле, бяло", а на 24 и 25 август гусларят и кларинетистът ще свирят в Швейцария.

Стремим се сериозната, тежка музика да звучи леко, искаме да направим хората щастливи, защото животът е достатъчно труден, каза австралийският пианист Дейвид Дауър, водач на едноименното трио. Заедно с лондонските джазмени Мат Фишер - ударни, и Люк Фаулър - бас, тримата също използват интернет за всекидневните си репетиции, уточнения, размяна на партитури. Светът стана малък - констатират го и те, защото едва ли са вярвали, че ще запишат поредния си албум в студио "Пекарната" в София. Кръстили са го "The David Dower Trio, Made In Sofia" и тази есен ще бъде на пазара. Студиото е на световно ниво, единодушни са музикантите, които го избрали по съвет на Мирослав Турийски. За тях Милчо Левиев е много голям музикант, на когото се възхищават. А в Банско пристигнаха след концерти в София, Пловдив, Хасково и Созопол. Запленени са от хората, природата, храната и, разбира се, музиката. Дори се учили да свирят Ганкиното хоро.

Когато бях 6-годишен, започнах да уча пиано, но на 11 взех саксофона и оттогава не съм се разделял с него, сподели Дмитрий Баевски, който заедно със своя квартет бе за първи път на Банско джаз фест. Руснак по рождение, 18-годишен се преселва в Ню Йорк. Там завършва музикално образование и започва кариерата си. Още в началото се запознава с китариста Ив Бруки, има изяви с него и с инструменталисти от различни поколения. Човек научава от всички по нещо и така се развива, смята Баевски. Ив Бруки, живял 8 години в Ню Йорк, след което се завръща в Париж, добавя, че за него винаги е удоволствие да свири "с този господин". Имал съм щастието да работя с велики музиканти, а когато срещнах Дмитрий, още първия път, щом засвирихме, си паснахме, признава барабанистът Бернд Райтер. Четвъртият - басистът Фабиен Маркоз, познава сцената в Банско, тъй като през 2014 г. беше на нея с дъщерята на Ди Ди Бриджуотър - Чайна Моузес.

Странно се чувствам в България, вибрациите тук са други, все едно съм кацнала на Луната, обяснява Лиса Симон, дъщерята на именитата певица, пианистка и активистка за граждански права Нина Симон. Когато се кача на сцената, единственото, което има значение, е моето сърце, което отива при вас, и вашето - което идва при мен. На концерта Лиса излезе с арт тениска, обеци и гривна, подарени й от българските й домакини, като разказа за това на публиката. После я вдигна на крака, премина сред зрителите, за да се здрависа с колкото може повече от тях. 53-годишната Лиса пее за щастието да намериш своето място в света и просто да бъдеш жив. Чрез преживяванията и срещите си тя се е научила как да преобразява страданието от миналото. Днес споделя дълбоката радост и настъпилото спокойствие чрез музиката, която прави.

Певецът Марк Райли отново доведе "Мат Бианко" в България, в обновен състав и за първи път в Банско. Групата изпълни няколко песни от стария репертоар и останалите - от най-новата им програма. Почти всички са по идея на Марк Райли и композиция на саксофониста Дейв О'Хигинс, който "облича неговите фантазии в мелодия". Дейв два пъти е идвал на ски в Банско, преди тази година да надуе саксофона на площада. Според експертите новият "Мат Бианко" е елегантен, модерен и суфистициран звук на нашето съвремие и отвъд неговите предели.

27 концерта с вход свободен, за многохилядната публика, която 8 вечери изпълваше площад "Никола Вапцаров" - това не може да се случи без основните спонсори от Първа инвестиционна банка, община Банско, Виваком и много други, които през годините съдействат на организаторите, за да се утвърди Банско джаз фест.

Марцус Куркински със стотно представление на „Черното пиле"

Със спектакъла на 19 април догодина в зала 1 на НДК ще бъде отбелязана 100-годишнината от рождението на Николай Хайтов

Снимка "АЖУР ПИКО"

Един от най-обичаните и талантливи български актьори - Мариус Куркински, ще представи авторския си моноспектакъл "Черното пиле" за стотен път на 19 април 2019 г. в зала 1 на НДК, от 20 ч. С представление номер 100 ще бъде отбелязана и стотната годишнина от рождението на именития писател, публицист и драматург Николай Хайтов. Поканата за спектакъла идва от Продуцентска къща "Ажур Пико" и "Артишок", а билетите са пуснати в продажба в системата на Тикетпортал.бг, информира Радост Пенева, пиар ВО.

"Черното пиле" обединява три великолепни разказа на Хайтов - "Мерак", "Пазачът на овесената нива" и "Черното пиле". Изключително въздействащ и близък до сърцето, спектакълът е изпипан до последния детайл - семпъл декор, изящна музика и осветление. Присъствието на Мариус Куркински е впечатляващо и неповторимо. От самото начало той "хваща" здраво публиката и я повежда "надълбоко", като не спира да я вълнува. В "Черното пиле" актьорът продължава да се занимава с душевността на българина - с неговата сила и желание да осъзнава, да се развива, да се преборва. Усеща се и огромното уважение на актьора към автора, и огромната му любов и симпатия към пъстрата душевност на българина.

От близо две години представлението се радва на нестихващ интерес и се играе пред препълнени салони както в България, така и в чужбина. Напълно заслужени са отличията му: първо място в Националния театрален фестивал "Чудомирови празници", Казанлък 2017; награда за мъжка роля в Международния фестивал "Друмеви театрални празници", Шумен 2017, и номинация за "Икар 2018" за главна мъжка роля.

Изключително харизматичен, талантлив и неспиращ да търси, Мариус Куркински е един от любимите актьори на публиката.

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

ФОРУМ

Очи в очи с театъра

Стотици събития в 15 български града на разнообразни места - от стандартните сцени в театрите през барове, музикални зали, търговски центрове, кина, галерии, алтернативни места, ще отпразнуват театралното изкуство и шестата Нощ на театрите. Програмата по традиция ще започне от сутринта на 17 ноември и ще продължи и след полунощ, научи ДУМА от екипа.

Нощните персонажи ще са колоритни, темпераменти и още по-вдъхновени да застанат очи в очи със своята публика. Такава ще е и специалната фотосесия, в която традиционно участват всички творци, посветили се на европейския театрален форум. Тази година пред обектива на фотографката Диляна Флорентин застават любимите актьори Владо Пенев, Юлиан Вергов, Владо Карамазов, Ованес Торосян, Иван Бърнев, Дарин Ангелов, Деян Ангелов, Христо Мутафчиев, Теодора Духовникова, Ана Пападопулу, Луиза Григорова, Силвия Петкова, Весела Бабинова, Койна Русева и Рая Пеева, световноизвестният български диригент Максим Ешкенази, прима балерината Марта Петкова и премиер солистът Никола Хаджитанев от Софийската опера и балет. Творческата концепция за цветните "персонажи" е на "The Smarts". Фотографиите ще бъдат включени в изложба на няколко места в София и Пловдив, сред които са Националната библиотека, България мол и Мол Пловдив.

Чатботът на Владо Карамазов във вайбър ще е информационен канал на шестото издание на европейската инициатива. Там всички почитатели на театралното изкуство ще намерят подробна информация за събитията, включени в програмата на Нощта, за посланиците и специалните проекти. Чатбот платформата Владроб Кънекто във вайбър е последно поколение дигитален асистент, отговарящ на всички изисквания за безпроблемно и бързо намиране на информация.

Интерактивна инсталация на комуникативно място в София, което все още се пази в тайна, ще покаже живота на посланиците на инициативата. Всеки ще може да застане очи в очи с тях и да погледне през техните очи. Кадрите в инсталацията ще бъдат POV и ще разкрият различни моменти от всекидневието на актьорите - репетиции, подготовка за представление, минаване на текст, грим и др.

Нощ на театрите започна да се провежда в България преди 6 години благодарение на фондация "Арт проджектс" и фондация "Асоциация информбюро", които обединиха усилията си да реализират една доказала се в европейската практика платформа. Инициативата веднага стана част от "Европейска нощ на театъра" и много бързо събра всички, имащи отношение към театъра и сцената, създаде и показа качественото театрално изкуство във всичките му институционални и неинституционални форми, без граници и без езикови, религиозни или етнически бариери.

Нощта на театрите тази година е на 17 ноември в 15 български града и едновременно в 11 европейски държави. Зад идеята на платформата стои Елеонора Роси от Франция. Нейният концептуален план се нарича "La Nuite - The Intercultural Night Of European Theater" и е обнародван официално в Париж на 5 октомври 2009 г. В тази Нощ театърът се превръща в основна тема и събира по едно и също време всички, които го обичат. Освен спектакли в театрите и на алтернативни места ще се състоят множество срещи, дискусии, изложби, концерти, разходки зад кулисите, контакти и нови възможности за сближаване на театъра с неговата публика.

Нощ на театрите 2018 е част от програмата "Културен календар" на Столичната община и се осъществява с подкрепата на Министерството на културата и Съюза на артистите в България. Международен партньор на инициативата е асоциация "Европейска нощ на театъра".

РОЛИ

Орнела Мути ще играе руската императрица Анна Йоановна

Снимка © АЛЕКСАНДРА МУДРАЦ/ТАСС

Руската премиера на международния театрален проект - балет с елементи на опера "Кристалният дворец", ще се състои на 10 септември на сцената на държавния Кремълски дворец. В спектакъла, който ще бъде показан в Москва само веднъж, ще участват италианската актриса Орнела Мути, артисти от Болшой театър на Русия и Михайловския театър, съобщава ТАСС.

Инициатор и главен организатор на проекта е Европейският фонд за подкрепа на културата (EFSC) начело с Константин Ишханов. Представянето на спектакъла в Москва е организирано съвместно с Асоциацията за подкрепа на културни инициатива и държавния Кремълски дворец.

Премиерата на "Кристалният дворец" се състоя в Малта на 21 юли 2017 г. и бе посветена на 50-годишнината от установяването на дипломатически отношения между Руската федерация и Република Малта. Спектакълът бе представен с успех в Армения, а сега предстои неговата премиера в Русия.

Действието се развива през XVIII век по време на управлението на руската императрица Анна Йоановна, чиято роля ще изпълни Орнела Мути. В образите на другите главни действащи лица ще се превъплътят примабалерината на Болшой театър Мария Алаш и солистката на оперната трупа на ГАБТ Анна Нечаева. Музиката е на известния руско-малтийски композитор Алексей Шор. Режисьори и балетмайстори на спектакъла са Екатерина Миронова и Александър Сомов. Сценографията в стил барок е дело на Сергей Тимонин. Художничка по костюмите е Елена Нецветаева-Долгалева. Представлението в Москва е под диригентството на Павел Клиничев от Болшой театър, лауреат на Руската национална театрална награда "Златна маска".

ската лудост
оклонник

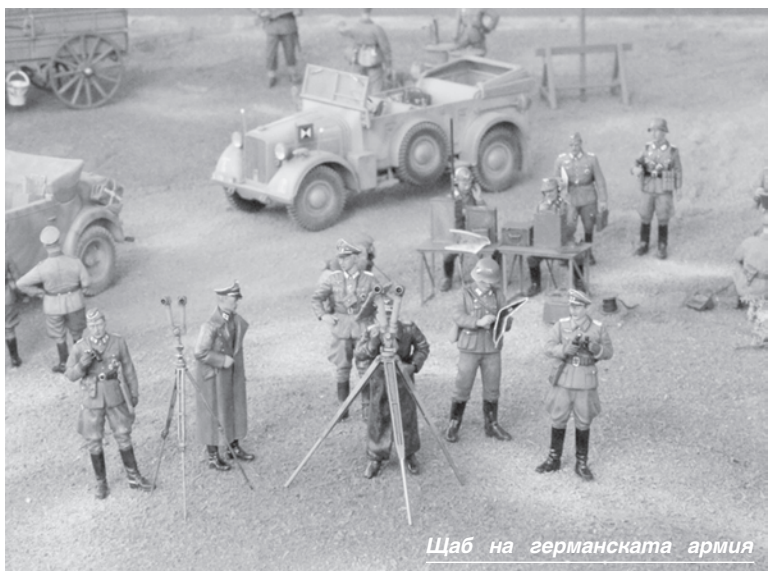
Италиански пехотинци

Пехотинци от немския африкански корпус

от началната фаза на войната. Не го пази, защото е зле направен, а човек се усъвършенства. Много обаче е пренаправил с цел да подобри качеството, външния вид, достоверността.

Често изработва модели по поръчка за хора, които имат интерес, но по различни причини не могат да ги направят. Доста от тях - и за хора извън България. Един французин урежда в гаража си малък музей на десанта в Нормандия. За него Колев изработва почти всички машини на въоръжение в САЩ тогава, войници и

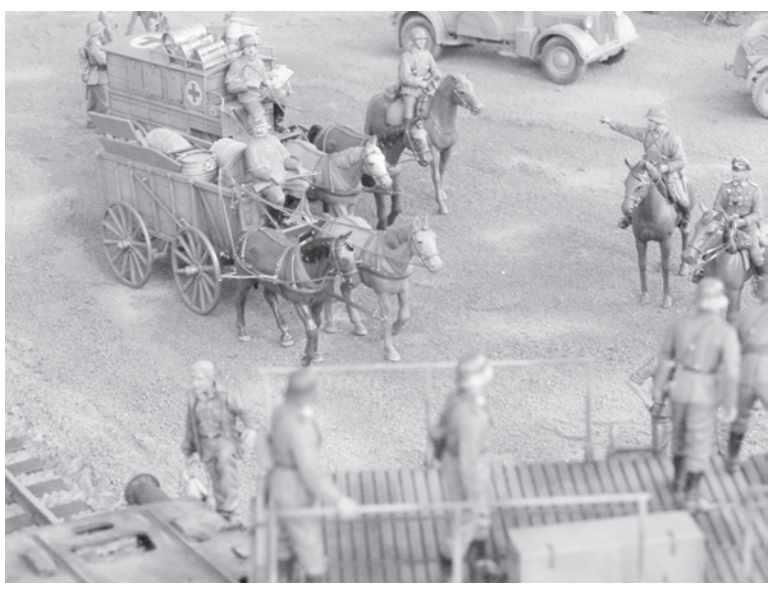
Щаб на германската армия

Полева кухня

Немски танкисти

Германски обоз

сва се с аерограф - уред с компресор, който изстрелва боята и я нанася равномерно. Позволява да се получат камуфлажните схеми.

Работата с аерограф се усвоява сравнително лесно. В комплектите има и графики, инструкции и схеми за сглобяване. Оттук нататък е най-трудната част - да стане "картината" възможно най-достоверна: с ръждата, лопатите, брадвите, които са разположени по танка. Това е най-трудното и най-интересното.

При фигурките техниката е чисто художническа - да се изрисуват всички детайли: копчета, катарами, знаци (орли, звезди) и т.н. Най-популярният мащаб е 1:35. Позволява оптимална детайлировка. При по-големите мащаби могат да се видят дори шевовете на униформите. Те обаче са предназначени за хора с вкусове, различни от тези на Николай Колев.

Мащабът, в който той работи, е най-разпространен. Има и по-малки - позволяват да се направи масова сцена, но се губят детайлите. Мащабът се избира в зависимост от времето за работа и дори от мястото за съхраняване.

Времето е много важно. Затова Николай Колев вече рядко изработва модели. Танк - според сложността, детайлите и модела, отнема между 1 и 3 месеца, а понякога и повече. Човече - съобразно униформата, дали носи пушка, лопата или нещо друго, 4-5 часа.

По-големият брой детайли правят модела по-ценен. Не е задължително да има всичко, но има неща, без които не може: оръдие, вериги, колела (за бойните машини).

Първият модел, който Николай Колев изработва, е кола един разрушен немски бункер.

С направата на модели по поръчка са свързани и някои любопитни случки. Ето и една от тях, която май на моменти не е особено забавна.

Когато подготвя модел за един от българските колекционери, намирането на консумативи му отнема много време. Търсенето продължава три месеца, клиентът се усеща засегнат и... решава да му отмъсти. Подлага го на "телефонен тероризъм". През трите месеца упорито звъни. Накрая започва да плаши с физическа разправа. Потърпевшият се обажда в полицията, има свидетели, прави си разпечатки на разговорите. Извикват ядосания клиент. А той не вярва, скарва се на полицая. Мисли, че е подставено лице. От полицията съветват г-н Колев да приеме среща, на която прибират притеснителя в районното управление. Неслучайно се казва: "Всичко е добре, когато завършва добре."

Моделите, които нашият герой е изработил, са много и той няма как да ги изброи точно, но може би фигурите са над 2000 - в различни мащаби. Направени са за него и за други хора. Над 500 са машините. А личната му колекция наброява над 800 фигури и около 150 машини. В момента например прави британски камион.

А що се отнася до уменията, които са необходими, когато човек се занимава със стендов моделизъм - изисква се точна ръка и добро зрение. Николай Колев споделя, че който не е запознат и няма отношение, като го гледа как работи, се изнервя, губи търпение. Когато обаче си увлечен, встрастен, за "търпение" въобще не може да се говори. Разказва също, че се е учил от практика и гледане на снимки на готови модели. Но като цяло стендовият моделизъм не се учи.

Работи на малка масичка у дома си. Ползва макетен нож, пинсети, клещи, ножици, четки за боядисване... За него това е почивка, разтоварване, на моменти - чиста медитация, любопитство, колекционерска лудост - да намериш нещо, което никой досега не е открил. Скъпо хоби е, но когато човек е "пристрастен", това няма толкова голямо значение.

Николай Колев съхранява моделите в голям гардероб у дома си, прибрани в кутии. Оптималният вариант би бил да са в специални витрини, но не всеки има тази възможност. Българските моделисти често пътуват, участват в различни състезания. Ако обаче искаш да направиш модел за изложба или състезание, е необходимо много време. А Николай Колев предпочита за това време да направи три модела за себе си, които него лично да го удовлетворяват.

Извън България биват организирани и изложби, и състезания, но своето удоволствие от хобито си Колев не иска да превръща в състезание.

Стендовият моделизъм е хоби, което възниква много преди ерата на компютрите. Днес обаче е в конкуренция с техния свят и за съжаление... губи. Повечето моделисти са над 30-годишни. Това определено не е хобито на съвсем младите хора - техният темп на живот е друг. Затова трудно биха се заинтересували от стендов моделизъм. Знае се, всеизвестен факт е, че не е лесно да ги накараме да "отлепят" очи от екрана. При това в компютърните игри мащабът, скоростта и всичко останало е по-реалистично, по-близко до реалността. По тази причина хобито на Николай Колев никога няма да стане масово. А може би не е и необходимо. Нека му се отдадат тези, които имат интерес към историята, искат да научат нещо повече, любопитните, търпеливите, търсещите!

КРАЛ ИЩВАН, ПОКРЪСТИТЕЛЯТ НА МАДЖАРИТЕ

ТОЙ Е НАРИЧАН АПОСТОЛ НА ИСУС И ПРЕЗ 1083 Г. ПАПА ГРИГОРИЙ VII ГО КАНОНИЗИРА ЗА СВЕТЕЦ

Да се вгледаме в два от стотиците паметни знаци, издигнати по цяла Унгария в знак на почит към Свети Ищван. В съвременна скулптура от края на XIX век виждаме човек с гранитно лице, твърд и непоколебим войн, яхнал величествено коня си, с решителен поглед, вперен в бъдещето и в кръста, който държи с дясната си ръка. В средновековната гравюра виждаме човек на преклонна възраст със сива брада и дълга коса, изобразен като благочестив светец, уверен, че оставя делото си в сигурните ръце на своя наследник.

Д-р Радко ХАНДЖИЕВ
Bulgarian Press Pool-Budapest

Рожденото име на Ищван е Вайк, което в тюркската лексика означава "бей". Баща му - великият княз Геза, продължава да се кланя на езическите унгарски богове, макар да не се противопоставя на разпространението на християнството. Като първороден син, на Вайк се пада да заеме престола на великия княз в 997 г. Но на погребалната церемония се сблъсква с княз Копани, който предявява претенции върху властта и съпругата на покойния Геза - княгиня Шаролта, въз основа на левиратното традиционно право: най-възрастният физически здрав брат на починалия да наследи трона и да се ожени за вдовицата му.

Още преди смъртта си обаче Геза отменя тази племенна традиция и въвежда наследяване по първородство (primogeniture) - практика, установена в европейските християнски дворове.

Конфликтът става неизбежен. Княз Копани, заедно с князете от южната част на Унгария и от Трансилвания - Айтони, Дюла и други, започват военни действия, опустошавайки укрепените селища и земите в северозападната част на страната, които са лични владения на покойния Геза. Младият 22-годишен Вайк за първи път трябва да препаше меча и да влезе в бран, за да защити правото си на наследник на великия княз.

Средновековните хронисти го описват като човек с блестящо за времето си образование в областта на теологията, философията и правото, владеещ гръцки, латински и германски език, бил е с висок ръст и внушително физическо присъствие, безстрашен войн и вещ пълководец. Това той потвърждава в битката при Веспрем, където успява да победи главния си съперник княз Копани: тялото му е разсечено на четири части, всяка от които е разпратена за назидание в четирите части на държавата. Със същата решителност и жестокост той се справя и с другите непокорни князе, повечето от които продължават да се придържат към традиционните си вярвания.

Вайк стига до убеждението, че трябва да потърси съюзник в християнството като обединител на разноплеменните народи, населяващи държавата му, както и за да вдигне статута й, да го изравни с този на християнските си съседи.

Великоморавия и България са покръстени в средата на IX век; поляците - през 966 г.; Киевска Рус - през 988 г. Така превръщането на християнството в унгарска държавна религия става основна задача на княз Вайк.

Изглед от Естергом

Базиликата в Естергом

Впрочем, приемането на християнските ценности от населението в Карпатския басейн отдавна е факт далеч преди пристигането на маджарите, предвождани от Арпад в 896 г. Тези земи с преобладаващо славянско население са завладени от Българската държава, след като хан Крум разбива аварите; а до края на IX век са подвластни на цар Симеон Велики. Именно в земите на Панония славянските първоучители Кирил и Методий проповядват на роден език и обучават първите си ученици. И днес в унгарския град Залавар тачат делото на светите братя, а едно от училищата носи името "Св. св. Кирил и Методий".

Също както българският княз Борис век и половина преди това, Вайк се замисля по какъв начин с покръстването Унгария да съхрани и суверенитета си. Усетът му на държавник подсказва, че ако се обърне на запад към Свещената Римска империя, това би означавало Унгария да придобие статут, васален на германския император. Нещо подобно би се случило и ако се обърне на юг, към Византийската империя. Затова Вайк избира да приеме кръщение от римския папа.

За разлика от императорите, папа Силвестър II няма могъщи армии, но в замяна на това е безспорен духовен лидер и може да оказва влияние върху европейската политика; дори да сваля крале и императори.

Училище „Св.св. Кирил и Методий" в унгарския град Залавар

Така на Коледа в 1000 г. Вайк официално приема християнството от римския папа, който го кръщава с християнското име Стефан - на унгарски Ищван, и в допълнение му праща корона. По такъв начин Унгария официално се превръща в кралство, което трябва да бъде признато за суверенно и от другите европейски държави.

Съвременна скулптура на крал Ищван

Короната и кралският титул улесняват Ищван да продължи да налага със силата на меча разпространяването на християнските ценности сред маджарските племена, да обедини под скиптъра си целия Карпатски басейн. Не се спира дори пред чичо си Дюла-младши, чиито земи в Трансилвания, според средновековните хронисти, били "най-обширни и най-богати". Закаленият вече в битките Ищван, през 1002-1003 г. нахлува във владенията на чичо си, пленява го заедно със семейството му и "налага със силата на оръжието християнската вяра".

Апетитите към унгарските земи не секват и отвън, но Ищван успява да съхрани независимостта на кралството си, като принуждава през 1030 г. настъпващата войска на Конрад II - германския император на Свещената Римска империя, да се оттегли от унгарските земи. Така той полага основите на държавно строителство, което без прекъсване продължава пет века, превръщайки Унгария в империя в центъра на Европа, с която всички съседи е трябвало да се съобразяват.

След като успява да наложи християнството над непокорните си съплеменници, крал Ищван предприема поредица от реформи, най-важната от които е създаването на 45 окръга, всеки ръководен от ишпан (управител), чието задължение е да събира кралските данъци, да поддържа войска за нуждите на краля, да раздава правосъдие на територията на съответния ишпанат.

Ищван създава и длъжността надор ишпан, тоест главен управител, който трябва да следи и контролира дейността на отделните ишпани. Естергом става главен политически и религиозен център на унгарските земи; в този град на река Дунав крал Ищван построява величествена базилика и не по-малко величествен за времето си кралски дворец.

Средновековна гравюра на краля

Законодателната му дейност е тясно свързана с новата религия. Първият му "Законник" включва разпоредби, предписващи съблюдаването на християнските обичаи, изповед преди смъртта, мерки на принуда поданиците му да се откажат от старите си езически ритуали, задължителен десятък в полза на църквата и др. Заслуга на крал Ищван е, че създава независима от епископите на Свещената Римска империя Унгарска архиепископия.

Постепенно в земите на кралство Унгария настъпва мир, те стават предпочитан маршрут за търговци и поклонници, пътуващи към Константинопол и Светите места.

Съвременните историци поставят крал Ищван в пантеона на най-великите унгарски държавници. В сърцето на Европа той създава християнска държава, която приобщава под скиптъра на унгарския крал многобройни народности. Такова постижение преди маджарите не успяват да постигнат нито хуни, нито авари, нито другите народи, обитаващи Карпатския басейн. Неслучайно той е наричан Апостол на Исус и през 1083 г. папа Григорий VII го канонизира за светец. А унгарците честват 20 август - деня на Свети Ищван, като един от своите национални празници.

www.duma.bg

ДУМА ПЕТЪК 17 АВГУСТ 2018

„Пътят на копривата“ - опровержение и на митове

Когато десет века история говорят, Тръмп, Меркел, Макрон плюс НАТО и ЕС да мълчат

Константин ИВАНОВ

“Пътят на копривата” (“La route de la soie”) е книга на френския журналист Пиер Биарнес, дългогодишен кореспондент на вестник “Монд” в Африка. Но в случая е обърнал поглед към историята на един обширен район от Китай до Балтика и Черно море. Две хилядолетия на завоевания с главни герои Чингиз хан, Тамерлан или Александър Велики, номадските империи на Атила, тюркските от Алтай до Анадола, движението на огромни човешки маси в Кавказ, Каспийския басейн, територите на днешен Иран, Афганистан, шаманизмът, зороастризмът, будизмът, конфуцианизмът, християнството, ислямът... 460 страници, които биха позволили поне на 15 съвременни наши псевдоучени да получат титла “професор”...

Изкуших се да изложа накратко обективното свидетелство на Биарнес за предисторията на две явления, които по някакъв начин са актуални и злободневни и днес.

Известни са обвиненията, осъжданията на политиката на Кремъл спрямо Кримския полуостров. “Недопустима агресия”, “насилствено откъсване на изконна територия на Украйна”, “незачитане на международните норми” и т.н.

На стр. 136 четем за “Пътя на копривата”: “В 1556 г. Иван Грозни завладява татарското ханство Астрахан, северно от Каспийско море, на огромната делта на Волга. Два века по-късно, в 1783 г., Екатерина Втора Велика завоюва Крим на Черно море, отнемайки го от последния от наследниците на Чингиз хан... В 1783 г. след падането на Кримското ханство, съгласно Георгиевския договор, то е поставено под протектората на Петербург, преди да бъде анексирано в 1801 г. от Александър Първи и се администрира от руски военни губернатори”.

И по-нататък, на стр. 401: “Именно на украинска земя са се формирали преди повече от хиляда години първите славянски държавни структури на модерна Русия - Рус - общ исторически произход на днешните Русия и Украйна със столица Киев. В действителност създаването на Киевска Русия (Киевоская Рус) е дело на варягите, които са били славизирани нормани, дошли малко по от север, използващи речните пътища, свързващи Балтика с Черно море... В 882 г. Олег, варяжки принц от династията на Рюриковците, завладява Киев и го прави своя столица. Неговите наследници продължават неговото дело, разпростирайки Киевская рус до Балтика, Карпатите и Черно море... През 1669 г. Киев е разрушен от великите Суздалски херцози, бъдещи велики принцове на Москва. Владимир Велики налага гръцкото православно християнство на своите поданици в 918 г. при бракосъчетанието си с Ана, сестрата на византийския император Василий Втори, който, в затруднение с българите, го призовава на помощ. При царуването на сина му, един друг Ярослав Мъдри, Киев е на върха на своята цивилизация и изкуство си, за което единствено свидетелства днес много древната катедрала “Света София”, великолепен ансамбъл от позлатени покриви от единайсети век, с 13 купола и пет притвора, украсени с фрески и мозайки от онова време”.

Когато десетвековната история говори, Тръмп, Меркел, Макрон и прочие големци, плюс НАТО, ЕС и пр. да замълчат.

Втората тема, която ме

изкуши, е за великия газопровод “Баку-Джейхан”, от който и към нас щеше да потече азербайджански газ и нефт, за да се прекъсне тази наша катастрофална зависимост единствено от руския източник.

“Впрочем предпочитанието на американците - решението, наречено “Баку-Джейхан”, в желанието им да вредят едновременно и на руснаци, и на иранци, предвижда построяването на петролопровод и газопровод под Каспийско море и през транскавказ, после Турция, за да достигне до Джейхан на Източното Средиземноморие, се очертава наистина много скъпо и малко вероятно: поради конфликтите в Нагорни Карабах и Грузия и също много напрегнатото положение в анадолски Кюрдистан... В очакване на по-добри дни западните, включително американските петролни компании, които бяха проявили интерес към тази алтернатива, в края на краищата намериха за по-благоразумно, поне за момента, да потърсят уреждане на въпросите със своите руски партньори. Държавният департамент и Пентагона, инициатори на този проект, трябваше да се примирят и да отпуснат “педала на газта”, макар и от време на време да заявяват обратното, за да направят удоволствие на Турция и Грузия” (стр. 113).

“Проектът “Баку-Джейхан” беше официализиран в средата на ноември 1999 г. между трите държави (Азербайджан, Грузия и Турция) под американски патронаж. За разлика от много други проекти за каспийския басейн, проектът “Баку-Джейхан” е много скъп. Самите американски компании, които невинаги възприемат като свои геополитическите цели на Държавния департамент и Пентагона (бизнесът си е бизнес), заедно с други западни страни, изглеждат по-склонни да създадат няколко по-изгодни “джоинт венчърс”, съвместно с руснаците (стр. 183).

Справка в интернет показва, че идеята за “Баку-Джейхан” се заражда в 2003 г., трима президенти - на Азербайджан, Грузия и Турция, тържествено слагат подписите си под проекта на 25.05.2005 г., а от 4.6. 2009 г. е първата информация, че проектът работи на загуба.

И накрая една неточност на автора при единственото му споменаване на нещо, свързано с България: Пиер Биарнес представя като свършен факт изграждането на петролопровода “Бургас - Александруполис”, който пак беше замислен като начин за “диференциране на източниците”, т.е. пак американския мерак с антируски привкус. Впрочем има една карта, представяща държавата на хазарите от X век, на която е отбелязана граничещата с нея “Volga Bulgharia” със столица Bulghar, която препечатваме за нашите читатели.

Мера според мера

От стр. 11

“Цялото земно кълбо е наводнено с новини от България. Това нещастно царство на фаталните Кобурзи си спечели славата на земя, която по ежедневно случващите се в нея ужаси надхвърля всичко, което някога се е виждало и чувало на Балканите”, ще напише Иво Андрич.

“За тази България, която е най-патетичният кръг на Балканския ад, методичното задушаване на всякакъв стремеж към свобода се превръща пред очите на всеки в подтискаща тишина - тишината на гробища... България е земя на ужаса, адът на Европа, мъртвите са навсякъде”, ще напише Анри Барбюс.

Мъртвите са навсякъде...

Захвърлени в ями, ровове, изкопи, трапове, канавки, хендеци, траншеи, пресъхнали кладенци; заровени в ниви, лозя, градини, пясъци, оврази, речни подмоли...

5.

Виола Каравелова, прекрасната, изящна Виола, тича от участък в участък и от министерство в министерство; Виола, обезумялата от мъка Виола, броди като привидение в бялата си сватбена рокля, на която е закрепила снимката на Йосиф Хербст, и пита “Къде е Йосиф? Къде е мъжът ми?”... А официозът “Демократически сговор” отговаря с един безграничен, отмъстителен, тържествуващ цинизъм: “Госпожо, ние не сме пазачи на вашия съпруг!”

Съсипаният Мильо Касабов изпраща телеграма след телеграма, заявление след заявление, молба след молба - до Вълков, до Цанков, до парламента, до всеки депутат, до министрите, до военния прокурор; и три молби до Борис III, до неговото “чувствително и милостиво сърце”; и във всяко писмо повтаря, повтаря, повтаря - за Дойран, за шрапнела, отнесъл дясното око и част от черепа; за това, че Гео е поет, а не престъпник; и едно безкрайно, жестоко, раздиращо бащино стенание: “Къде е синът ми Гео?”... За да получи безчувствен отговор от канцеларията на “чувствителното сърце”; за да чуе вледеняващите думи на ген. Вълков: “Аз се разпоредих за него!”...

Хиляди майки, бащи, братя, сестри, деца, съпруги тичат от участък в участък, от казарма в казарма, от министерство в министерство; пишат отчаяни писма до царя, до Цанков, до парламента...

Държавата е потънала в кръв, мрак, ужас и покруса...

А Цанков държи френетични речи:

“Европа ни цени много! Защото ние успяхме да смажем на Балканите хидрата на болшевизма. В нашата почтеност има ли някой дързостта да се усъмни? Тя беше всеобщо призната... Нас ни обвиняват, че сме прибягвали до брутални средства. Ние не само не сме искали, но и сторихме всичко, за да спрем насилията! И ги спряхме! Нима затова сме “най-кървавото и най-насилническото правителство”?!... Нас ни обвиняват в насилие?! Това е прекалено!... Обвиняват ни като реакционери, искат ни сметка за изчезнали. Аз отговарям само на въпроса: “Запазихме ли държавата?” Да! Нас не ни смущава никоя сянка. Ние сме чисти в своята съвест. Нас и историята ще оправдае. Защото вършехме подвизи в защита на България!... Да, мене ме клеймят като тиранин, затова че кърваво потуших комунистическите бунтове. Само при силуета на моята сянка треперят от ужас, защото аз не се шегувам и не пипам с меки ръкавици. Аз изпълних дълга си в защита на държавата!...”

Антон Страшимиров подрежда в кървав стълб имената на 35 погубени публицисти, поети, писатели, издатели, редактори. Екатерина Каравелова изпраща на княгиня Евдокия списък с имената на 151 избити и изчезнали комунисти и земеделци. Това е частица от ужаса.

Списъците са безкрайни, една върволица имена - на хора, на градове, на села, на избити в казарми и полицейски участъци, избесени по пътищата, посечени със саби, разпрани с щикове... Вестникът не е разтегателен, не мога нито да ги изпиша, нито да ги опиша.

6.

Но идва ред на още въпроси:

Кой вилнее в Горноджумайско, Неврокопско и Разложко?

Кой съдейства безотказно на Цанковата власт?

С кого властта съгласува своите безчинства?

На кого полицията предава арестуваните комунисти и земеделци?

Кой организира касапницата в Градево през август 1925 г.?

Кой организира касапницата в Крупник през юли 1925 г.?

Кой организира касапницата в Дъбница през май 1925 г.? Кой и с какви правомощия арестува в Дъбница 300 комунисти и земеделци? Кой ги инквизира зверски 40 дни? Кой нарича това беззаконно зрелище законно следствие? Кой “държи в течение” Вътрешното министерство? Кой получава инструкции и сведения от Дирекция на полицията и Военното министерство? Кой си е присвоил правото да съди? Кой хвърля живи хора в пещите за хляб? Кой превърна Арнаудовата къща в Дъбница в “Кървавата къща”? Кой превърна Дъбница в първия фашистки крематориум в Европа? Кой разстреля, обеси, посече, удуши, изгори 120 комунисти и земеделци в Дъбница? Кой е този съюзник, сратник и събандит на българския фашизъм? Кой?

Отговорът на всички тези въпроси е само един - ВМРО.

Тези акции на ВМРО (и не само те) са съгласувани с Министерството на вътрешните работи и народното здраве. Смъртните присъди са утвърдени от Ванче Михайлов.

7.

Някой от ВМРО да се е почувствал неловко, поне малко? Не.

Някой от ВМРО да е признал, че всичко това е било? Не.

Някой от ВМРО да се е извинил? Не.

Някой от ВМРО да се е покаял? Никога.

Чии следовници се смятат ВМРО?

За чие наследство - политическо и морално - претендират ВМРО?

На Гоце и Яне? Или на Ванче Михайлов и чичко Величко?

За каквото и да претендират, отговорът е ясен - Ванчето и чичко Величко.

А ти, Джамбазки, не “тръкай револвера” и не ми разправяй как ке ме пратиш в Невратово. Не ми продавай вехти ванчемихайловистки номера. Не на мен. Моите предци са Георги Дърев и Димо Хаджидимов от Горно Броди, дето сега се казва Ано Вронду. А ти, Каракачанов, пий си ракията - со пари или без пари, както дойде. И си озапти пиарката-байрактарка, щото е глупавка, милата.

ПРОЕКТ ВИЗИЯ ЗА БЪЛГАРИЯ

ВИЗИЯ ЗА БЪЛГАРИЯ

Продължение от броя от 15 август 2018 г.

НОВА ПЕРСПЕКТИВА ЗА УНИВЕРСИТЕТИТЕ И ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА В БЪЛГАРИЯ

ЦЕЛ: ОСИГУРЯВАНЕ НА ВИСОКОПОДГОТВЕНИ СПЕЦИАЛИСТИ ЗА ИКОНОМИКАТА И ОБЩЕСТВОТО. БЪЛГАРИЯ - РЕГИОНАЛЕН ЛИДЕР В ОБУЧЕНИЕТО И ИЗСЛЕДВАНИЯТА В ОБЛАСТТА НА ТЕХНИЧЕСКИТЕ, ПРИРОДНИТЕ И ОБЩЕСТВЕНИТЕ НАУКИ

● Държавна поръчка за университетите, основана на дългосрочно прогнозиране на нуждите на обществото и бизнеса от специалисти с определени квалификации и специалности. Профилна оптимизация на висшите училища.

● Развитие на академичната автономия при засилен контрол от страна на държавата и по-добро управление. Усъвършенстване на рейтинговата система за българските висши училища.

● Популяризиране и рекламиране на българските висши училища и на българската рейтингова система в европейското и регионалното пространство. Създаване на условия за убедително включване и присъствие на българското висше образование в европейските и световните рейтингови класации. Интегриране на ДВУ в национални, балкански и европейски мрежи. Подкрепа за привличане на чуждестранни студенти.

● Ефективна/обективна система за акредитация. Анализ и определяне на ефикасно съотношение между институционална и програмна акредитация и акредитация на докторантски програми. Изработване на електронна платформа към НАОА и преминаване към акредитация в дигитален вариант. Строг акредитационен контрол.

● Достойно заплащане на академичния състав при начална база, съпоставима с европейските стандарти.

● Условия за научноизследователска дейност за преподавателите: достъп до финансиране, право на творчески отпуск, статут постдокторант.

● Актуализиране на националната стратегия за висше образование с хоризонт 2030 г. и дългосрочна програма за нейното реализиране.

● Условия за по-високо качество на обучението и на изследванията чрез развитие на системата за финансиране на висшите училища, обвързано с обществените потребности от специалисти и с резултатите от обучението и изследванията.

● **ФИНАНСИРАНЕ:** 0,9% от БВП за висше образование през 2020 г. Публичен контрол върху изразходването на средствата.

Актуализиране на базовия норматив за издръжка на обучението на студент: двукратно нарастване; завишено държавно финансиране за университети с достатъчна критична маса за научни изследвания и иновации и с доказани постижения с цел развитието им като изследователски университети.

Инвестиции в материалната академична среда. Осигуряване на средства за ефективни капиталови разходи. Поетапно реновиране на съществуващи учебни зали и общежития и строеж на нови с обособяване на места за библиотеки и отдих, изграждане и поддръжка на спортни съоръжения.

ДЪЛГОСРОЧЕН ПРОЕКТ ЗА АДАПТИРАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА КЪМ ДИГИТАЛНОТО ПОКОЛЕНИЕ

Цел: чрез въвеждане и ефективно използване на иновационни образователни технологии и дидактически модели в преподавателската практика да се адаптира образователната система към дигиталното поколение и с това да се даде възможност на всеки да учи по всяко време и на всяко място, с помощта на всеки преподавател, с използване на всяко крайно устройство - компютър, лаптоп, таблет, фаблет, смартфон и др.

● Запазване и гарантиране на водещата роля на учителите и преподавателите в образователната система чрез тяхното обучение и квалификация.

● Развиване на смесеното обучение (традиционно + електронно), на електронното, мобилното и повсеместното обучение като основна форма за подготовка на специалисти в информационното общество - във всички образователни степени. Зали от типа "на лекция - с флашка"; използване на виртуална реалност в обучението; използване на добавена реалност; дистанционно провеждане на лекции и упражнения със студентите в реално време; платформи за електронно обучение; виртуални лаборатории по инженерните дисциплини; интерактивни учебни пособия; виртуални портали за обучение по чужди езици.

● Използване на други иновационни образователни технологии: превръщане на смартфоните във виртуален персонален асистент на студента; използване на социалните мрежи в учебния процес; игровизиране на обучението; учене в мрежа; използване в учебния процес на "облачните" технологии; използване в учебния процес на интернет на нещата (Internet of Things - IoT); използване в учебния процес на интернет на всичко (Internet of Everything - IoE); On line контролиране на физическата активност и здравословното състояние на студентите.

● Създаване на модел на университет във виртуалното образователно пространство (сайт), чрез който да се получава пълна информация за университета, да се предоставят основни-

те административни и образователни услуги и ефективно дистанционно обучение.

● Използване на иновационните образователни технологии при обучението на студенти със специални образователни потребности.

● Използване на иновационните образователни технологии за привличане и обучение на студенти от цял свят.

ВРЪЗКА НА ОБРАЗОВАНИЕТО С НАЦИОНАЛНАТА И РЕГИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА

● **Националнакарта"Образование - икономика",** изработена от държава, общини и бизнес. Планира кадрите, подготвяни от професионалното и висшето образование, така че да отговарят дългосрочно на потребностите на икономиката и пазара на труда по региони. Бизнесът участва със свои прогнози (хоризонт - 5-10 г.) в определянето на необходимите кадри за обучение във висшите училища; обвързване на училищната мрежа и училищното обучение с регионалните планове за развитие.

● **Осигуряване на необходимите специалисти за развитие на страната.** *Спешно преодоляване на недостига на специалисти за бизнеса: 5721 общо за 2018 г., за компютърни науки и приложна информатика - 2169; машиностроене, металообработка и металургия - 1607; химични продукти и технологии - 1285; хранителни технологии - 805; производствени технологии - текстил, облекло, обувки и кожи - 1635; производствени технологии - дървесина, хартия, пластмаси и стъкло - 357; минно дело - 432; строителство - 1261; здравни грижи - 894; социални работници - 64; транспортни услуги - 3529; технологии за опазване на околната среда - 655; сигурност - 1592; военно дело и отбрана - 782.*

● В условията на демографска катастрофа: съхраняване на държавните висши училища като регионални центрове за образователна, научна и културна дейност и за развитие на икономиката при оптимизирани специалности и програми и договорни отношения с бизнеса и държавата.

● При определяне на държавната поръчка за прием да се увеличи относителният дял на природните, аграрните и инженерните специалности като предпоставка за ускорено икономическо развитие. Държавата поема таксите ("опрощава" кредитите) и дава целеви стипендии за обучение на студентите по приоритетните специалности в рамките на държавната поръчка срещу договор за работа в страната за определен период (дългосрочно): безплатно за студентите по държавна поръчка висше образование; към нов модел на кредитна и стипендиална система за студентите и докторантите. Целеви стипендии за дефицитните специалности в средното образование.

● Качествено професионално обучение в реални производствени условия. Участие на бизнеса: в разработването на учебните програми и в развитието на училищната среда; в професионалната ориентация на учениците; прием на ученици за стаж и практика; обучение на обучителите и наставниците; изграждане на кариерен план на учениците; участие в училищното обучение чрез свои специалисти; дуално обучение.

● Формиране, наред с дигиталните и професионалните компетенции, на високо ценените от работодателите качества: мотивираност, умения за работа в екип, умения за решаване на проблеми.

● Инвестиции в поетапно модернизиране на професионалните училища. Програма за осигуряване на оборудване - минимум за съвременно обучение съвместно с бизнеса - технологични кабинети и лаборатории в средното и висшето образование.

● Условия за достъпно професионално обучение през целия живот. Разширяване и укрепване на мрежата за учене през целия живот; широко приложение на сертифицирани електронни форми за дистанционно обучение.

НОВА ПОЛИТИКА ЗА НАУКАТА: ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ИНТЕЛЕКТУАЛНИЯ КАПИТАЛ И ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА „ИЗТИЧАНЕТО НА МОЗЪЦИ"

Ние сме за осигуряване на необходимите условия за развитие на науката в България като фактор за развитие и за икономически растеж. Приоритети:

● Целият научен потенциал на България да бъде привлечен към анализа и разработката на обосновани стратегически отговори и решения за развитието на България.

● Ново качество на управление и ново равнище на финансиране на научните изследвания и научната дейност.

● Дългосрочна държавна политика за развитие на научните и научно-преподавателските кадри: достойни и стимулиращи заплати за заетите в науката; стартова заплата за млад учен - не по-ниска от две минимални работни заплати; стипендии и програми за докторанти и постдокторанти.

● Развитие на центровете за върхови технологии и върхова наука, развойните центрове и центрове за технологичен трансфер; възможност на бизнеса да работи с тях; spin-off фирми.

● Държавно стимулиране на сътрудничеството в регионални и европейски научни мрежи. Политики за партньорство по линия на научния обмен с държавите от Балканския полуостров и с държавите по линия на черноморското сътрудничество.

● **Финансиране:** средствата за наука в държавния бюджет да достигнат през 2020 г. 1,5% от БВП. Публичен контрол върху изразходването на средствата.

Науката в полза на хората. Фонд за научни изследвания и иновации

Ние вярваме, че **целевите научни сектори** са първоначалната основа за прехода на България към икономика, основана на знанието, което може да се постигне ефективно чрез партньорство между научните изследвания и индустрията. В момента в България научните изследвания и иновациите са в два отделни фонда, управлявани от две различни институции без връзка между тях. Затова ще обединим фонд "Научни изследвания" с фонд "Иновации". **Резултатите от научните изследвания, финансирани с публичен ресурс, следва да подобряват качеството на живот. Затова фокусът в научните изследвания трябва да бъде в областта на химията, биологията, математиката, физиката и материалознанието.**

Насърчаването на превръщането на авангардните научни изследвания в промишлени технологии в България и зараждането на международни партньорства ще предостави възможности и подкрепа за стартирането на нов бизнес. Допълнителните целеви резултати са продажбата или лицензирането на интелектуална собственост, понататъшното развитие на интелектуалния капацитет на младата изследователската общност и на творческите възможности за връзка с научноизследователската диаспора.

Цели на фонда:

● Бърз икономически растеж, основан на постиженията на науката и технологиите. Изграждането на взаимно полезно съвместно сътрудничество между научните и промишлените кръгове, чрез което родната индустрия да увеличи дела на високотехнологичния си износ, да създаде възможности за по-добре платена заетост и поощри изграждането на висококвалифициран човешки капитал;

● Да стимулира съвместни научни изследвания, като насочва финансови ресурси от индустрията към създаването на проектни консорциуми между промишлени предприятия и научни звена за ориентиране на научните изследвания към пазарното търсене;

● Да популяризира значителния научен и изследователски потенциал на България, пренебрегнат от местната индустрия, която не се е възползвала от него, за да се изкачи в международната верига на стойността на базата на стопански дейности, изискващи интензивни знания и генериращи по-висока добавена стойност;

● Да съдейства на местни промишлени предприятия при преценка на уникалните предимства и потенциал, които те имат на пазара, за да набележат научни и технологични решения при разработването на нови продукти или услуги, които ще помогнат на предприятията да се изкачат по веригата на стойността в пазарите, на които оперират, и да създадат нови пазарни ниши въз основа на иновативни продукти или услуги, разработени в процеса на сътрудничество с учени и научни изследователи;

● Да въведе прозрачна и ефективна система за финансиране на научни изследвания и механизъм за въвличане на промишлените предприятия в процеса на насочване на научните изслед-

вания и в приложните, и във фундаменталните науки, с цел науката да предлага научни и технологични решения, които да спомогнат промишлените предприятия да навлязат на пазари на продукти и услуги, базирани на знанието с висока добавена стойност;

● Да насърчава научните изследвания във фундаменталните науки, имайки предвид, че тези научни дисциплини са в основата на дългосрочното икономическо развитие, базирано на знанието;

● Да насърчава договори за научни изследвания между промишлени предприятия и учени;

● Да стимулира разкриването на патенти и изобретения, позволяващо учени и промишлени предприятия да насочат нови научни изследвания и иновации на базата на съществуващи научни постижения;

КУЛТУРА

Културата е онзи особено важен фактор в обществения живот на страната ни, благодарение на който се създават критерии и вкус, определящи не само националната ни идентичност и самочувствие, но и качеството на живот и приноса на всеки гражданин във всички останали сфери на обществото. Тя е историческа инвестиция за бъдещето на България. Опазването на културното многообразие на нацията прави по-реалистични и постижими националните ни цели. Ето защо първа наша цел е развитие на културните индустрии с явната подкрепа на държавата за намиране на нов модел за търсене и предлагане на културните факти, промяна в личното и общественото пространство и утвърждаване ценностна система на нацията. Като продължение на това е наложително обогатяване формите за ранно откриване и обучение на таланти за училищата по изкуствата и културата и утвърждаване на тяхната роля като атрактивно място за подготовка и реализация на талантите на България. Подпомагане и улесняване инициативите за разширяване на националния културен календар и приближаване на културните продукти до жителите и в най-отдалечените райони на страната. Амбицията ни е да превърнем сценичните пространства на България в част от съвременната общоевропейска културна инфраструктура.

В изпълнение на тези цели ще бъдат създадени ясни правила за реинвестиране на собствените приходи на културните институти в тяхното бъдещо развитие, като се осъвремени законодателната рамка в областта на културата на основата на добрите европейски практики. За целта ще се създадат шест творчески фонда в различни сфери, които ще работят на проектен принцип. Те са:

● Фонд “Сценични изкуства” - за нова българска драматургия; за младежки и детски драматичен и куклен театър; за нови креативни форми на съвременен театър;

● Фонд “За съвременно изобразително изкуство” - за изкупуване на творби на съвременни автори - художници, скулптори, графици, с цел обогатяване на художествените фондове на галериите;

● Фонд “За дебютни проекти в съвременното българско художествено, документално и анимационно кино”;

● Фонд “Млади български музиканти и композитори” в сферата на класическото, популярното, фолклорното и синтетичното музикално изкуство;

● Фонд “Развитие и защита на българското културно наследство” - за обогатяване чрез откупки за фондовите колекции с нови исторически артефакти за всички музеи в страната;

● Фонд “Финансиране проекти за нови литературни произведения” - за утвърдени и млади автори и чуждестранни преводачи на съвременна българска литература.

VI. СИГУРНОСТ И ОТБРАНА

Принцип “Сигурност за гражданина в сигурна държава и общество”.

Приоритети в областта на отбраната и въоръжените сили:

● Възстановяване способностите на въоръжените сили за гарантиране на суверенитета и териториалната цялост на страната, споделяне на отговорностите като член на НАТО и активно участие в Общата европейска отбрана.

● Поставяне хората в отбраната в центъра на развитието на въоръжените сили, инвестиране в тях, подобряване на условията на труд, възстановяване на социалните придобивки и повишаване на грижата за техните семейства за осигуряване на увереност в тяхното бъдеще.

● Изграждане на въоръжени сили за мирно и военно време със структура и численост, тясно обвързани с необходимите отбранителни способности за ефективно изпълнение целите на отбранителната политика.

● Модернизация на въоръжените сили чрез тясно обвързване с технологичната и индустриалната база на отбраната, като се планира синхронно за трите вида въоръжени сили, а се реализира поетапно за всеки вид чрез определяне на конкретни приоритети за всеки етап в съответствие с финансовите възможности на страната.

● Изграждане на ефективна система за реклама, привличане, подбор, развитие и задържане на военнослужещите за попълване на военните формирования с качествен личен състав.

● Повишаване качеството на индивидуалното и колективното военно обучение за напълно покриване нормативите на НАТО за полевата, летателната и морската подготовка.

● Подобряване на структурата и организацията на работа на администрацията, повишаване компетенциите на служителите и издигане ролята на военната експертиза при вземане на решения.

● Възстановяване на системата за мобилизация и изграждане на резерв за нарастване отбранителните способности на страната и допълване с личен състав и техника от националното стопанство на мирновременните и военновременните формирования на въоръжените сили.

● Ориентиране на отбранителната политика на страната към изграждане на Обща европейска отбрана чрез постепенна интеграция и активно участие в усилване на колективната защита и създаване на единен пазар в областта на отбраната.

● Подобряване на инфраструктурата чрез ремонтиране на използвания сграден фонд и изграждане на ергенски и семейни жилища в казармените райони или в близост до тях за военнослужещите без жилища.

● Насочване на инвестиционната политика основно за придобиване на продукти, носещи отбранителни способности, с приоритет за закупуване от националната икономика, както и по-активно използване агенциите на НАТО и Европейския фонд за отбрана за реализирането на инвестиционни проекти за въоръжените сили.

● Провеждане на политики в отбраната, съответстващи на средата за сигурност и състоянието на въоръжените сили, подробно разработени и формулирани в Концепция за политиката в областта на отбраната и въоръжените сили.

● Привеждане на военнообразователната система в съответствие с потребностите на въоръжените сили, синхронизирането ѝ с националното и европейското законодателство в областта на висшето образование, както и обвързване на научноизследователската работа с модернизацията и потребностите на въоръжените сили и технологичната и индустриалната база на отбраната.

Приоритети в областта на вътрешната сигурност и обществен ред

Сигурността на гражданите в България е един от основните показатели за качеството и стандарта на живот. Считаме, че ролята на държавата като основен защитник на правата, живота и собствеността на гражданите от престъпни посегателства трябва да се засилва.

Държавата ще реализира пълноценно и ефективно правозащитната си функция. Силата на правото ще престане да допуска и да съжителства с правото на силата. Ще работим за преодоляване на целенасочено утвърдилото се недоверие към правозащитните институции, което се превръща в значим риск за разпад на държавността с всички възможни крайни и стихийни прояви на недоволство, безредие и неспазване на законите.

Ние искаме и ще работим за общество с висока степен на сигурност на гражданите, с незабавна и ефективна държавна защита, с наказана престъпност, със спокойни условия за труд, бизнес и живот, с непреодолима защитна стена пред организираната престъпност, без корупция.

Нашата основна цел е да се спре натискът на битовата престъпност върху цели райони и населени места в страната, ще създадем условия за адекватна и ефективна реакция от страна на властите на всички престъпления, преодоляване на чувството за безизходица и незащитеност у гражданите и недопускане на безнаказаност за престъпниците.

Поставяме си цел да освободим икономиката от паяжините на организираната престъпност и от крайно негативното ѝ влияние върху протичащите процеси, в т.ч. и върху управлението на страната. Ще се извърши радикална управленска реформа за преодоляване на критичното положение, при което корупцията се е превърнала в технология на управление и в необходим, ефективен и приет начин на социално поведение.

Усилията ще се фокусират върху ограничаване на основните криминогенни фактори - увеличаващата се бедност, изхвърлянето на част от младото поколение от естествената му среда или социална класа, нарастващата употреба и разпространение на наркотици, преодоляване на задълбочаващата се и особено опасна тенденция на етнизация на престъпността и създаване на престъпни гета, ограничаване на присъствието на международната организирана престъпност и намаляване на риска страната да стане място на дислоциране на големи международни престъпни интереси и групировки.

Според нас, независимо че през последните години няма преки заплахи за терористични актове, рискът от тероризъм остава и ще продължава да бъде висок и през следващите години. В условията на цивилизационния сблъсък ислямският фундаментализъм и радикалният екстремизъм ще се засилват. Разпадът на ИДИЛ крие риск от поява на клетки с терористична насоченост на базата на миграцията.

За постигане на тези цели трябва да се работи за извеждане на основните институции на държавата, ангажирани с осигуряването на вътрешния ред и сигурност в страната, от трайната им криза - функционална, организационна, материално-техническа, кадрова.

В условията на висока мобилност, отворени граници в рамките на ЕС и облекчен визов режим с много други държави, засилваща се международна и трансгранична престъпност ще изграждаме активно международното сътрудничество със съответните служби в други държави.

Виждането ни е за възстановяване на ролята на държавата в охраната на обществения ред и борбата с престъпността, в осигуряване на спокойствие и ефективна защита на гражданите от престъпни посегателства, в осигуряването на равна сигурност и защита на всеки гражданин, независимо от неговия социален статус, възраст, етнос, местоживеене.

През следващия 7-8-годишен период е възможно да се постигне средногодишен темп на редуциране на броя на извършените престъпления от 3-4%.

Към 2025 г.:

- Битовата престъпност в селата и малките населени места следва да бъде ограничена, като от 53 престъпления на 10 000 население (регистрирани от МВР през 2016 г.) се намали до 30-35 на 10 000;

- На базата на рязко засилване на превенцията - да намалее с 20% броят на кражбите и с не по-малко от 25% - на рецидивите. За целта трябва да се реализират програми за последваща социализация на осъдените и на излежалите присъдите си лица - образование, изучаване на занаяти, устройване на работа и пр.;

- Съществено намаляване на престъпленията, извършени от лица от ромския етнос, до постигане на размери, съпоставими със средните за страната;

- Следва да бъдат пресечени и сведени до минимум основните форми на организирана престъпност в икономиката - измамите с ДДС, прането на пари, контрабандата с горива и акцизни стоки, корупцията при обществените поръчки. За целта е необходимо да се създадат радикално нови ефективни организационни, икономически, финансово-стопански, контролни и наказателноправни инструменти;

- Необходимо е да се установи стабилна тенденция за намаляване броя на наркоманите в България. Към 2025 г. - намаляване над 2 пъти на броя на наркоманите на възраст до 18 г. в сравнение с 2018 г.

За целта е необходимо да се пресече и ликвидира производството на прекурсори и марихуана на територията на страната; да се разработят и изпълнят комплексни програми, включващи както защитата на децата и подрастващите, така и тяхното активно ангажиране в извънучилищни дейности - спорт, култура, изучаване на занаяти, организирана обществополезна дейност и др.; да се осъществява приоритетно финансиране на подобни програми, като се осигури допълнителен, отделен, адекватен финансов ресурс към бюджета на МОН;

- Необходимо е да работим за пресичане и ликвидиране изцяло каналите за трафик на хора през територията на страната. Във взаимодействие с партньорските служби на страните от ЕС да се създадат условия за ограничаване и пресичане на организираните канали за сексуална експлоатация на жени.

Борбата с престъпността следва да се осигури с най-съвременни технологични и технически средства. Да се изгради национална система за видеонаблюдение на населените места и пътищата. За целта да се създаде нова специализирана изпълнителна структура към МВР.

Тези цели ще се реализират чрез:

● Разработване на нова законова основа за провеждане на реформите.

● Разработване на принципно нова концепция за борба с корупцията и нов антикорупционен кодекс.

● Разработване на нов закон за борба с тероризма, ограничаващ възможностите за нарушаване на човешките права и засилващ гаранциите в това отношение.

Следва

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 17 АВГУСТ 2018

Да закриеш медия или колко може да продължи една агония

След като де факто всичко е ликвидирано, спасение трудно може да се намери

Павлета ДАВИДОВА

Колко дълго може да продължи агонията по закриването на една медия? За всички е ясно, че този въпрос няма категоричен и еднозначен отговор. Всичко зависи от твърде много обстоятелства. И ако преди основните компоненти, определящи живота на вестници, телевизии и радиа, са били основно журналистите и търсенето на продукта, който те предлагат, днес, уви, това не е така. Царица - парица. Като в много други сфери финансирането се оказва все най-важният проблем и за медийния свят. Хора, запознати с бранша, се шегуват, че от вестници и телевизии никой не е забогатял - само се хвърлят пари. Но покрай формирането на медийно влияние и обществени нагласи не един бизнесмен "излъска" имиджа си, не един политик се представи като загрижен и прочувствен...

Днес заинтересованите купуват не медии, а обществен имидж. Така че дори и медията да не е печеливша сама по себе си, оказва се, че важно е печеливш от работата й да е собственикът или издателят. Оказва се, че това е основният фактор за съществуването на дадена медия.

В сряда журналистите от телевизия БиТ най-сетне публично признаха за проблем, който бе очеваден от месеци. Колегите се оплакаха, че новият им собственик Мирослав Янев е неоткриваем, вече нямат достъп до нюзрума, а заради технически проблем не могат да излъчват дори новини. От два месеца пък са останали без заплати. Още през февруари, когато Янев внезапно придоби телевизията, се появиха слухове, че тя

ще бъде ликвидирана

Неясните му планове и гръмките заявки, че ще разчита на нови технологии и интернет, само подхраниха слуховете. Почти веднага след смяната на собствеността започнаха уволненията. Логично е, защото всеки ръководител би искал да има на разположение верни хора. Нелогично, защото някои от отстранените фигури имаха принос за налагането на БиТ в ефира. Малко след управленската рокада, дори направо веднага, изчезнаха редица предавания.

БиТ не е първата, а вероятно няма и да е последната медия, ликвидирана набързо. Причините могат да са много и най-различни. Преди месеци, когато топката започна да се търкаля и да набъбва до лавина, ДУМА и още няколко медии предупредиха за предизвестения край. Хората в БиТ обяснимо мълчаха. Неяснотите и надеждата, че всичко ще се оправи, са вътрешният демон на много от нас. А и казват, преклонена главица сабя не я сече. Което май е спорен въпрос. Колегите им от други медии обаче мълчаха и гледаха настрани. Мен това не ме засяга, да се оправят, заявяваха някои.

Кога точно допуснахме

да станем толкова апатични към чуждото нещастие? Още повече че бизнес интересите преследват всяка опитваща се да е обективна и независима медия. Утре може нашата къщичка да се тресе от идентична драма, но отново проблемът ще е само на пряко засегнатите. До следващия път. "Когато нацистите дойдоха за комунистите, аз мълчах - не бях комунист. Когато дойдоха за социалдемократите, аз мълчах - не бях социалдемократ. Когато дойдоха за тези от профсъюзите, аз мълчах - не членувах в профсъюз. Когато дойдоха за евреите, аз мълчах - не бях евреин. Когато дойдоха за мен - вече нямаше кой да говори." Този цитат от Мартин Нимьолер би трябвало да ни напомня за иронията на съдбата и опасността от мълчанието. Далеч не е така обаче. Твърде много хора мълчаха. Както се случва, когато управляващите заплашват в ефир колеги, когато членове на СЕМ "предупреждават" журналисти да внимават какво говорят, когато премиерът праща есемеси или се кара в ефир.

Писмата не помагат

особено ако каруцата вече се е катурнала. В сряда служителите в БиТ написаха писма до президента, премиера, председателя на НС, главния прокурор и медиите. Бог високо, цар далеко. Това е положението. Медията е частна, нито премиерът, нито президентът, нито някой депутат може да спаси ликвидираната телевизия. Виж, шанс за неизплатените заплати има, както и евентуално за някои обезщетения... При съответни жалби, дела и т.н.

Какво може да се направи ли? От години синдикалните и неправителствени организации в сектора опитват да убедят управляващите за корекции в законодателството. Реално журналистите у нас нямат защита не само от евентуални физически нападатели, но дори и от собствениците си. Липса на колективни договори, фиктивни заплати, нереални осигуровки и негласна цензура и автоцензура... А политици, забъркани дълбоко в медийния бранш, се опитват да прокарат поредните лобистки законови поправки, с които да си гарантират комфорт.

Жалко е, когато кадърни журналисти остават без работа, защото "много знаят". Грешно е остри, питащи и различни медии да бъдат ликвидирани само защото не са "слушкали". Необходими са обаче превантивни мерки и повече защита - не само от физическо насилие, но и от интелектуално осакатяване. Отговорността е на всички нас, солидарно. А надеждата не бива да умира, остра и бодяща журналистика ще продължи да има... не само в едва кретащи сайтчета.

Наз@ем от мреж@та

Драмата със срива на Търговския регистър предизвика въображението на всякакви любители на конспиративните теории. Концепциите им бяха подхранени и от неадекватното поведение на управляващите, както и от мълчанието на отговорните институции. Въпреки сериозния проблем обаче форумите са пълни със забавни коментари, шеги, както и с по-сериозни предложения по темата съхранение на електронни данни.

● Виждайки затрудненията на България с търговския регистър, Путин се обадил по телефона на Борисов и най-любезно предложил да ни предостави, срещу минимално заплащане, най-новото до момента свое, максимално актуализирано, лично хакнато копие от базата данни на нашия търговски регистър.

● Колеги юристи, мислете по-мащабно. Представете си - цялата информация в ТР е заличена!!! И като ни се отвориии една пазарна ниша....след като регистрираме отново всички фирми в България, направо цялата адвокатска гилдия можем да ходим за няколко години на Малдивите... Много хляб ще се отвори! Благодарим!

● Само за тази система (която явно зависи от 4 хард диска) сме дали 6 милиона лева?!?!?! Естония направи цялото електронно правителство за 40 милиона евро! При нас ГЕРБ похарчиха 2 милиарда лева и виждате докаде сме стигнали! Краде се брутално! Не е просто кражба, това е гавра с България и българите!!!

● Е те за тия 4 харда една седмица. А като направят хипер, мега дата център с по 100 рафта с хардове, отиде коня у ряката. Ще намерят работа на внуците до пенсия, пак може някой ден и да извадят нещо...

● Централен регистър е най-тъпото решение, което тиквата може да измисли! Трябва всеки регистър да е отделно, но да имат общ протокол за "разговори" помежду си. Така като падне Търговския регистър, не пада Кадастъра. Пълен мухльо! Ако се появи такава обществена поръчка ще я обжалвам до спукване!

● И супер-ултра-мега-мета хранилище да направите - като пак си назначите простите калинки от герП - резултата отново ще е същият ! Повечето кадърните кадри избягаха, останалите тук кадърни работят като луди, за да изкарват парите на още 100 чиновника, които са назначени от мутрите от герП, за да гласуват после на изборите за тях ! Оставка и се махайтае завинаги - за нищо не ставате, 10 години унижение, кражби и мутрагенщина!

● И гига хранилище да направите, все тая. Отдавна казвам, че по централните управления на всички ведомства в София се настаниха некадърни връзкарчета, които не знаят даже за какво става въпрос, защото не са работили "на терен". Едно свастно задание не могат да направят, още по-малко да проконтролират изпълнението, обаче са с голямо самочувствие. Колкото имаше читави служители, или напуснаха или се пенсионираха. Всяка спусната "иноватимна" програма през последните години е по-калпава от старите. Цифровизация, централизация, електронно правителство, бла, бла, бла. Хубаво ще е Томислав Дончев малко да се освести и да прецени кой, как и защо ще му поддържа електронните администрации, в този смисъл прецакването на ТР дойде точно навреме.

● Понеже е модерно, предлагам да спретнем едно хоце-магийка около Търговския регистър - чудничко ще е.

● Томи, да ти подаря ли една свещ за да търсиш виновните ? Може и с мегафон да те снабдя за да ги повикаш за да си признаят, щото после в съда ще бъде трудно да докажете вината им. Не за друго, но са ваши хора.

● Не й е лесно на г-жа Цачева като правосъден министър. Я затворник ще избяга, я надзирател ще го пусне самоволно в отпуск, сега пък и този Търговски регистър и се струпа на главата посред лято. А можеше да е президент жената, ама Вие не та не. Сега какво ни остава да се молим я конституционен съдия да стане, я посланик по тази тежка чужбина.

(Запазен е оригиналният правопис)

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 17 АВГУСТ 2018

Очаквайте

ДЖАЗ В „ПЕРОТО“ В КРАЯ НА ЛЯТОТО

Търси се фотографският прочит на „Любов между редовете“

В конкурса могат да вземат участие всички, които искат да визуализират взаимното привличане между киното и литературата

Фотографски конкурс, който търси красивия визуален прочит на слогана “Любов между редовете”, организират за първи път “СинеЛибри” и Виваком. Четвъртото издание на кинолитературния фестивал ще представи над 45 забележителни филмови адаптации на едни от най-добрите литературни произведения. Във фотографския конкурс могат да вземат участие всички, които имат желание да визуализират взаимното привличане между киното и литературата.

Постоянният стремеж на организаторите е да обогатяват всяко следващо издание със съпътстващи събития, които да провокират по различен начин въображението на публиката и да я превръщат в активен участник в преживяването “СинеЛибри”.

След огромния интерес по време на миналогодишното издание към тематичната изложба на младия фотограф Ивайло Петров, тази година организаторите имат за цел да провокират въображението на всички, които искат през обектива си да покажат любовта между редовете.

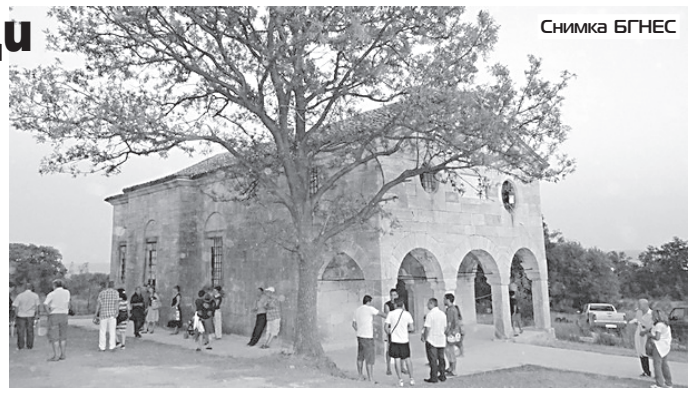
Участниците в конкурса трябва да представят авторска фотография, чийто сюжет е вдъхновен от киното или литературата, продължавайки играта между думи и визия. Чрез своите кадри те ще споделят с публиката личния си прочит на любим филм или книга.

Всеки желаещ може да публикува до 3 авторски кадъра в официалното фейсбук събитие “Фотографски конкурс “Любов между редовете”, или да ги изпрати като лично съобщение на страницата на организаторите до 14 септември. Постъпилите снимки ще бъдат разгледани от жури в състав Жаклин Вагенщайн, Гергана Мудова, Георги Лозанов, фотографа Ивайло Петров и куратorката на изложбата Мариета Ценова.

Десетте най-атрактивни фотографии ще бъдат разпространени дигитално, но най-вече включени в тематичната фотографска изложба “Любов между редовете”, част от кино-литературния фестивал “СинеЛибри 2018”, в Градската градина на София пред Народния театър “Иван Вазов” в периода 1 - 20 октомври. Един от авторите на избраните за изложбата фотографии ще спечели и атрактивния фотоапарат за инстантни снимки “Leica Sofort”, придружен с плаки.

„Арт Емона“ събира творци за девета поредна година

Снимка БГНЕС

Църквата “Св. Никола” в с. Емона

Фестивалът на изкуствата с благотворителна цел “Арт Емона” ще се състои за девето поредно лято в с. Емона, община Несебър, област Бургас. Средствата ще се използват за укрепване и реставриране на местната църква “Св. Никола”.

Началото на фестивала ще даде ще даде днес, 17 август, проф. Боян Биолчев, който ще прочете пред публиката свой разказ. Васко Кръпката и “Подуене блус бенд” ще изнесат концерт. Предвиждат се още пленери и работилници по изкуства за децата. В предаването “12+4” на БНР Марина Гачева посочи, че в последния ден на фестивала - 21 август, ще се проведе спектакъл-възстановка с децата на Емона.

“Подготвили сме 6-метров кораб на цар Резос. Темата на спектакъла е “Тракийците отиват да помогнат на Троянската война”. Пратеници канят цар Резос да им помогне. Той взима малките воини, качва ги на кораба и те отплават към Троя. Целта е да им разказваме нашата история, като започваме от траките. Това е начин децата да изучат своята история.”

ДЕМОНСТРАЦИЯ НА ЗАНАЯТИ И ФОЛКЛОРНА ПРОГРАМА ЗА ГОСТИТЕ НА БАНСКО

Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Наред с многобройните фестивали през летните месеци гостите на Банско могат да наблюдават демонстрации на местни занаяти всеки ден от 17 до 19 ч. пред Посетителския информационен център, както и да се насладят на автентична фолклорна програма. Всяка сутрин в работните дни се организират инфотурове в музейния комплекс, до близкия археологически комплекс “Свети Никола” и късноантичната крепост “Ситан кале”. Малчуганите могат да се включат в образователни интерактивни игри “Деца в музея”. По-музикалните имат възможност да вземат някой и друг урок по тамбура, гайда, пеене или народни танци. А всеки четвъртък от 18 ч. в ПИЦ се предлага панорама на филми за Банско. Плетене на шушони и демонстрация на българска бродерия ще направят бански майсторки днес, а утре ще бъдат показани детайли при изработката на дърворезба. От днес до 21 август в ПИЦ ще бъде подредена изложба на бански носии от Райна Барякова.

Снимки АВТОРКАТА

КРАТКИ

„Зелена библиотека“ в Княжеската градина

Столичната библиотека продължава своята кампания “Зелена библиотека” на 18 август от 10 до 14 ч. Следващата спирка на лятната читалня ще бъде в Княжеската градина. Стихове ще чете поетесата Илиана Илиева, а за доброто настроение на малките и големите посетители ще се грижи Боби Мирчев със своята китара. Художникът Христо Кърджилов, ръководител на Детското арт ателие в Столичната библиотека, ще рисува с децата, а доброволци от фондация “Деца на България” ще предложат на малките читатели да участват в забавен “Светофар: книги и четене”. Продължава и инициативата “Споделени книги” - “Вземи, прочети, върни”.

Музика и театър на открито в София

Дирекция “Култура” на Столичната община организира през летните месеци детски програми и концерти в Борисовата градина, Южния парк, парка “Заимов” и други места на открито. На Лятната естрада в Борисовата градина на 18 август от 19 ч. концерт ще изнесе оркестър “Прима виста”, а на 19 август от 19 ч. там ще свири “Дикси бойс бенг”. В Южния парк - трета част, вход от ул. “Нишава”, до езерото, на 19 август от 11 ч. започва детското представление “Магически небивалици” на Театър “Пан”.

ОТИДЕ СИ ЛЕГЕНДАТА АРЕТА ФРАНКЛИН

Кралицата на соул музиката Арета Франклин почина на 76-годишна възраст, след като повече от 8 години се бори с рака. Родена е на 25 март 1942 г. Започва кариерата си още като дете, когато е певица на госпъл при баща си, пастора Си Ел Франклин. През 1960 г., когато е на 18, предприема светска кариера, записвайки за “Кълъмбия рекърдс” със скромен успех. Подписва с “Атлантик рекърдс” през 1967 г. и постига комерсиален успех с песни като “Respect”, “A Natural Woman”, “Think”. Тези и други хитове помагат да получи титлата Кралицата на соула. Франклин записва общо 88 сингъла, които намират място в класациите на Билборд, превръщайки се в най-успешната жена творец в историята на класацията. Намира поле за изява и в киното - снима се в музикалния филм “Блус брадърс” (1980). През 1998 г. пее оперната ария “Nessun Dorma” на наградите “Грами”, като заменя Лучано Павароти. По-късно с.г. записва последния си Топ 40 хит с “A Rose Is Still a Rose”.

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 17 АВГУСТ 2018

Очаквайте

„НЕЧЕСТИВОТО ТРИО” В ПЪРВО СТУДИО НА БНР

Фенове се срещат с любими уеб герои

Най-големият фестивал за традиционна и модерна японска култура в България ще се проведе на 15 и 16 септември

Вълнуващи изненади, позитивни емоции и неповторимо преживяване със звездите на Vbox7 очакват феновете по време на Aniventure Comic Con 2018. Най-големият фестивал за традиционна и модерна японска култура в България ще се проведе на 15 и 16 септември в столичния Интер експо център. В рамките на второто издание на събитието почитателите на уеб продукциите ще се пренесат в света на предпочитаното онлайн място за видеозабавление у нас и ще имат възможност да се срещнат с любимите си герои.

В специално обособената Vbox7 зона феновете на “Килерът” ще се видят очи в очи с част от актьорския състав на мистъри сериала - Надя Петрова, Ралица Добрева, Антоан Петров и Никол Андонова. Още с първия си епизод поредицата се превърна в истински фурор и

само за месец събра над 3 млн. гледания онлайн.

Със свои почитатели ще се срещнат също Иван Тишев и Мино Караджов от “Не така, брат!”. Звездното присъствие ще бъде допълнено от актьорите Илиян Илиев и Михаела Павлова от хитовата тийн драма “Следвай ме”, която бе номинирана на два от най-престижните европейски фестивала за дигитални продукции. Със своите близо 30 млн. гледания на всички платформи и над 150 хил. последователи уеб сериалът е един от най-успешните у нас. Продукцията спечели цели три отличия на първите награди “Nova подкрепя българските филми”.

Голямата изненада за почитателите ще бъде Бойко Кръстанов, който е част от каста на новия екшън трилър на 7Talents “Пъзел: Похитени”. Продукцията ще стартира във Vbox7 тази есен и ще е един от най-мащабните онлайн сериали, създавани до момента в България по отношение на техника, ефекти и актьорски състав, част от който е и тийн идолът Мона Гочева. Сценарият е дело на екипа, работил по проекти като “Под прикритие” и “Дъвка за балончета”.

По време на Aniventure Comic Con 2018 носителката на короната в “InstaQueen” Ивомила и кандидат-ангелът Доби ще споделят кое от предизвикателствата в бляскавото уеб шоу е било най-трудно. Звездата Лина Роскин от риалити сериала “10 първи срещи” пък ще разкрие тайните на перфектното рандеву.

„МИС ВАРНА” ИЗБИРАТ ЗА ТРИНАДЕСЕТИ ПЪТ

В морската ни столица за 13-и път ще се проведе конкурсът “Мис Варна”, организиран от агенция VIP Fashion Group. Грандиозният спектакъл ще събере ценители на 23 август в зоната на пристанището, пред клуб Senso. В ролята на водещ отново ще влезе всеобщият любимец Ники Кънчев. Поп сензацията Михаела Филева ще забавлява със своите хитове гостите на един от най-престижните конкурси за красота в България.

Подготовката за събитието вече започна, а 24-те красавици - претендентки за титлата, усилено репетират за надпреварата. За всички момичета е осигурен екип от специалисти, които ги обучават на правилна походка, хореография, сценично поведение и артистичност.

Много емоции и забавления за кандидат-миските предизвикаха фотосесиите, реализирани по време на вълнуващ круиз по черноморското крайбрежие с кораба “Фантазия”, а обективите на Боби Решовски и Веселин Тончев запечатаха кадри от това незабравимо преживяване. Преди броени дни приключиха и снимките на индивидуалните видеовизитки на участничките в конкурса.

Сръбска метъл шайка идва с шоу на „Хоталич”

Сръбската прогресив турбо-фолк метъл шайка обещава голямо шоу на крепостта “Хоталич” на 31 август и 1 септември. В уникално видео, което непременно трябва да се види, ако искате да се усмихнете, Pero Defformero канят феновете на Втория национален рок фест край Севлиево.

“Перо ще ви взриви със сръбски рок на 1 септември!” - така започва призивът на бандата. И постепенно ескалира с: “Доджите да се поиграмо!”, за да завърши мило по съседски с още по-типични сръбски изрази, от които става ясно, че “градусът на настроението е гарантиран”.

Pero Deffoermero ще бъдат хедлайнери във втората вечер на фестивала, когато на сцената ще излязат още “Обратен ефект”, “Северозападняците” и Svetlio & the Legends. През първата вечер инициаторите на събитието залагат на класически и български рок, а пред публиката ще се изявят “ФСБ”, “Ахат”, “P.I.F.” и севлиевецът Мири.

Pero Deffoermero

Виц

Кой как си тръгва от рожден ден?

Англичанинът - с достойнство.

Французинът - с домакинята.

Руснакът - на четири крака.

Българинът - с остатъка от тортата.

Кой какво си мисли:

Англичанинът - “Дали опазих достойнството си?”

Французинът - “Май дъщерята беше по-хубава.”

Руснакът - “Ей, че хубаво се отрязах!”

Българинът - “Хм! Да бях взел и пиячката.”

АЛЕКСАНДЪР и КОНСТАНТИН ВЛАДИГЕРОВИ, музиканти
Доц. АНТОНИ ГЕОРГИЕВ, ортопед, хирург
Проф. ЗАХАРИ ЗАХАРИЕВ, член на НС на БСП, председател на фондация “Славяни”
НЕВЕНА ЦОНЕВА, певица
ГАЛИНА КУРДОВА (ексвокал на „Каризма”), певица
НИКОЛАЙ АКИМОВ, режисьор и сценарист
ЯНА МАРИНОВА, актриса

В разгара на лятото прекрасен рожден ден празнува днес нашата

ПЕТРАНА СОМЛЕВА

Тя е Царицата на рекламата в ДУМА, пред която свалят шапки бизнесмени, министри, депутати, кметове и общински съветници. От всяка точка на България е готова да направи всичко по силите си за любимия вестник и за редакцията.

Пепи, пожелаваме ти здравето да върви с теб по пътя, а най-хубавите моменти от живота да изживееш отново по своя си начин. Бъди щастлива, а ние всеки ден ще се радваме да се чувстваш незаменима и полезна сред хората, каквато винаги си била.

Честит юбилей!

Наздраве!

От екипа на ДУМА

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

17

Св. мчк Мирон. Преп. Алипий иконописец

Разнообразното хранене не било здравословно

Американски учени установиха, че разнообразното хранене предразполага към поемане на повече калории, съобщи “Дейли мейл”. Хората, които опитват повече ястия наведнъж, по-трудно се засищат и не осъзнават колко поглъщат в действителност. Стремежът към разнообразие може да доведе и до консумиране на нездравословни храни, като бисквити или газирани напитки, с убеждението, че в умерено количество те не са толкова вредни. Учените от университета на Тексас установиха по-голяма честота на затлъстяване сред хората, които се хранят разнообразно.

Юлиан Вергов се бори със стени в Германия

Преди броени дни заедно с екипа на “Откраднат живот” Юлиан Вергов замина за Германия, за да заснеме някои сцени в новия сезон на хитовата българска продукция. Актьорът, който отново ще влезе в образа на доцент Банков, игра на ключови локации в Берлин.

“Работата започна още със слизането от самолета. Успяхме да снимаме дори и на места, които не бяха предвидени в графика, но за сметка на това веднага получихме разрешение”, споделят от продукцията. В сцените зрителите ще видят какво се случва с доцент Банков по време на пребиваването му в Германия - времето, в което отсъстваше от МБАЛ “Св. Кирил”.

Концептуално промо представи новите герои в шестия сезон “Откраднат живот: Анатомия на гнева” по Nova. Във видеото Владо Карамазов, Владо Пенев и Юлиан Вергов се борят със стени, които ще налагат ограничения на героите, а гневът ще се оказва спасителен импулс.

“Тези секунди показват две страни на героите - тяхното съзнание и подсъзнание. В съзнанието си те са с медицински униформи - чувстват се стабилни, защото в работата никога не могат да загубят контрол.

СРЕЩИ

СВЕТЛА ДУКАТЕВА:

Песента дава упование в най-трудните моменти

Обичам да пея композиции от всички наши фолклорни области. Всяка от тях носи обаянието на различно цвете, казва младата певица, носителка на първа награда от „Пирин фолк 2017”

Интервю на Надежда УШЕВА

□ *Здравейте, ще участвате за втори път на “Пирин фолк” в Сандански, с какви чувства се връщате отново на сцената? Миналата година станахте носителка на голямата награда на конкурса.*

- Наградата от “Пирин фолк 2017” в Сандански бе признание за моя седемнадесетгодишен труд. Когато бях на седем години, се записах в Детско-юношеския фолклорен ансамбъл “Орфей” в Смолян по собствено желание. Силно вярвах, че един ден ще успея. Имаше момент, в който в мен се появи колебание, защото много мои близки - семейство и приятели, смятаха, че пеенето може да е само хоби и трябва да се насоча към някоя “по-сериозна” професия. Точно тогава дойде и първата ми голяма награда на фолклорния конкурс “Рожен” през 2006 г. Тази награда затвърди в мен увереността да работя упорито и да се развивам като творец. Сега, години по-късно, когато наистина смятам, че тръгнах по верния път, дори за миг не съм съжалила за своя избор. Голямата награда на “Пирин фолк” в Сандански, освен удовлетворение за мен е и голяма отговорност, защото ме задължава тази година да дам още повече от себе си. С нетърпение очаквам “Пирин фолк 2018”, който ще се проведе на 24, 25 и 26 август в Летния театър в Сандански.

□ *Сега с каква песен ще се изявите? Какви са очакванията ви?*

- Отново избрах да работя с миналогодишния екип, а именно композиторът Иван Йосифов и текстопистката Христина Димова. С тях заложихме на лиричен текст, с послание към сънародниците ни в чужбина... Останалото ще запазя в тайна.

□ *Толкова сте млада, а вече сте притежателка на много отличия, които са израз на признание и добра оценка. Коя е най-ценната награда за вас досега?*

- Всеки жест, отправен към мен, всяко цвете, подарено от малко дете, споделянията и активността на хората в социалните мрежи, обажданията от баба и дядо, след всяко излъчване по телевизията, техните думи през сълзи, когато казват, че се гордеят с мен... Това е истинската награда! Благодарна съм за всичко това!

□ *Пеете красиви родопски композиции от вашия край, как извършвате подбора им? Някой помага ли ви при избора на песен?*

- Обичам да изпълнявам песни от всички български фолклорни области. Всяка от тях носи обаянието на различно цвете, но наистина душата ми е в Родопа планина. Избирам песните сама, като слушам какво говори сърцето ми и му се доверявам. Така избрах и последната ми клипирана песен - “Калино, моя дощерьо”, която се излъчва ексклузивно в ефира на “Фен фолк тв”. Във видеото съм облечена с автентична носия от родопския край и танцьорите също. Включено е и изпълнение на гайда от този регион.

□ *Как се насочихте към музиката? Фактът, че сте от музикално семейство повлия ли за решението ви?*

- Никога не съм била насочвана от семейството ми да се занимавам с музика. Моята майка е народна певица и доста често ме водеше с нея на концерти. Артистичността си, може би, съм наследила от покойния ми баща, който също е бил музикант и деец към читалище “Орфееви гори” в Смолян. Още от малка заобичах фолклора и най-вероятно това ме накара да се запиша в ансамбъла и да продължа по този невероятен път. В момента музиката ми дава сила, любов и ме прави много щастлива.

□ *Какво мислят за успехите ви вашите близки? Подкрепят ли ви?*

- Разбира се, че ме подкрепят. Радвам се, че моето семейство винаги е до мен и заедно празнуваме всичките ми успехи. Благодаря на Господ, че ме е дарил с такива хора.

□ *Как можем да запалим децата по народната песен?*

- С Пътуващо читалище “Бащино огнище” и г-н Ивайло Шопски провеждаме уроци по родолюбие и български фолклор в училища из цялата страна. Целта ни е да пробудим в децата искрица българщина и любов към родното, което може да стане само чрез познание.

□ *А младежите увличат ли се по фолклора ни?*

- Всяка българска кръв кипва, когато чуе звуците на българската народна песен. Тя радва и разплаква. С нея сме в делник и празник. Песента дава упование, дори в най-трудните моменти. Когато запея и на хорото се хванат хора от всички възрасти, виждам как лицата им грейват, а душите им ликуват. Така стана и миналата година в Сандански, докато бях на фестивала “Пирин фолк”. Това ме накара да се почувствам истински щастлива!

□ *Имате ли други любими занимания, освен музиката? Хоби?*

- В малкото свободно от професионални ангажименти време, което ми остава, обичам да готвя и да спортувам. Когато навън е хубаво, с приятели караме колело или практикуваме йога.

□ *Какви са амбициите ви? Как се виждате след пет години, да речем?*

- Имам доста планове за живота си, но за мен на първо място са семейството и песента. Какво крие за нас утрешният ден, само Бог знае.

СВЕТЛА ДУКАТЕВА е родена на 6 февруари 1994 г. в Смолян. Завършва гимназия в родния си град и пее 12 години в ДЮФА “Орфей”, Смолян. Израснала е в музикално семейство. Завършва висше образование в СУ “Св. Климент Охридски” със специалност музикална педагогика и в момента учи магистратура. Носителка е на много награди от България и чужбина. Учители през годините са й били Марияна Каранлъкова и Светла Караджова. През 2017 г. взима участие на “Пирин фолк” в Сандански в Конкурса за авторска македонска песен с “Българско хоро”, с която печели първа награда на фестивала. Тази година също ще участва в Конкурса за авторска македонска песен с “Молитва на мама” (муз. и ар. Иван Йосифов, т. Христина Димова).

> **Всяка българска кръв кипва, когато чуе звуците на народната ни песен**

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 17 АВГУСТ 2018

КРАЖБИ НА ШЕДЬОВРИ

Някои си мислят, че кражбите на произведения на изкуството от музеи и галерии са само сюжети на игрални филми като "Обирът на девицата" с Морган Фрийман, "Фалшификаторът" с Джон Траволта и др. Но това е дълбока заблуда: престъпления в света на изкуството се извършват не само често, но и със завидна упоритост, въпреки че голяма част от задигнатото нито може да се продаде бързо, нито пък лесно или на кого да е. Криминални типове обаче не се отказват и влизат в информационните хроники с гръмки, но нелепи грабежи на известни шедьоври.

ИЛИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ В ИМЕТО НА ИЗКУСТВОТО

„Корабокрушение", Айвазовски

Неразкритата тайна на „Корабокрушение"

Истински смут предизвика информацията, че на търг на "Кристис" за 228,2 хил. долара бе продадена прочутата творба на Айвазовски, която е част от Националната картинна галерия в родния град на художника - Феодосия. Експертите са категорични, че подобна покупка е абсолютно невъзможна, тъй като за целта произведението би трябвало да е откраднато. А аукционна къща от ранга на световния лидер в пазара на изкуството не може да си позволи да организира наддаване за шедьовър, за който има дори най-малко съмнение, че е свързан с криминално деяние. Затова специалистите са на мнение, че всъщност става дума за друго платно на именития автор от частна колекция. Все пак Иван Константинович е един от най-плодовитите в своята сфера - създава около 4 хил. изображения на море, бури и корабокрушения. Така че тайната на въпросния сюжет така и остава неразгадана.

Патриотичният мотив за обира на „Джоконда"

Италианецът Винченцо Перуджа, който през 1911 г. работи в Лувъра, е сигурен, че французите неправомерно са присвоили "Мона Лиза", затова решава да я върне в родината на автора. Служителят на прочутия музей удобно игнорира факта, че самият Леонардо да Винчи пристига с тази картина в Париж. Явно убедеността в правотата на възгледите помага на родолюбеца да извърши кражбата въпреки безпрецедентните мерки за сигурност. И две години сполучливо да укрива шедьовъра. Но го хващат, когато се свързва със световноизвестната галерия "Уфици", за да преговаря за цената на "Джоконда". Местната Темида обаче проявява снизхождение: вземайки предвид патриотичните мотиви на престъпника, съдът го праща в затвора за минимален срок, предвиден от закона за подобни деяния.

КРАЙНО ВРЕМЕ Е КРИМИНАЛНИТЕ ТИПОВЕ ДА РАЗБЕРАТ, ЧЕ ТВОРБИТЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИ ХУДОЖНИЦИ СА НЕПРИКОСНОВЕНИ, ЗАЩОТО СА ЧАСТ ОТ КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО НА ЧОВЕЧЕСТВОТО

Куриозите с портрета „Якоб де Гейн III"

С прочутата картина на Рембранд от 1632 г. са свързани едни от най-нелепите обири. Миниатюрните размери на творбата като че ли предизвикват обирджиите. Произведението дори влезе в Книгата с рекорди на Гинес като най-похищаваното в света - крадците се докопват до него цели 4 пъти, като проявяват завидна оригиналност. Например през 1986 г. престъпниците чупят стъкления покрив на музея, където се пази известната работа на нидерландския художник, слизат по въже, вземат шедьовъра и изчезват. Любопитно е, че никой нито веднъж не е арестуван или осъден за криминални прояви, свързани с портрета, защото винаги го връщат. Анонимно, разбира се. Но го оставят на какви ли не странни места: на гробището, в коша на велосипед, в такси, в багажно отделение...

„Якоб де Гейн III", Рембранд

Мафиотска дързост с импресия на Моне

Кражбата от парижкия "Мармотан" се смята за една от най-наглите в историята: през 1985 г. деветима въоръжени с пистолети грабители посред бял ден нахлуват в музея, заплашват охраната и екскурзиантите, карат ги да легнат по очи на пода и свалят от стените девет картини, сред които е и известната творба на Клод Моне "Импресия, изгряващо слънце". Полицейското разследване стига до извода, че произведенията са задигнати по заповед на един от главатарите на италианската мафия, който решил, че ще може много изгодно да продаде шедьоврите. Но понеже кражбата е скандална, никой не се осмелява да купи творби с подобна репутация. Похитителите са принудени да се отърват от тях: безценните платна са открити през 1990 г. в изоставена къща на Корсика и са върнати в галерията.

"Житна нива с гарвани", Винсент ван Гог

"Импресия, изгряващо слънце", Клод Моне

Масовото похищение на Винсент ван Гог

Цели 20 картини на стойност 200 млн. долара изчезват през 1991 г. от амстердамския музей на прочутия нидерландски представител на постимпресионизма. Крадците се възползват от небрежното отношение на администрацията на галерията към мерките за сигурност. Органите на реда разкриват, че престъпниците не само влезли безпрепятствено в сградата, но и прекарали в нея близо час, спокойно подбирайки какви творби да вземат, и напуснали мястото с колата на охраната. За щастие съвсем скоро шедьоврите на Винсент ван Гог са намерени, но три от тях, включително и "Житна нива с гарвани", са доста повредени заради съхраняване в неподходящи условия.

50-секундна игра с „Викът" на Мунк

Да крадеш един от знаковите шедьоври на норвежкия художник-експресионист е равносилно на прокоба. Смята се, че творбата, пресъздаваща емоционално наситената трактовка на страданието, носи нещастие на притежателите й. Обаче явно не всички престъпници го знаят, иначе никога дори не биха доближили Националната галерия в Осло, където се пазят творби на Едвард Мунк. Въпреки всичко "Викът" изчезва от музея на 27 февруари 1997 г. - в деня на закриването на Олимпийските игри в Норвегия. За похищението на произведението, струващо 75 млн. долара, на престъпника са нужни едва 50 секунди (!): през това време той успява да влезе в залата през счупен прозорец, да свали картината от стената и да избяга, като оставя дори бележка с благодарности за това, че сградата се охранява толкова зле. Трябва да се отбележи, че сигнализацията все пак се е включила, но пазачите, които са гледали финалната церемония на международното спортно състезание, или не са чули алармата, или не са й обърнали внимание. Наглите типове, извършили кражбата, предлагали да върнат творбата срещу 1 млн. долара. Но никой не пожелал да преговаря с тях и скоро ги арестували. По ирония на съдбата се оказало, че един от членовете на бандата е професионален спортист.

Крайно време е криминалните типове да разберат, че тези и много други произведения са безценни за културното наследство на човечеството. И кражбите на шедьоври са равносилни на безсмислени опити да се унищожи част от историята на изкуството.

Страницата подготви Алъона НЕЙКОВА

www.duma.bg

ДУМА

ПЕТЪК 17 АВГУСТ 2018

„Моята лична държава всекиму принадлежи”

Димитър Светлин - един неоправдано забравен прекрасен детски поет

Никола ГАГОВСКИ

Искрената ни дружба започна през 1950 г., на границата, и продължи до последния ден от живота на Митето, както си го наричах.

Бяхме в командировка на връх Руен. Оглеждахме от високото с трепет граничната бразда и белите пирамиди, селцата в планинските дебри, зелените полета в подножието. Тук се роди първото му граничарско стихотворение “Орел по върховете”, печатано във вестник “Граничар”. Нашият съвместен дългогодишен маршрут премина от западната до южната и източната граница през Петрич, Смолян, Любимец, Брезово и на десетки други места.

От радиото Светлин беше отишъл на работа в телевизията. Една сутрин ми се обади по телефона:

- Да се видим довечера в сладкарницата на ЦДНА.

В това кафене се срещахме често, черпехме се и разменяхме житейски и творчески преживявания. Не измина и седмица и Митето ми предложи да ме заведе при първата си любов. В момента беше женен за редакторката в радиото Лидия Вълнарова. Ирина, името е друго, разбира се, ни посрещна засмяна в къщата си в края на града. Беше красива млада жена със сини очи и кестенява права, спусната коса, по ръст колкото Митето, малко позакръглена, с очертан бюст под бялата блузка.

Светлин ме представи: “Колето е мой голям приятел. Не се притеснявай от него...”

Тя ме погледна усмихната:

- Щом е с тебе...

- Най-после дойде време пак да се видим! - изрече смутено Светлин.

- Не трябва да се забравяме... Имаме и хубави спомени.

- Прекрасни спомени! - допълни Митето. - Посветил съм им доста стихове.

И изрецитира две от тях.

- Зная ги наизуст.

- Те са още от ученическите години - уточни Светлин

- Следя с голям интерес сегашната ти поезия. Страшно ми допада. В нея има много лирика, философия и мъдрост. Създава пролетно настроение... Не си ми подарил нито една книжка - упрекна го тя.

- Сега ще го направя с най-голямо удоволствие с автограф.

Тя му благодари и го целуна просълзена.

Светлин, кой знае защо, беше смутен.

- Е, как живееш? - попита най-после той.

- Самотна... Така се случи... - отвърна тихо тя. После се заредиха спомените за ученическите и младежките години във Враца, преживените радостни мигове, трудните дни и нощи след раздялата на двамата. Не разбрах истинската причина за това. Изглежда е станало, кога-

Част от детското творчество на Димитър Светлин

то Светлин отива войник в София. Тази нощ и двамата не спахме. Светлин написа дълго стихотворение, а аз им посветих разказа “Първа любов” и го подарих на Митето...

Една вечер решихме да отидем на ресторант. Все още имахме по някой лев в джобовете си. На една маса видяхме две млади жени и до тях два празни стола. Попитахме може ли да ги използваме.

- Очакваме мъжете си, но те ще дойдат покъсно - каза едната.

- Няма да се бавим много - успокоих я.

- Заповядайте тогава! - обади се и другата с лек руски акцент. Запознахме се и седнахме. Оказаха се рускини - офицерски жени.

- И Колето е офицер, граничар! - представи ме Светлин.

- Така ли ?! - зарадва се Галя. - И моят мъж е граничар. Служи в Петрич. Тук е на курсове.

Попитах как се казва, защото познавах почти всички офицери от границата. И особено от Петрич, където често ходех командировка.

- Петър Томов! - отговори тя.

- О-о-о, познавам го много добре. Били сме заедно с него и на границата на връх Тумба.

- Ще се видите. След два-три часа сигурно ще дойде...

- Ще ми бъде много приятно. Най-после отстъпих думата на Митето.

- Щом сте рускини, знаете ли нещо, например, за Есенин? - попита той.

- Всичко знаем за него! - похвали се Валя.

- Кажете тогава нещо - настоя Светлин.

И Валя поде:

“Спете, загинали братя! В стройни редици днес пак вдига пред Кремъл стената хиляди войни на крак.

Раждат се нови зачатия. С мълнии идва нов век. Спете, загинали братя, в своя нетленен ковчег!

Слънцето - щемпел от злато - сякаш на стража стои. Спете, загинали братя, днес покрай вас към зората дружно народът върви!”

- А знаете ли нещо повече за Есенин? - попита и Валя.

- Почти всичко - отговори Светлин - “Бабини приказки”, “Песен за кучката”, “Другар”, “Небесен барабанчик”, “Песен за хляба”, “Писмо до мама”, “Писмо до една жена”, “Персийски мотиви”... Познавам творчеството и на Пушкин, Лермонтов, Блок, Тютчев, Багрицки, Маяковски, на съвременните поети Евтушенко, Вознесенски, Олег Шестински и много други... Младите жени гледаха и слушаха Светлин в захлас. Продължихме да говорим за руската и нашата поезия, за великите Лев Толстой, Тургенев, Гогол, Достоевски, за нашите Вазов, Йовков, Елин Пелин...

Богатите знания на двете жени ни поразиха. Руснаците много четяха и познаваха добре творчеството на писателите си. Преди много години, в кафенето на писателите на ул. “Ангел Кънчев” 5, се почерпихме с Димитър Светлин и Михаил Лъкатник. Двамата си говориха дълго за поезия и новоизлезли книги. Слушах ги с интерес. Обичах поезията. Повечето ми литературни приятели бяха поети.

Мишо изпи третата бира и подсети Светлин:

- Хайде да отидем в редакцията (на сп. “Славейче”) да свършим някоя работа.

- Почакай да си свърша питието - каза Светлин и добави - Не решихме най-важното - ще ходим ли на Зарезан във Враца? Соколарски ни кани най-настойчиво...

- Съгласен! - каза Лъкатник

- И аз! - добавих - Ще осигуря лека кола от редакцията.

И след три дни пътувахме с “Волгата” към Враца. Пристигнахме преди обяд. Колата спря в центъра. Отидохме право при Соколарски, вече първи секретар на окръжния комитет на партията. Прие ни зарадван, обясни ни, че на следващия трифонзарезански ден ще обикаляме най-известните с традициите си в това отношение села чак до Дунава. Щяхме да пътуваме за Ботево, родното място на Светлин. Уточнихме се сутринта Соколарски ще мине да ни вземе от Ботево... Благодарихме за гостоприемството и отпътувахме.

- Ето го и моето село! - каза доволен Светлин като видя първите къщи и си оправи перчема.

- А защо се казва Ботево? - попитах го аз.

- Оттук е минал Христо Ботев с четата си - затова.

Майката и бащата на Светлин ни посрещнаха изненадани и развълнувани. Исках да науча какво работят, как живеят. Оплакаха ми се, че селото им не е от богатите, като тия покрай Дунава, но все пак преживявали добре. Отидохме в лозята на Ботево и гледахме зарязването от добрите майстори. Домакините почерпиха с чудесно вино и печено свинско на жар. Рядка вкусотия. Със Соколарски тръгнахме от село на село, чак до Дунава. Навсякъде ни посрещаха с бъклици, шишета, котлета, богати мезета. И уж в осемте села пихме само по чашка-две червено вино, като на дегустация, а главите ни се замъглиха. Спряхме на брега да се поосвежим. Трябваше да се връщаме в София. Все още весели от врачанското вино...

Десет години Димитър Светлин беше автор на популярното граничарско забавно-поздравително предаване “Куриерът Веселин”, на което близо тридесет години бях редактор. Всеки месец получавахме около 300-400 писма на слушатели и това ни убеждаваше, че предаването се харесва. Героят Веселин (в изпълнение на Вели Чаушев) беше станал любимец не само на граничарите.

Последния път се разделихме с пожеланието за приятно посрещане на Новата година. Последните думи на Митето бяха: “Коле, обади ми се на първи или на втори януари, да се видим!”.

На първи, към 11 часа сутринта, го потърсих по телефона да му честитя Новата година и да си

Димитър Светлин

определим среща за другия ден. Обади се женски глас:

- Той почина!

- Така ли!? Коя сте вие?

- Съпругата на брат му.

Прилоша ми. Погребахме го на 3 януари 1999 г. Изпратихме го десетината негови приятели и няколко роднини. Над гроба му си спомних стихотворението му “Слънце”.

“Честно и чисто живея, нямам към никого грях. Верен на свойта идея, верен на себе си бях.

Себе си аз да раздавам и досега продължих. Моята лична държава всекиму принадлежи.

И ако вън или в къщи някой ме зле огорчи, мойто сърце му отвръща с песен, със смях и лъчи.”

Ето един от многото му автографи в поетичната му книга “Слънчеви поляни”: “На моя скъп приятел Никола Гаговски - за слънчеви поляни, за слънчеви години! С обич: Димитър Светлин”.

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 17 август 2018 г. се навършват

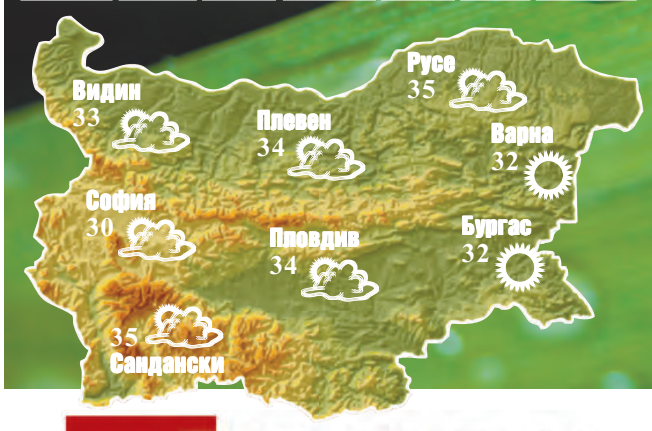
МИЛКО ИЛИЕВ СТЕФАНОВ

(1921-1998)

Пазим в сърцата си спомена за твоята мъдрост, толерантност, доброта и всеотдайност. Ти си нашата опора в мислите и делата ни. С обич и признателност свеждаме глава пред светлата ти памет!

От семейството

ВРЕМЕТО

Днес отново ще бъде слънчево. След обяд ще има временни увеличения на облачността, но само на отделни места в западните райони от страната краткотрайно ще превали. Ще духа до умерен североизточен вятър. Максималните температури ще са предимно между 30 и 35 градуса, в София - 30. Над планините и по Черноморието ще бъде слънчево, ще духа слаб до умерен вятър. Атмосферното налягане ще остане близко до средното за месеца.

Изгледи за

18 максимални **30°/35°**

19 максимални **30°/36°**

В събота и неделя температурите ще се запазят от 30 до 35 градуса, а в Югоизточна България в неделя се очаква и леко повишение до 36 градуса.

ДУМА®
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

Издава „ДУМА прес” ЕООД

И. д. главен редактор **Таня Джаджева** tgeneva@duma.bg

Зам. главен редактор **Георги Георгиев** ggeorgiev@duma.bg

Отговорен секретар **Ивайло Гиздов** igizdov@duma.bg

Управител **Павел Бебов**
Зам.-управител **Иван Ченчев**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: **Велислава Дърева**

БЪЛГАРИЯ: **Павлета Давидова** - завеждащ отдел - 215; Аида Паникян - 218; Десислава Велева - 230; Милена Николова - 233; Ростислава Иванова - 233; Юлия Кулинска - 224
Онлайн редактор - Ралица Николова - 207
ИКОНОМИКА: **Мая Калпачка-Йованов-ска** - завеждащ отдел - 246; Ася Гардели - 246; Евгени Гаврилов - 246

СВЯТ: **Юри Михалков** - завеждащ отдел - 220; Галина Младенова - 219; Георги Христов - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229

ЧЕТИВО: **Боян Бойчев** - редактор на “Пегас” - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов**; Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: **Емилия Костадинова** - 206; Мариета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Лиляна Моллова, Петя Рогачева, Спаска Венева

Адрес на редакцията: София - 1000, ул. „Позитано” 20А Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева - 205;** e-mail - **reklama@duma.bg**

“Национална дистрибуция” ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Румяна Кирилова** - 203; **Емил Михов** - 208; **abonament@duma.bg**

НАБОР: **Хрисула Василева** - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**

ПРОИЗВОДСТВО: **Владимир Тополски**

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

ПЕЧАТ: АЛИАНС МЕДИАПРИНТ
София, жк. "Дружба" 1, ул. "Илия Бешков" 3А

БНТ 1

06:00 Денят започва сутрешен информационен блок
09:00 По света и у нас инфор
09:15 Фильо и Макензен тв филм
10:15 Семеен бизнес тв филм
10:40 Златният век тв филм
12:00 По света и у нас
12:30 Спасителен отряд „Калифорния“ тв филм
13:15 Моменти от Ишикава
13:30 Бързо, лесно, вкусно: „Храна за душата“ /п/
14:00 Малки истории /п/
15:00 Сагуа - сиамската котка анимационен филм
15:15 Лошите добри приятели тв филм
16:00 По света и у нас
16:10 Новини на турски език
16:25 Капри тв филм
17:20 Светът на Япония: Малки компании със световно значение
17:30 Бързо, лесно, вкусно: „Новодомци“ кулинарно риалити с водещ Ути Бъчваров
18:00 По света и у нас
18:20 Холивудски знаменитости документална поредица
18:45 Лампедуза на хоризонта тв филм
19:35 Животни по пижами анимационен филм
19:50 Лека нощ, деца!
20:00 По света и у нас
20:30 Спортни новини
20:45 Съкровище в двореца тв филм
22:50 По света и у нас
23:10 От другата страна на огледалото игран филм
00:45 Капри тв филм
01:40 Здравето отблизо /най-доброто/
02:50 Семеен бизнес тв филм
03:15 Холивудски знаменитости документална поредица/п/
03:40 Туристически маршрути
04:15 Спасителен отряд „Калифорния“ тв филм
05:00 Малки истории /п/

bTV

07:00 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещ Антон Хекимян
09:30 „Преди обед“ - най-доброто от токшоуто с водещи Десислава Стоянова и Александър Кадиев
12:00 bTV Новините - обедна емисия
12:30 „Шоуто на Слави“ /п/- вечерно ток шоу
13:30 Премиера: „Висше общество“ - сериал, с.1, еп. 40
15:00 Премиера: „Шест сестри“ - сериал, с.3, еп. 69
16:00 Премиера: „Алиса в страната на любовта“ - сериал, с.1, еп. 68
17:00 bTV Новините
17:30 „Комиците и приятели“/ п./ - комедийно шоу
17:50 Спорт тото
18:00 „Опасни улици“ - сериал, с.12, еп. 20
19:00 bTV Новините - централна емисия
20:00 Премиера: „Семейни тайни“ - сериал, с. 1, еп.15
21:30 „Всичко може да се случи“ - сериал, с.2, еп.8
22:30 „Тежки престъпления“ - сериал, с.4, еп.5
23:30 bTV Новините - късна емисия
00:00 „Загадките на Лора“- сериал, с.2, еп.9
01:00 „Друговремец“ - сериал, с.1, еп.5
02:00 bTV Новините
02:30 „Преди обед“ /п./ - токшоу
04:30 „Опасни улици“- сериал, с.11, еп. 35
05:30 „Аламинут“/п./

NOVA

07:00 „Здравей, България“ - сутрешен блок
09:30 „Убийства в Мидсъмър“ - сериен филм, сезон 18
11:30 „Бон Апети“ - предаване
12:00 Новините на NOVA
12:30 „Подли камериерки“ - сериен филм, 3 сезон
13:30 „Остани с мен“ (премиера) - сериен филм
14:30 „Прости ми“ (премиера) - сериен филм
16:00 Новините на NOVA
16:30 „Намери ме“ (премиера) - сериен филм
17:55 „Теглене на Лото 5 от 35 - „Златната топка“
18:00 „Семейни войни“ - телевизионна игра
19:00 Новините на NOVA - централна емисия
20:00 „Черешката на тортата“ - предаване на NOVA, избрано
21:00 „Скорпион“ (премиера) - сериен филм, 3 сезон
22:00 Новините на NOVA
22:30 „Специален отряд“ (премиера) - сериен филм
23:30 „Незабравимо“ - сериен филм
00:30 „Тайнствени афери“ - сериен филм, 5 сезон
01:30 „Докоснати от слънцето“ - сериен филм
02:30 „Ритъмът на мечтите“ - сериен филм
06:00 „Подли камериерки“ - сериен филм, 3 сезон /п/

БНТ 1

06:00 Телеканал „Добро утро“
09:00 Новини
09:15 Телеканал „Добро утро“
09:55 „Модна присъда“
11:00 „Живей здравословно!“
12:00 Новини (със субтитри)
12:15 „Времето ще покаже“
15:00 Новини (със субтитри)
15:15 „Хайде да се оженим!“
16:00 „Мъжко / Женско“
17:00 „Времето ще покаже“
18:00 „Вечерни новини“ (със субтитри)
18:25 Премиера. „Видяхте ли видеото?“
19:00 „В действителност“
19:55 „Поле на чудесата“
21:00 „Време“
21:30 Премиера. Международен музикален фестивал „Жара“
23:45 Комедия „Барман“
01:20 Филм „Китайският сервиз“
03:05 Филм „Асса“
05:30 Филм „Садко“

ОВЕН

Днес заради чужди ангажименти може текущите ви задачи да изостанат. Поради това спазвайте стриктно графика си.

21 март - 20 април

РАК

Бъдете активни и насочете енергията си към въпросите, които днес определяте за важни и неотложни. Ще се справите.

22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ

Днес бъдете посмели и разкрийте любовта си, в случай, че досега сте имали вътрешни задръжки. Действайте бързо.

24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ

С конкретни намерения, прояви и действия ще се преборите със застоя, макар и с цената на много повече работа.

22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ

Ще сте заредени с хубави очаквания днес, които ще намерят проява в работата ви, ще намерете решение на задачите.

21 април - 21 май

ЛЪВ

Голяма част от вас ще посветят от времето си днес на въпроси, за решаването на които се изисква колективна работа.

23 юли - 23 август

СКОРПИОН

Ново работно място ще подсилва упорството ви да работите всеотдайно с идеята, че много хора разчитат на вас.

24 октомври - 22 ноември

ВОДОЛЕЙ

Днес уравновесени и с позитивно мислене, ще приемате случващото се, без да хабите напразно нерви и енергията си.

21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ

Ще преминете през днешния ден с ускорено темпо и вълнуващи преживявания. Надеждите на всички са свързани с вас.

22 май - 21 юни

ДЕВА

Денят е подходящ за самопознание, а ако вникнете в недостатъците си, то вече считайте, че сте постигнали напредък.

24 август - 23 септември

СТРЕЛЕЦ

За да се справите с всичко днес, не се ангажирайте с прекалено много неща. Но бъдете активни, точни и бързи.

23 ноември - 21 декември

РИБИ

Общуването с повече хора ще повиши възможностите ви в една или друга посока, затова не ограничавайте контактите си.

20 февруари - 20 март

www.duma.bg

ДУМА ПЕТЪК 17 АВГУСТ 2018

Франция оглави ранглистата на ФИФА, България остана пред Русия

Световният шампион Франция очаквано оглави ранглистата на ФИФА след Мондиал 2018. "Петлите" прогресираха с 6 позиции, след като увеличиха актива си със 150 т. и имат 1726 т. Само с 3 по-малко е бронзовият медалист Белгия. Финалистът на мондиала Хърватия пък скочи в ранглистата с 16 места и вече е четвърти с 1643 т., като изравни най-доброто си класиране. Бразилия се смъкна до №3 с 1657 т. Нереален срив направи Германия. Бундестимът, който се провали с гръм и трясък при защитата на титлата, се срина с 14 места до №15 с 1561 т. В Топ 10 са още Уругвай с 1627 т., пред полуфиналиста Англия 1615, Португалия 1599, Швейцария 1597, Испания 1580 и Дания 1580.

България, която не участва на мондиала, прогресира с 2 места до №47 с 1416 т. В обновената ранглиста с най-голям скок е домакинът на мондиала. Русия прогресира с 21 места до №49 с 1410 т., след като по терените в родината си момчетата на Станислав Черчесов стигнаха до 1/4-финалите.

Класацията за първи път се изготвя по нова формула, според която към актива на отборите се добавят или изваждат точки в зависимост от резултатите от изиграните мачове. Досега подреждането се изготвяше въз основа на усреднен точков актив от последните 5 сезона, като актуалният има най-голяма тежест.

Атлетико унизи Реал

„Дюшекчиите" победиха „кралете" с 4:2 в първия официален мач след "ерата Роналдо"

Играчите на Атлетико М се радват на Суперкупата на Европа след победата с 4:2 над градския съперник Реал в Талин

Атлетико М унизи градския си съперник Реал във финала за Суперкупата на Европа и за трети път в историята си спечели авторитетния трофей. Избраниците на Диего Симеоне победиха с 4:2 след продължения 13-кратните шампиони на Европа в първия официален мач в ерата "след Роналдо" на "Белия балет". Двубоят се игра на кокетния 10-хиляден стадион "Лилекула" ("А. Ле Кок") в естонската столица Талин.

И без наказания си аржентински треньор Диего Симеоне, "дюшекчиите" удариха "кралете" на Европа.

Централният им нападател Диего Коста (1) се пребори за висока топка с капитана на Реал Серхио Рамос, нахлу в наказателното поле и от много малък ъгъл с топовен изстрел простреля Кейлор Навас с най-бързия гол в аналите на надпреварата. Карим Бензема (27) се възползва от прецизно центриране на Гарет Бейл и матира Ян Облак с глава и изравни. След почивката играчите на Атлетико заиграха по-активно, но ветеранът Хуанфран спря с ръка топката в наказателното поле и Рамос (63) хладнокръвно отбеляза от 11-те м. Резервата Анхел Корея пък намери Коста (79) на празна врата и испанският национал изравни отново. В първото продължение Атлетико доминираше напълно и реши изхода от сблъсъка с още 2 страхотни гола. Световният шампион с Франция Рафаел Варан сбърка в наказателното поле на Реал и топката му бе открадната, последва центриране на Партей към границата на полето, Саул Нигес (99) я посрещна и от воле прониза Навас. Нов прецизен изстрел без подготовка на Коке (104) отново направи безпомощен костариканския страж и оформи крайния резултат. Така Атлетико откри сезона с първи трофей.

Мачът беше първи официален за "белия балет" след ерата "Кристиано Роналдо". Мегазвездата на световния футбол беше продаден през лятото след световното в Русия на Ювентус. Преди това спечелилият 3 поредни Шампионски лиги Зинедин Зидан напусна и сдаде треньорския пост на Хулен Лопетеги. Така Реал пропусна шанса да спечели Суперкупата на Европа за трета поредна година.

За първи път в мадридското дерби отборът от "Уанда Метрополитано" бе по-скъпият с обща цена на футболистите от 858 млн. евро, докато продажбата на Кристиано Роналдо поевтини "Кралете" до обща цена от 775,7 млн. евро. Така победителите в Лига Европа за 8-и път от 19 мача надделяха над европейските клубни шампиони в надпреварата. Иначе това беше 15-и трофей за Испания (5 за Барселона, 4 за Реал М, 3 за Атлетико, 2 за Валенсия и 1 за Севиля).

Защитникът на Атлетико Стефан Савич пък до такава степен полудя в радостта си след победата, че остана по слипове, като хвърли фланелката и гащетата си на феновете и се прибра в съблекалнята само по бельо, с медал и знамето на Черна гора в ръка.

ГЛЕДАЙТЕ

ФУТБОЛ
ПО НОВА СПОРТ
18.30 Славия - Дунав
по Диема спорт
20.45 Черно море - Берое
ПО МАКС СПОРТ 1
ТЕНИС
20.00 "Мастърс" в Синсинати
ПО Ф+
20.00 Турнир в Синсинати (WTA)

УТРЕ

ФУТБОЛ
ПО НОВА СПОРТ
21.45 Ханза Рощок - Щутгарт
ПО ДИЕМА СПОРТ
18.30 Ботев Пд - Локо Пд
21.00 Ботев Вр - Етър
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
14.30 Кардиф - Нюкасъл
17.00 Тотнъм - Фулъм
19.30 Челси - Арсенал
ПО МАКС СПОРТ 2
19.00 Киево - Ювентус
21.30 Лацио - Наполи
ПО ЕВРОСПОРТ 2
23.00 Сиатъл - ЛА Галакси
ПО БНТ HD
ТЕНИС НА МАСА
17.30 "Асарел България оупън" в Панагюрище
ПО МАКС СПОРТ 1
ТЕНИС
21.00 "Мастърс" в Синсинати
ПО Ф+
21.00 Турнир в Синсинати (WTA)
по Макс спорт 2
ЛЕКА АТЛЕТИКА
16.00 Диамантена лига в Бирмингам

В НЕДЕЛЯ

ФУТБОЛ
ПО ДИЕМА СПОРТ
16.00 Страсбург - Сент Етиен
18.15 Левски - Септември
21.00 Лудогорец - ЦСКА-Сф
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
15.30 Манчестър Сити - Хъдърсфийлд
18.00 Брайтън - Манчестър Юнайтед
ПО МАКС СПОРТ 2
19.00 Торино - Рома
21.30 Милан - Дженоа
ПО ЕВРОСПОРТ 2
23.00 Атланта - Кълъмбъс
ПО БНТ HD
АВТОМОБИЛИЗЪМ
13.10 Рали "Германия"
МОТОКРОС
15.05 и 18.05 Гран при на Швейцария
ПО МАКС СПОРТ 1
ТЕНИС
23.00 "Мастърс" в Синсинати (финал)

СИРАЦИТЕ С БРОНЗ В „БОЯНА"

Марин МИЛАШКИ

България заслужи бронз на Световната купа по футбол за деца в неравностойно положение SATUC. В малкия финал българчетата победиха Мароко с 4:2. Турнирът се проведе в базата на БФС в "Бояна" и беше организиран съвместно от ръководената от Боби Михайлов федерация и едноименната фондация на катарската принцеса Шейха Ал-Тани.

Купата заслужи тимът на Нигерия, който на финала отнесе Либерия с 4:0.

Нигерийците спряха на полуфинал българите с 1:0. Капитанът на нашите Асен Трайков пък беше отличен с индивидуалния приз "Най-добър вратар".

В турнира те записаха 4 победи и само една загуба, като отстъпиха в

крайно оспорван 1/2-финал срещу бъдещия шампион Нигерия и демонстрираха страхотни футболни заложби. Неслучайно още преди края на турнира българският тим получи покана за участие и в следващото издание на Световната купа догодина.

Един от ключовите моменти в последния емоционален ден от турнира бе присъствието на специалния посланик Нуно Гомеш, който пристигна у нас за събитието. Португалската звезда от близкото минало даде пресконференция в Дома на футбола. "За мен е огромно удоволствие да съм в България в ролята си на посланик на Световната купа SATUC. Когато Шейха Ал-Тани ме покани, приех без да се замислям. Няма как да не подкрепя такава кауза. Подобни инициативи не бива да остават единични събития, дано традицията да продължи. Лично аз ще направя всичко по силите си, за да може турнирът да се състои още дълги години. Искам да поздравя и БФС за изграждането на тази прекрасна база", каза Гомеш.

Големият португалски нападател взе участие и в демонстративния мач между посланиците на турнира и европейски футболни легенди, между които и българските звезди от близкото минало Йордан Лечков, Емил Костадинов, Петър Хубчев, Георги Донков, Ангел Стойков и Бончо Генчев. Двубоят, който се проведе между малкия и големия финал, завърши 4:3 за европейския състав, като принцеса Шейха Ал-Тани, която се е учила на футбол в Лондон, рита и за двата отбора.

СОФИЯНЕЦ ЩЕ СВИРИ ДЕРБИТО В РАЗГРАД

Владимир НИКОЛОВ

Столичният рефер Николай Йорданов ще свири дербито на V кръг в Първа лига Лудогорец - ЦСКА-Сф в неделя от 21.00 ч. Двата отбора играха снощи като гости реваншите от III предварителен кръг в Лига Европа. Шампионите гостуваха на босненския първенец Зрински Мостар с аванс от 1:0, след като и двата тима отпаднаха от вторите пресявки в Шампионската лига. "Червените" пък бяха на стадион "Паркен" срещу Копенхаген в столицата на Дания след като загубиха с 1:2 като домакини в София. Те обаче са лидер в класирането в Първа лига без загубена точка и със само 1 пуснат гол. Другият неделен мач - столичното дерби Левски - Септември от 18.15 ч., е поверен на Петър Костадинов. В него интригата се свежда до треньора на символичните гости Николай Митов - Жадното, който два пъти водеше "сините". Тежката задача да ръководи "Битката за Пловдив" ще има пловдивчанинът Георги Кабаков. Локалното дерби е в събота от 18.30 ч. в Коматево, а ще му помагат пловдивчанинът Мартин Маргаритов и варненецът Диян Вълков. В откриващия кръга мач днес от 18.30 ч. бургазлията Валентин Железов ще изведе Славия и Дунав. Довечера от 20.45 ч. във Варна на Черно море и Берое ще свири търновецът Станислав Ставров. Волен Чинков пък получи наряд за късния мач в събота Ботев Вр - Етър. Шуменецът Станислав Тодоров ще ръководи последната среща от кръга Верея - Витоша Бистрица в понеделник от 20.30 ч.

www.duma.bg

Атлетико триумфира със Суперкупата на Европа

Стр. 39

Кобрата платил 150 000 евро, за да скъса със Зауерланд

Кубрат Пулев е платил 150 000 евро, за да прекрати предсрочно договора си със Зауерланд. Българският боксьор в тежка категория беше обвързан с германския промоутър до края на годината и се появиха спекулации, че ще удължи договора си с немците за още 2 години, но е платил неустойката, за да скъса договора си с тях.

Отношенията между двете страни се влошиха покрай провалените преговори за мач срещу световния шампион Антъни Джошуа. Пулев обвини немците, че водят преговори без негово знание и се интересуват единствено от финансовата си изгода.

През тази година той започна да работи с американската компания Epic Sports, в която дял има друг българин - мениджърът Ивайло Гоцев. Американците спечелиха търговете за мачовете на Кобрата с Дилиън Уайт и Джарел Милър, но и двамата отказаха да се бият с Пулев в София.

Българинът не се е боксирал повече от година. За последно той се качи на ринга и победи по точки американеца Кевин Джонсън в зала "Арена Армеец" в края на април 2017 г. Преди това той имаше още един мач в България, в който нокаутира в III рунд нигериеца Самюел Питър в края на 2016 г.

Сега Пулев ще се бие отново в "Арена Армеец" срещу британеца Хюи Фюри на 27 октомври, за да излъчат задължителен претендент за световната титла на Международната боксова федерация (IBF). Българинът ще преследва 26-а победа в 27-ия си двубой на професионалния ринг. Единствената му загуба дойде в мача за световната титла с Владимир Кличко (Укр).

Гришо пак срещна Джокович

Димитров с 4 от 4 успеха срещу големия Зверев

Григор Димитров връща топката от форхенд за победата над Миша Зверев в Синсинати

Григор Димитров (№5 в света) игра нощес за девети път в кариерата си срещу легендата Новак Джокович (Сърб, №10). Двамата спориха за място на 1/4-финал на "Мастърс" турнира в Синсинати ($6 335 970). Българинът е шампион от миналия сезон, а двамата играха на централния корт. Досега хасковлията имаше само една победа над сърбина - през 2013 г. в Мадрид на клей с 2:1, а по това време сърбинът беше №1 в света. Оттогава Гришо е в серия от 5 поредни поражения от Ноле, за последно двамата се срещнаха на тревата на "Куинс" през юни и носителят на 13 титли от Големия шлем с лекота спечели с 6:4, 6:1.

В първия си мач в щата Охайо Гришо победи по-големия от братята Звереви - 30-годишния Миша със 7:6 (5), 7:5. Двубоят започна с 2 часа закъснение заради проточилите се други мачове, а след това заваля и тенисистите излязоха на корта след още 2 часа. Гришо стартира лошо, допускайки пробив още в първия гейм, но успя да изравни за 3:3 и да поведе с 4:3. Тайбрекът в първия сет също тръгна с минипробив на германеца. След това първата ни ракета поведе с 4:1. 30-годишният Зверев спечели следващите си сервиси и намали до 3:4, а после след нов минипробив изравни. Гришо обаче дръпна с 6:4 и успя да затвори сета при първия си сетбол. Втората част вървеше гейм за гейм до 5:5. После Гришо поведе с 40:15 и реализира първия брейкбол за 6:5. Сервирайки, българинът не прояви милост и затвори сета и мача със стил със 7:5, като постигна четвърти успех в четири мача срещу родения в Москва германец, №44 в света. С успеха той заслужи $37 395 и защити 90 от общо 1000 т., които трябва да брани след титлата през 2017 г.

Черната нощ за фамилия Звереви беше тотална, след като и по-малкият брат Александър (№3 в света) отпадна след обрат срещу Робин Хаасе (Хол, №55) със 7:5, 4:6, 5:7.

"Това е Джокович. Той може да направи всичко. Започна да набира инерция и играе добре. Спечели отново "Уимбълдън", така че не е нужно да говорим много за него. Правя много неща правилно и се надявам това да продължи по-дълго. Форматът е 2 от 3 сета, така че харесвам шансовете си", каза Гришо преди мача с Ноле.

КРАТКИ

Фиорентина прати Петко Христов в Серия С

Петко Христов ще играе с екипа на Тернана в третото ниво на италианския футбол. Италианският клуб Фиорентина, който купи талантливия българин от Славия миналото лято, реши да го прати в Серия С, за да се обиграва. Младежкият национал изкара лятната подготовка с първия отбор на "виолетовите", но треньорът Стефано Пиоли е решил, че няма нужда от 19-годишния играч.

Жорди Гомес смени Левски с кипърци

Жорди Гомес смени Левски с Омония Никозия. Испанският полузащитник и "сините" прекратиха договора по взаимно съгласие. "Тръгвам си, щастлив съм и съм готов за ново предизвикателство. Наслаждавах се на престоя си в Левски. Беше хубаво. Това е велик отбор с велики фенове. Желая им всичко най-добро в бъдеще. Имаше хубави моменти и не толкова много лоши. Повечето бяха добри. Благодаря на съотборниците ми, на президента, на треньорите - Делио и Славиша. Надявам се да се видим отново", обяви испанецът.

Антонио Вутов се връща в Ботев Пд

Антонио Вутов се връща в Ботев Пд. Нападателят игра под наем при "канарите" през пролетта на 2017 г., след което изкара следващия сезон в Левски. Родният му клуб обаче отказа да го откупи от Удинезе и сега пловдивчани са се разбрали с италианците да го вземат, но не е ясно под наем или с постоянен контракт. 22-годишният Вутов има договор с Удинезе до юни 2019 г. "Радвам се, че пак ще играя в Ботев с Тодор Неделев и другите момчета. С повечето от тях се познавам от предишния ми престой. Тук се чувствам добре, в Пловдив се роди детето ми", обяви пред "Дарик" Вутов.

В Турция продадоха 18 футболисти за 10 кози

Турският Гюлспор Ъспарта предприе нечуван трансферен ход. Управата продаде 18 футболисти на тима, за да купи... 10 кози в сделка на стойност 15 000 лири. Шефовете на клуба очакват дневно да печелят по 4-5000 лири от продажбата на козе мляко и по този начин да финансират част от разходите на Гюлспор и за подобряване на инфраструктурата на базата. Клубът е най-старият в град Ъспарта. Основан е през 1954 г. Първият отбор играе в аматьорските дивизии, но е прочут с школата си, която произвежда голям брой футболисти между 11 и 19 г. Така след странния търговски ход на Гюлспор в клуба вече има регистрирани 150 футболисти и 10 кози.

ЗУМА ДАРИ 200 КАШОНА ЛАКОМСТВА НА БОЛНИЦА

Пето поредно дарение за годината, включващо 200 кашона пакетирани лакомства, за 9 клиники на УМБАЛ "Свети Георги" направи футболната легенда Христо Бонев-Зума. Дарението бе разпределено между пациентите на клиниките по педиатрия и генетични заболявания, по детска хирургия, по кардиохирургия, по хирургия, по изгаряния, по пластично-възстановителна и естетична хирургия за деца, по лицево-челюстна хирургия, по ушно-носно-гърлени болести и по очни болести.

Предишното дарение бе през юли и включваше 100 кашона с пакетирани сладки и солени закуски, разпределени между 4 клинични звена на болницата.

По-рано през годината по повод 1 юни още 100 кашона с лакомства бяха раздадени на всички малки пациенти. По повод националния празник 3 март Христо Бонев дари 77 кашона с опаковани лакомства, а за Цветница - 60 кашона.

По своя дългогодишна традиция Бонев многократно през годината прави дарения за пациентите на УМБАЛ "Свети Георги". "Работещите в болницата и пациентите изказват сърдечната си благодарност за тези безкористни жестове", съобщиха от лечебното заведение. Легендата на Пловдив и България претърпя инфаркт през януари 2017 г. и бе успешно излекуван в УМБАЛ "Свети Георги".

Ивет с две победи в Турция

Ивет Лалова-Колио записа две победи за турския си клуб Енка на клубния шампионат на южната ни съседка. Българката беше най-бърза в спринта на 100 м, след като пресече финала за 11,25 сек. Постижението й е трето лично за нея през сезона. Лалова бе с принос и за победата в щафетата 4х100 м. Снощи погледите пак бяха насочени върху Лалова, която беше основен фаворит в коронната си дисциплина в последните години - 200 м.

Артист забавлява хората по улиците на Джакарта 2 дни преди откриването на 24-ите азиатски игри, които ще продължат до 2 септември в столицата на Индонезия и град Палембанг. Игрите, известни като Азиада, стартират през 1912 г., но официалното им начало е през 1962 г. и се провеждат през 4 години. В Индонезия състезанията ще бъде тяхното 24-то издание, което включва 25 спорта, сред тях и традиционни азиатски надпревари